

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HR

HRVATSKA

RIJEČ

BROJ 729

7. TRAVNJA 2017. CIJENA 50 DINARA

INTERVJU:

Slaven Bačić

Za većinu
i dalje

»NEVIDLJIVI«

SADRŽAJ:

6-7

Predsjednički izbori 2017.

Očekivani ishod

8-9

Prosvjedi zbog izbornih rezultata

Poruka prosvjeda:

»Izađite van!«

18-19

54. sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća

Usvojen financijski plan za 2017.

26-27

Studijska ekskurzija

Učenici iz Subotice u posjeti Dubrovniku

32-33

Promocije nastave na hrvatskom jeziku

Budi svoj – budi među najboljima

44

Suzana Đanić, bowling igračica

Na challengeru sa Suzanom

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova

Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica),
Ladislav Suknović (zamjenik predsjednice),
Martin Bačić, Antun Borovac, Josip Dumendžić,
Petar Pifat, Josip Stantić, Andrej Španović,
Thomas Šujić

RAVNATELJ

Ivan Ušumović

e-mail: direktor@hrvatskarijec.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (urednica@hrvatskarijec.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK

GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

LEKTOR:

Zlatko Romić

REDAKCIJA:

e-mail: desk@hrvatskarijec.rs

Jelena Dulić Bako

(društvo)

Davor Bašić Palković

(urednik rubrike kultura i urednik Kužiša)

Dražen Prčić

(urednik rubrike sport i zabava)

Željka Vukov

(urednica društvene rubrike i urednica Hrcka)

Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)

Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)

Jelena Ademi (grafička urednica)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:

Davor Bašić Palković

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

TEKUĆI RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: ured@hrvatskarijec.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Doo Magyar Szó Kft Novi Sad

List je upisan u Registar javnih glasila

Agencije za privredne registre Republike Srbije

pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija

u publikaciji Biblioteka

Matice srpske, Novi Sad

32+659.3(497.113=163.42)

O IZBORIMA i nakon njih

Srbija ima novog predsjednika – **Aleksandra Vučića**. U stvari za sada ima premijera Aleksandra Vučića, koji će, kako se predviđa, a kako je i sam najavio, na tu dužnost stupiti nakon isteka mandata dosadašnjeg predsjednika **Tomislava Nikolića** 31. svibnja. Naime, Zakonom o predsjedniku Republike propisano je da mandat predsjednika koji traje pet godina počinje teći danom polaganja prisega pred Narodnom skupštinom, a prestaje istekom vremena na koji je izabran, ostavkom ili razrješanjem. Budući da je scenarij ostavke ili razrješanja Nikolića, kako pišu mediji, teško zamisliv u sljedeća dva mjeseca Vučić nam je i premijer, a i novoizabrani predsjednik.

Kada Narodna skupština za otprilike dva mjeseca konstatira ostavku premijera, prestaje i mandat Vlade i počinje teći rok od najviše 30 dana za izbor novog mandatar. U ovom razdoblju Vučić, nakon uvjerljive pobjede u prvom krugu, ima dobru poziciju i manevarskog prostora za vođenje politike i predlaganje kandidata, a mediji imaju temu koju mogu do mile volje eksploatirati. Naime, još ostaje nepoznanica tko će biti njegov nasljednik kao premijer.

U svakom slučaju i nakon izbora – izbori ostaju tema još neko vrijeme. Nikako da dođemo do one relaksirane, možda zamišljene, pozicije u kojoj »obični građani« ne razmišljaju i ne razgovaraju svakoga dana u svim mjesecima u godini o politici i političarima. Tko je za koga i tko koga podržava. Danas je, prije nego li se naprave preciznije analize, jasno da Vučić uživa veliku potporu birača i da oporba za sada nema lidera koji bi mu mogao parirati. Premda je, treba reći, s obzirom na sve okolnosti, **Saša Janković** postigao sasvim dobar rezultat i od njega se očekuje mnogo toga u budućnosti. Ipak, i naše analize su, istina preliminarne, na podacima do kojih smo mogli doći, pokazale kako je Aleksandar Vučić uvjerljivu pobjedu odnio i u mjestima u kojima u značajnijem postotku žive Hrvati. Kompletanu sliku dobit ćemo nakon preciznijih analiza, a to bi svakako trebalo uraditi prije svega zbog samih Hrvata kako bi se stekla jasnija slika.

No, i bez obzira na to jesu li ili nisu manjine, i koje, glasovale za Aleksandra Vučića činjenica je da izborom za predsjednika ima obvezu biti predsjednik svih građana (ne samo onih koji su glasovali za njega) kao što je to i sam rekao nakon proglašenja izborne pobjede. Na to ga obvezuje i prisega koju polaže pred Narodnom skupštinom u kojoj se obvezuje da će sve svoje snage posvetiti među ostalim i »ostvarivanju ljudskih i manjinskih prava i sloboda«.

J. D.

Uvrede na račun Ivana Andrašića u dvotjedniku *Tabloid*

Dopisnik *Hrvatske riječi* **Ivan Andrašić** iz Sonte bio je predmet najgrubljih uvreda, kako na osobnoj, tako i na nacionalnoj osnovi. Uvrede su plasirane u beogradskom dvotjedniku *Tabloid*. U broju 79 od 23. ožujka, te u internetskom izdanju, u tekstu *Više se ne okreće*, među ostalima prozvan je i Andrašić: »To je izjavio njen ljubavnik Ivan Andrašić, deklarirani ustaša, dopisnik hrvatskih medija iz Sonte, za koga se zna da radi protiv Srbije, ali je i pored toga zaštićen od strane ove vlasti.«, navodi u jednom dijelu teksta autor **Arpad Nađ**.

Andrašić, inače srčani bolesnik, ovaj napis nije primio ravnodušno. Brojni telefonski pozivi, kako dobronamjernih, tako i onih drugih, podigli su mu tenziju, pa mu je bila potrebna čak i liječnička intervencija. O svemu je obavijestio i predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slavena Bačića**, predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislava Žigmanova** i Generalnog konzula Republike Hrvatske u Subotici **Velimira Plešu**.

»Ovaj napis uistinu me je uzdrmao, kako emotivno, tako i zdravstveno. Pa zar nitko ne razmišlja da ovakvim kvalifikacijama, bez obzira što su neutemeljene, može razoriti nekoliko brakova, zar ne razmišljaju kako izrečene kvalifikacije na nacionalnoj osnovi, s obzirom na to u kakvom okruženju živim, mogu izazvati teške posljedice po mene i moju obitelj? Ne znam kako da se konačno postavim. Prvo sam namjeravao tužiti *Tabloid*, međutim, sada sam se ohladio, znajući kako naše pravosuđe radi. Ne znam smijem li svoje ionako slabo zdravstveno stanje izložiti novim pritiscima. Nadam se da će institucije naše nacio-

nalne zajednice ispravno odreagirati i tako zaštititi moj integritet.«, kaže Andrašić.

Svoju ogorčenost ovakvim napadom javno je izrazio dužnosnik pokreta *Dosta je bilo* iz Apatina **Dejan Bačić**. »Ovo ne govorim u ime stranke, već u svoje osobno, jer smatram da su ovakvim napadom prekršene ne samo sve norme novinarstva, nego i ljudskosti općenito. Svakako ćemo ovaj slučaj razmotriti i na tijelima stranke i zauzeti službeni stav. Sonta je selo čije stanovnike većinski tvore Šokci, etnička hrvatska grupa a jedan od njih je i naš sugrađanin Ivan Andrašić, čovjek koji godinama radi na očuvanju hrvatskog nacionalnog identiteta, pokušavajući da prije svega od zaborava sačuva šokački govor. Svi smo rado čitali njegovu satiričnu kolumnu u lokalnom listu *Glas komune*, koji je ugašen odlukom novih lokalnih čelnika. Hrvati u našoj općini izgubili su stranicu na svojem jeziku i Ivanov *Bač Ivlin štodir* pisan starim govorom. No, to izgleda lokalnim moćnicima nije bilo dovoljno, te je netko, pod pseudonimom Arpad Nađ, Andrašića u blatoidnom listu *Tabloid* nazvao deklariranim ustašom. Bio sam iznenađen, ali i uvrijeđen, jer Ivana dugo poznajem osobno i nikada od njega nisam čuo da je za većinsko srpsko stanovništvo izrekao ijednu ružnu riječ, a kamoli veličao ustaštvo. Možda se ovim prizemnim i ružnim činom netko od lokalnih kabadahija sveti, jer je Ivan umio na specifičan način, kroz satiru, potkačiti i vlast. Nemamo prava ostati nijemi na vrijeđanje naših sugrađana, zbog toga oštro osuđujem ovakav vid napada, koji za cilj ima omalovažavanje čovjeka koji se samo zalaže za očuvanje kulturne baštine hrvatske nacionalne manjine, osobito njezine šokačke grane.«

H. R.

Međuopćinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica temeljem zaključka sa sjednice Upravnog odbora Ustanove od 30. 3. 2017. i temeljem članka 22. i 23. Statuta Ustanove, članka 35 i 36. Zakona o kulturi (*Sl. glasnik RS*, br. 13/2016), a u skladu sa Zakonom o radu (*Sl. glasnik RS*, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 i 13/2017) raspisuje:

NATJEČAJ ZA IZBOR I IMENOVANJE
na mandatno razdoblje od četiri godine

1. RAVNATELJA OPĆI UVJETI:

- a) da je državljanin Republike Srbije;
- b) da je punoljetan/na;
- c) da ima opću zdravstvenu sposobnost;
- d) da ima propisanu stručnu spremu;
- e) da nije osuđivan/na za krivično djelo na bezuvjetnu kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci ili za kažnjivo djelo koje ga čini napodobnim za obavljanje poslova u Ustanovi koja obavlja javne ovlasti u oblasti kulture; (potvrda)
- f) da se ne vodi kazneni postupak i da kandidat nije pod istragom; (potvrda)
- g) da ispunjava druge uvjete utvrđene Zakonom, Statutom i dru-

gim propisima ili aktom o sistematizaciji poslova u Zavodu.

POSEBNI UVJETI

- a) Visoka stručna sprema – sedmi stupanj – Arhitektonski, Građevinski, Pravni, Ekonomski ili Filozofski fakultet;
- b) najmanje 5 (pet) godina rada u struci na poslovima u oblasti kulture;
- c) da ne postoje zakonske smetnje za izbor i imenovanje;
- d) program rada i razvoja Ustanove (najviše na tri tipkane stranice)

Prijave na natječaj sa životopisom i potrebnim dokazima o ispunjenju uvjeta natječaja – ovjerena preslika diplome, domovnica, uvjerenje o radnom iskustvu na poslovima kulture, uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti, potvrda da nije osuđivan, potvrda da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak i da nije pod istragom, program rada i razvoja Ustanove i jedinstveni matični broj građana dostaviti na adresu:

Međuopćinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica, Trg slobode 1/3, Subotica – s naznakom »prijava na natječaj«.

Rok za podnošenje prijava je 15 dana od dana oglašavanja.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

predsjednica Upravnog odbora MZZSK Subotica:
Etelka Dirner

ŽIGMANOV čestitao pobjedu VUČIĆU

Tomislav Žigmanov

Predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i predstavnik hrvatske manjine u Skupštini Srbije **Tomislav Žigmanov** uputio je pismo predsjedniku Srpske napredne stranke **Aleksandru Vučiću** te mu u svoje osobno ime i u ime članova i simpatizera DSHV-a čestitao pobjedu na izborima za predsjednika Srbije.

U svojem pismu predsjednik Žigmanov izrazio nadu da će nakon pobjede Aleksandra Vučića Srbija i nadalje biti posvećena europskim integracijama i vrednotama, da će u politikama spram susjeda biti konstruktivni čimbenik koji pridonosi miru te da će, na koncu, i nacionalne manjine, a time i Hrvati u Srbiji, biti u fokusu interesa novoizabranog predsjednika Aleksandra Vučića i uživati podršku svojih legitimnih interesa.

U tom smislu, Žigmanov je iskazao vjeru da će se i otvorena pitanja hrvatske zajednice u Srbiji, koja su bila predmetom razgovora tijekom susreta 20. lipnja prošle godine u Tavankutu, nastaviti pozitivno rješavati. Napose, istaknuto je u pismu Aleksandru Vučiću, kada je riječ o onim pitanjima koja se do danas još uvijek nisu ni počela rješavati, kao što su otkup i uređenje rodne kuće bana Jelačića u Petrovaradinu, vraćanje hrvatskih domova u Srijemskoj Mitrovici i Rumi hrvatskim kulturnim udrugama, razvoj pozitivnih politika priznanja Hrvata u Srbiji, razmjerna zastupljenost u tijelima državne uprave, uključivanje predstavnika hrvatske zajednice u političke procese donošenja odluka i integracija Hrvata u Srbiji u društveni i politički život, te provedba bilateralnog sporazuma o zaštiti manjina.

Aleksandar Vučić

Manjine i Srbija u europskim integracijama

»Zaštita prava nacionalnih manjina u Europskoj uniji – Srbija u procesu europskih integracija«, tema je o kojoj će govoriti master politologije i europskih studija **Darko Baštovanović** na znanstvenom kolokviju koji će biti održan danas, 7. travnja, s početkom u 19 sati u Hrvatskom nacionalnom vijeću u Subotici (Preradovićeve 13).

Baštovanović je aktivni član Vojvođanske politološke asocijacije sa sjedištem u Novom Sadu. Od 2014. suradnik je Centra za regionalizam iz Novog Sada na programima vezanim za nacionalne manjine, multikulturalizam, međuetničke odnose i europske integracije, a na iste je teme objavio desetak znanstvenih i stručnih radnji u srbijanskoj i hrvatskoj periodici. Predsjednik je Povjerenstva za praćenje povreda prava nacionalnih manjina pri Hrvatskom nacionalnom vijeću.

Kolokvij organizira Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata skupa s Hrvatskim akademskim društvom (u okviru projekta »Položaj i prava hrvatske nacionalne zajednice u Republici Srbiji u procesu EU integracija«) u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem.

Privremeno Vijeće umjesto Savjeta i novi tajnik

Odlukom predsjednika općine Apatin **Milana Škrbića** (SNS) o obrazovanju privremenog Vijeća MZ Sonta riješen je vakuum nastao istekom četverogodišnjeg mandata posljednjeg saziva Savjeta MZ. Mandat Savjeta kojega su izabrali mještani Sonta istekao je 8. ožujka, međutim, općinski dužnosnici, namjerno ili ne, odgovor je nemoguće dobiti, nisu blagovremeno raspisali izbore za novi saziv. U privremeno Vijeće imenovani su **Veljko Bačić** (SNS), predsjednik, **Dejan Stojaković** (SNS), dopredsjednik, **Nenad Krstin** (SNS), član, **Željko Dekan** (SPS), član i **Biserka Adin** (DSHV), član. Privremeno Vijeće MZ obavljat će poslove Savjeta do konstituiranja novoga saziva, koji će biti izabran na izborima predviđenim za 6. kolovoz. Uбудuću Savjet MZ Sonta, umjesto dosadašnjih 15, brojat će 9 članova. MZ Sonta dobila je i novoga tajnika. Na raspisani natječaj prijavili su se dosadašnja tajnica **Renata Kuruc** (DSHV) i **Dragan Radojević** (SNS). I pored znatno jačih referenci Kurucove, privremeno vijeće je na mjesto tajnika izabralo Radojevića.

I. A.

Očekivani ISHOD

Kandidat SNS-a Aleksandar Vučić dobio najviše glasova i u vojvođanskim mjestima u kojima Hrvati žive u značajnijem broju

Aktualni premijer Srbije **Aleksandar Vučić** izabran je za predsjednika Srbije u prvom krugu, na izborima održanim 2. travnja. Prema privremenim rezultatima izbora koje je 4. travnja iznio predsjednik Republičke izborne komisije **Vladimir Dimitrijević** na obrađenih 96,7 posto biračkih mjesta, odnosno 96,6 posto biračkog tijela izlaznost iznosi 54,55 posto, a apsolutni pobjednik izbora je Aleksandar Vučić s 1.938.854 glasova ili 55,02 posto. **Saša Janković** osvojio je 576.600 glasova ili 16,36 posto, **Luka Maksimović** – 332.231 glas ili 9,43 posto, **Vuk Jeremić** osvojio je 199.271 glas ili 5,65 posto, dok su ostali kandidati ispod pet posto. Dr. **Vojislav Šešelj** osvojio je 158.904 glasova ili 4,51 posto, **Boško Obradović** – 80.784 glasova ili 2,29 posto, **Saša Radulović** – 49.886 glasova ili 1,42 posto, **Milan Stamatović** – 41.462 glasa ili 1,18 posto, **Nenad Čanak** – 39.670 glasova ili 1,13 posto, dr. **Aleksandar Popović** – 36.881 glas ili 1,05 posto i **Miroslav Parović** – 11.173 glasa ili 0,32 posto.

Iako je bilo određenih prigovora na izborni proces, prema statističkoj procjeni, odluke Republičke izborne komisije po prigovorima neće donijeti statistički bitne promjene u postotku osvojenih glasova na izborima za predsjednika Republike.

U nastavku teksta donosimo kako su protekli izbori i kako se glasovalo u Vojvodini, osobito u mjestima gdje živi veći postotak Hrvata.

Subotica

Biračko pravo u Subotici ukupno ima 130.902 građana. Na izborima za predsjednika Srbije glasovalo se na 105 biračkih mjesta i u Okružnom zatvoru. Izbore u Subotici promatrali su predstavnici ukupno 14 organizacija i veleposlanstava, među kojima je i CeSID koji je na Twitteru priopćio da su nepravilnosti zabilježene na biračkom mestu 41 u Mjesnoj zajednici *Bajnat*. Kako navode, dva birača su glasovala na pogrešnom mjestu i potpisali se u pogrešan izvod iz biračkog popisa. Malo nakon ovog incidenta obišli smo oba biračka mjesta Mjesne zajednice *Bajnat*, ali nam je rečeno da nikakvih nepravilnosti u to vrijeme izbornog dana nije bilo.

Najveća izlaznost, prema neslužbenim podacima, zabilježena je u Đurđinu i drugim subotičkim selima.

U Subotici je biračko pravo iskoristilo 58.188, odnosno 44,45 posto građana upisanih u birački popis.

Novi Sad

Svoje biračko pravo građani Novog Sada mogli su ostvariti na ukupno 197 biračkih mjesta. Izlaznost je u samom Novom Sadu bila veća nego prošle godine. U nedjelju je glasovalo 15.000 birača više nego u travnju prošle godine za lokalne, parlamentarne i republičke izbore, navodi portal 021.

Koordinator radnog tijela RIK-a **Borivoje Dunderski** rekao je za *Blic* da u Novom Sadu nije bilo većih nepravilnosti na izbornim mjestima. Međutim, nevladina organizacija *CRTA*, koja je promatrala izbore, je na temelju informacija koje je dobila od svojih mobilnih timova podnijela tri kaznene prijave zbog sumnje da je izvršeno kazneno djelo davanja i primanja mita u svezi s glasanjem. Sve tri prijave podnijete su na teritoriju Vojvodine, odnosno u Temerinu, Novom Sadu i Beočinu.

Ukupna izlaznost u Novom Sadu bila je preko 57 posto, odnosno, na izborima je u ovom gradu glasovalo 184.212 birača.

Bereg i Monoštor

Predsjednički kandidat Aleksandar Vučić osvojio je u Somboru više od 54 posto glasova. Od ukupno 75.822 birača koji su u Somboru i 15 okolnih sela imali pravo glasovati, Vučić je dobio 22.339 glasova. Vučić je u Somboru dobio tri puta više glasova od Saše Jankovića kome je podršku pružilo sedam tisuća građana ili oko 17 posto izašlih birača. Na trećem mjestu je Luka Maksimović, koji je dobio potporu 9,2 posto birača ili 3.800 glasova. Slijedi Vojislav Šešelj s potporom od 5,7 posto. Vuk Jeremić s 4,65 posto, Nenad Čanak s 3,47 posto, Saša Radulović s 2,06, Boško Obradović s 1,87 posto glasova, dok su manje od jedan posto glasova osvojili Miroslav Parović (0,96), Aleksandar Popović (0,7 posto) i Milan Stamatović (0,49).

Vučić je pobijedio i u Monoštoru i Beregu, mjestima s većinskim hrvatskim stanovništvom. I što je zanimljivo Vučić je u ova dva mjesta dobio više od 60 posto glasova. U Monoštoru je glasovalo skoro 49 posto upisanih birača, a Vučiću je glas dalo 62,39 posto izašlih birača. Janković je u Monoštoru dobio 15,57 posto glasova, a trećeplasirani Luka Maksimović osam posto. U Beregu je glasovalo 58,6 posto birača, a Vučić je osvojio 60,75 posto glasova. Saša Janković dobio je 16,55 posto glasova, a Maksimović 6,14 posto. Zanimljivo je da je najveću potporu Vučić dobio u mađarskom selu Doroslovo gdje je osvojio 75 posto glasova. Među mjestima gdje je Vučić dobio najmanje glasova je Telečka, također mađarsko selo gdje je za njega glasovalo 44 posto birača, a za drugoplasiranog Jankovića 40 posto. U Lemešu je za Vučića glasovalo 44,21 posto birača, drugoplasiranog Jankovića skoro 25 posto, a za trećeplasiranog Čanka nešto više

od 10 posto. Vučić je pobijedio i u gradskoj MZ *Gornja varoš* kojoj pripadaju salaši naseljeni Hrvatima – Bezdanski put, Nenadić i prigradski dio *Šikara*. Vučić je u toj MZ ovojio nešto manje od 50 posto glasova, a Janković 20 posto. I u MZ *Mlake*, kojoj pripadaju dijelovi naseljeni Hrvatima, Vučić je pobijedio i to sa 47 posto glasova, dok je povjerenje Jankoviću dalo 21 posto izašlih birača. Najlošiji rezultat Vučić je ostvario u centralnoj gradskoj MZ *Venac* gdje je za njega glasovalo 37 posto izašlih, a za Jankovića skoro 33 posto.

Srijem

Kandidat vladajuće koalicije Aleksandar Vučić, prema preliminarnim rezultatima, odnio je uvjerljivu pobjedu i u Srijemu. Najviše glasova Vučić je dobio u općini Pećinci, gdje je za njega glasovalo 68,84 posto izašlih glasača, a zabilježen je i odziv građana iznad izlaznosti na razini Srbije. Cjelokupna izlaznost birača u Srijemu bila je preko 55 posto. U Srijemskoj Mitrovici za Vučića je glasovalo 57,61 posto građana. Na drugom mjestu je Saša Janković, s osvojenih 11,78 posto glasova, a na trećem Luka Maksimović sa 9,49 posto. Na biračka mjesta u Rumi izašlo je 56,91 posto birača, Vučić je osvojio je 60,14 posto glasova, Janković 11,66 a Luka Maksimović 9,46 posto. Ono što je interesantno to je da je izlaznost birača kada je rumska općina u pitanju, bila daleko veća na selima nego u gradu. Slični rezultati predsjedničkih izbora bili su i u općini Stara Pazova, gdje je kandidat vladajuće koalicije osvojio 58,74 posto glasova. Prema neslužbenim podacima, u šidskoj općini, za Vučića glasovalo je 62,24 posto birača. Uvjerljivu pobjedu kandidat SNS-a odnio je i u mjestima Sot i Batrovci, gdje građani hrvatske nacionalnosti žive u značajnijem broju. I u iriškoj općini 61,17 posto birača glasovalo je za Vučića; 10,92 posto glasova dobio je kandidat Janković, zatim slijedi Maksimović s osvojenih 7,95 glasova.

Apatin

Apsolutni pobjednik izbora u Apatinu je kandidat SNS-a Aleksandar Vučić sa 62,60 posto, odnosno 9.798 glasova izašlih birača. Kandidat Saša Janković dobio je povjerenje 10,09 posto Apatinaca (1.580), a Luka Maksimović osvojio je 7,06 posto (1.105) glasova. Vojislav Šešelj dobio je 5,09 posto, ili 797 glasova, Vuk Jeremić 3,58 posto (602), Nenad Čanak 2,77 posto (433) glasova, Saša Radulović 2,16 posto (338) glasova, Boško Obradović 1,88 posto (294) glasova, a Miroslav Parović 1,20 posto (188). Za kandidata DSS Aleksandra Popovića glasovalo je 0,38 posto izašlih birača (59), a za kandidata GG Za zdraviju Srbiju Milana Stamatovića 0,33 posto (52). Nevažjećih listića bilo je 406, odnosno 2,59 posto. Na birališta je izašlo 15.662 birača ili 59,83 posto od 26.178 upisanih u birački popis.

Uz izlaznost od 46,2 posto, Vučić je zabilježio uvjerljivu pobjedu i u Sonti, zadobivši povjerenje 1.215 birača. Drugi je Saša Janković sa 164, treći Nenad Čanak sa 142, četvrti Vuk Jeremić s 90, a slijede Luka Maksimović sa 69, Vojislav Šešelj sa 61, Saša Radulović sa 46, Miroslav Parović sa 14, Boško Obradović i Aleksandar Popović sa po 6, te Milan Stamatović s 3 osvojena glasa.

Ekipa novinara *Hrvatske riječi*

Prosvjedi zbog izbornih rezultata

Poruka prosvjeda:

»IZAĐITE VAN!«

Nacionalni dan studenata studenti obilježili prosvjedom

Novosadska omladina prosvjednom šetnjom pokazala je svoje nezadovoljstvo, kako kažu, sustavom, izborima, cjelokupnim životom. Prosvjed je organiziran na Nacionalni dan studenata, 4. travnja, a studenti i drugi mladi ljudi započeli su šetnju ispred tzv. Velike menze u Sveučilišnom kampusu. Na samom početku prosvjeda okupilo se svega par stotina studenata koji su nastavili putem novosadskog Trga slobode. Kako je skupina građana odmicala, pridruživalo im se još ljudi, mahom mladih, ali i roditelja, rodbine, susjeda. Broj nezadovoljnih građana se do kraja prosvjeda povećao na više tisuća.

Prosvjed je protekao u miru, uz pratnju i nadzor policije. Dogodio se i manji incident koji su inicirali mladići u vidno alkoholiziranom stanju, koji su provocirali sudionike izazivajući ih i pozivajući na nasilje. Prosvjednici su, naglašeno je, očekivali da će do ovakvih incidenata doći, te su pozivali i ostale sudionike da ne nasjedaju na agresiju ovih mladića. Također, tijekom šetnje primijećeni su stariji muškarci, koji su dobacivali ovim mladima da udaraju autobuse, cijepaju transparente, oduzimaju zviždaljke i slično.

Nestranački skup

Prosvjednici nisu sa sobom nosili nikakva stranačka obilježja, osim transparenta koji su sadržali razne političke poruke. Uzvičivali su i parole, najviše pozivajući prolaznike i stanovnike da »izađu van« i pridruže se šetnji, što su mnogi i učinili. Također su se mogle čuti i pogrdne riječi, ali i poziv prosvjednika novoizabranom predsjedniku **Aleksandru Vučiću** da da ostavku.

U međuvremenu, Aleksandar Vučić je u izjavi za medije rekao da su prosvjedi prigodom izbornih rezultata u redu, dok god su mirni i nenasilni.

Prosvjede, također mirnog karaktera, za sada su podržali i **Saša Janković, Boško Obradović, Ljubiša Preletačević Beli, Saša Radulović, Velja Ilić.**

Službenog organizatora ovog događaja (za sada) nema. Međutim, poziv da se ljudi priključe prosvjednoj šetnji uputio je *Studentski pokret Novi Sad*, koji naglašava da je ovaj prosvjed antipolitički, te da njime žele pokazati nezadovoljstvo ovim sustavom.

Nezadovoljstvo i u drugim dijelovima Srbije

Prosvjed je trajao više od dva sata, a ruta je proširena i skupina je prošetala i Jevrejskom ulicom, Bulevarom Oslobođenja, Uli-

Nacionalni dan studenata simbolično se obilježava svakog 4. travnja kroz razne manifestacije pripremljene za ovaj dan. Prigoda je da se studenti sjete svog kolege, studenta prava **Žarka Marinovića**, koji je tragično izgubio život tijekom studentskih prosvjeda 1936. godine. Ovog travnja, studenti novosadskog Sveučilišta su se podijelili, te su neki ovaj dan obilježili velikom žurkom na otvorenom kod studentskih domova, dok su drugi prosvjedovali.

com Maksima Gorkog, pa opet do Trga slobode. Prosvjednici su zastajali na više lokacija u gradu, neke od njih su i zgrada RTV-a, gdje su zahtijevali da se njihov prosvjed prenosi uživo u programu ove televizije. Pred sam kraj rute, na jednom od najgušćih prometnih točaka, prosvjednici su nakratno sjeli i blokirali putni pravac.

Prosvjedi, manji i veći, održavali su se i u drugim gradovima u Srbiji. Građani su se okupljali iz istih razloga u Beogradu, Kraljevu, Čačku, Subotici, Kikindi, Somboru i mnogim drugim mjestima. Mnogi od tih prosvjeda najavljeni su i za naredne dane.

Dajana Marković

NEZADOVOLJNI rezultatom

Ljudi po raznim društvenim mrežama pokušavaju doznati što je, odnosno tko je pokrenuo mlade ljude na ovakav iskaz nezadovoljstva, a prosvjedi diljem Srbije odigravaju se bez ikakvih predstavnika i organizatora, istaknuto je na svim društvenim mrežama. Odlučili smo putem ankete provjeriti je li točno da se na ovim prosvjedima okupljaju mladi koji nisu izašli na predsjedničke izbore.

ANKETA:

Dunja, studentica: »Izašla sam na izbore i danas sam na ovom prosvjedu, jer sam nezadovoljna njihovim rezultatom.«

Mihailo, student: »I ja sam također izašao na izbore i nezadovoljan sam ishodom i mislim da mi mladi trebamo nešto učiniti i promijeniti.«

Mladen, student: »Naravno da sam izašao na izbore, to je moje pravo i demokratska dužnost. Na prosvjed sam došao zbog toga što smatram da je 2. travnja demokracija umrla i zato što tražim da se ponove izbori. Također, tko prvi dođe, treba provesti Zakon o lustraciji jer je to ono što nama treba!«

Tijana, studentica: »Glasovala sam na izborima i došla sam danas iskazati svoje nezadovoljstvo zbog neregularnosti izbora.«

Vedrana, studentica: »Nisam izašla na izbore zato što je bila opcija ili da glasam u prvom krugu u Novom Sadu, odnosno da se registriрам živjeti ovdje, a studentica sam, ili da glasam za Uskrs u drugom krugu u svom rodnom mjestu gdje ću i biti. Bila sam uvjerena da će biti drugog kruga i ostavila svoj glas za njega. Međutim, nije tako ispalo na kraju. Došla sam danas ovdje zato što smatram da su izbori bili neregularni, da institucije ne reaguju, da je oporba trebala ranije reagirati, smatram i da se sve ovo trebalo ranije dogoditi. Na kraju, smatram da je dobro da se ljudi probude, mladi ljudi poglavito, uključe mozak i shvate što se događa.«

Isidora, novinarka: »Izašla sam na izbore. Danas sam ovdje zato što ovo nije samo prosvjed protiv neregularnosti na izborima, ovo je između ostalog i protiv medijskog mraka koji vlada godinama u Srbiji. Ja sam ovdje da poručim svima da ima nade, da nije sve tako crno i da se sve ovo trebalo dogoditi prije izbora, ali je dobro da su konačno ljudi izašli na ulice, pa možda nešto i srušimo, doslovno ili figurativno.«

Razgovori u Mostaru

Glavna tema – **KRIZA U AGROKORU**

Međunarodni sajam gospodarstva u Mostaru okupio je lidere zemalja regije. U Mostaru je u ponedjeljak navečer održana radna večera lidera na kojoj se razgovaralo o brojnim pitanjima i izazovima s kojima se suočava regija. Razgovarali su i hrvatski i srpski premijer **Andrej Plenković** i **Aleksandar Vučić**, a hrvatski premijer čestitao je novom predsjedniku Srbije na nedjeljnoj pobjedi.

Prema pisanju *Jutarnjeg lista*, Plenković i Vučić najviše vremena razgovarali su o krizi u *Agrokoru* i planovima da ova kompanija, koja ima razgranate poslove i u Srbiji, nastavi s normalnim poslovanjem. Vučić je upoznao Plenkovića sa situacijom koju *Agrokor* ima u Srbiji, dok je hrvatski premijer iznio planove hrvatske Vlade da se kompanija stabilizira u što kraćem vremenu.

Bilo je govora i o hrvatsko-srpskim odnosima, te konkretnim inicijativama koje bi trebale uslijediti da se riješe nagomilani problemi iz prošlosti. Plenković je Vučiću naglasio da će se Hrvatska zalagati za nastavak proširenja EU, ali da svaka zemlja mora ispuniti kriterije koji su joj postavljeni.

Razgovor Plenkovića i Vučića bio je srdačan i to je njihov drugi susret u kratko vrijeme. Srpska strana ponovila je želju da uskoro

dođe i do službenog posjeta hrvatskih dužnosnika u Srbiju.

Aleksandar Vučić je u Mostaru isticao da treba prevladati prošlost i okrenuti se budućnosti.

»Bolje svakog dana da razgovaramo i pregovaramo. Mislim da je budućnost u razvoju, i to nije, kako vi to u BiH kažete 'šuplja priča', već jedina moguća priča. Želim da vjerujem da svi normalni ljudi hoće samo normalan život i budućnost«, kazao je Vučić.

H. R.

Konzul na nastavi hrvatskog u Somboru

Bliži materinskom jeziku

Nastavi hrvatskog jezika, koja je u Somboru u formi slobodne nastave organizirana od početka drugog polugođa, u utorak je prisustvovao generalni konzul RH u Subotici **Velimir Pleša**.

»Drago mi je što imamo više učenika i očekujem da će broj djece rasti i dalje. Osim ovih školaraca imam i jednog, tako da kažem, starijeg đaka, a to je **Nataša Firanj** koja pohađa Teološko-katehetski studij i koja me je zamolila za kraće instrukcije, vezano za hrvatski jezik. Postoje različiti interesi, a mi kao učitelji Ministarstva ćemo se truditi odgovoriti tim zahtjevima koliko možemo«, kazala je koordinatorka Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH **Marina Balažev**.

Ona je istaknula značaj posjeta konzula Pleše, jer je svako priznanje matične države značajno i za djecu i samu nastavu.

»Znate moj stav da je kultura, a jezik je sigurno jedna od značajnih stavki u kulturnom povezivanju, nešto što u današnje vrijeme može itekako pridonijeti da Hrvati u Somboru imaju prigodu, pogotovo ovi mladi, učiti hrvatski jezik. Vama je isto, kao i meni, potpuno jasno da, pogotovo u svjetlu ovih posljednjih čudnovatih inicijativa o nekakvom novom jeziku, bitno ovim mladima približiti materinski jezik. Mislim da je ova inicijativa slobodne nastave itekako dobra i nadam se da će u Somboru narednih godina biti i dovoljno djece i volje matične države da se nastava hrvatskog jezika organizira u okviru obrazovnog sustava«, kazao je Pleša.

Z. V.

Treba li ukinuti obvezni PIO za poljoprivrednike?

Tko može nek plati

Steva Jašćur,
Sot

I mam saznanja da je u najavi rješavanje problema dugova poljoprivrednika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje koji prema onome što sam čuo trenutno iznose preko 185 milijardi dinara. Ušao sam u neki reprogram duga za zdravstveno osiguranje i smatram da ne postoji osnov po kojem se poljoprivrednik može natjerati da plaća te namete, posebno ukoliko on to neće, a u većini slučajeva i ne može. Zašto se ne primoravaju privatnici kod kojih je zaposleno preko 50 ljudi za koje oni ne plaćaju PIO osiguranje? Trebalo bi ukinuti obavezni PIO iz razloga što su uvjeti poljoprivrednika loši i mi jednostavno nemamo dovoljno sredstava. U vrijeme kada je plaćanje mirovinskog osiguranja bilo obavezno, ja sam za svoju suprugu i sebe te obaveze redovno izmirivao 17 godina. Trenutno ne plaćam ništa. Bilo bi dobro da mi to možemo plaćati i da svaki poljoprivrednik bude regularno osiguran, ali to je veliki namet za nas poljoprivrednike, pogotovo za one koji imaju manje zemlje. Pored svih obaveza koje imamo u ulaganje u proizvodnju, to nam je previše. U ovakvim prilikama nismo u mogućnosti to platiti i sada jedino razmišljamo o mogućnostima poboljšanja našeg standarda i o tome kako bismo mogli plasirati naše proizvode na tržište. Tko može nek plati, ja u svakom slučaju ne mogu.

S. D.

Naći rješenje

Ivan Paštrović,
Sombor

Mediji su objavili da poljoprivrednici duguju više od 180 milijardi doprinosa za PIO i zdravstvo i da se čak kreće u prinudnu naplatu tako što se zbog duga oduzima zemlja. Zašto se za taj dug ne nađe neko rješenje, kao što država povezuje staž i isplaćuje zaostale zarade propalim poduzećima? Zašto su oni zaposleni u tvornicama u povlašćenom položaju u odnosu na nas koji radimo u poljoprivredi? Stalno se govori kako je poljoprivreda naša uzdanica, kako izvozimo poljoprivredne proizvode koji vrijede stotine milijuna dolara, pa zašto se onda ne nađe i način da se pomogne poljoprivrednicima? Većina tog duga neće moći biti naplaćena drugačije nego prinudno, što znači da će hektari i hektari zemlje morati otići na naplatu duga. Da li je to nekome i cilj? I još jedan paradoks. Istu obvezu isplate doprinosa imaju oni s nekoliko hektara i oni sa stotinjak hektara zemlje. Jasno je svakome da se prihoditi ne mogu porediti, pa bi po mom mišljenju i visina doprinosa koji se plaćaju trebala biti srazmjerna ostvarenim prihodima od poljoprivredne proizvodnje. Pa i kod zaposlenog stanovništva visina doprinosa ovisi od visine plaće. Zar je to teško primijeniti i u poljoprivredi? Vidim da aktualni ministar poljoprivrede sada najavljuje rješavanje tog problema, ali samo tako što će se otpisati kamate, dug reprogramirati. Dakle poljoprivrednici će svoj dug morati platiti, kako-tako. Nije nešto, ali i to je bolje nego da nas tjeraju pod prijetnjom oduzimanja zemlje da platimo dug. Pa i oni koji imaju kuće i duguju porez na imovinu imaju mogućnost otplate na rate i otpisa kamate.

Z. V.

Duša me boli

Željko Apatinac,
Sonta

Biti mali poljoprivredni proizvođač u Srbiji danas je pogubno. Iz godine u godinu mjere Vlade sve su de-stimulativnije. Najteži udarac zadali su nam uredbom o retroaktivnom plaćanju doprinosa. Za mnoge poljoprivrednike, vlasnike malih gospodarstava, suma koju su morali uplatiti praktično je nedostižna, a i ukoliko bi uspjeli riješiti tu obvezu, najveće razočaranje uslijedilo bi po dobivanju rješenja za mirovinu. Poljo-privredne mirovine su toliko bijedne da je upitno kako uopće od njih jedan stari bračni par može biološki op-stati. Koliko sam čuo od prijatelja neki od sitnih poljoprivrednika, koji nisu uspjeli prikupiti sredstva potrebna za uplatu zaostalih doprinosa i pripadajućih kamata, ne samo da su ostali bez mirovina nego im je ovršena i zemlja. S druge strane, sve je manje poticaja i povoljnosti za domaće sitne paore, a država je uvela mnoge po-voljnosti za inozemne ulagače. Sve to natjeralo me je na ozbiljno razmišljanje o budućnosti, pa sam ostavio poljoprivredu i skupa sa suprugom potražio rješenje u sezonskom radu u inozemstvu. Jedno vrijeme na rad sam odlazio u Hrvatsku i Mađarsku, kasnije u Njemačku. I dalje sam radio, a i danas radim u poljoprivredi. To mi je valjda u genima, jer su pripadnici više generacija mojih predaka bili paori. I duša me boli kad vidim da u inozemstvu od zaokružene proizvodnje na malom gospodarstvu kakvo sam i ja imao u sončanskom ataru, bezbrižno žive četveročlane obitelji, što je za paora u Srbiji samo fikcija.

I. A.

Dr. sc. Slaven Bačić,
predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća

ZA VEĆINU **i dalje »NEVIDLJIVI«**

Činjenica da proračunski fond za nacionalne manjine iznosi oko 15.000 eura za sve manjine i multikulturalne projekte dovoljno govori za sebe o ozbiljnosti sustava financiranja manjinskih projekata *

Nisam zamijetio da su manjine i manjinska prava bili iole ozbiljniji predmet predizborne kampanje

O izmjenama manjinskog zakonodavstva se već dulje vrijeme govori na skupovima posvećenim manjinskim pravima i manjinskim institucijama. Međutim, u široj javnosti interes za ovu temu je sasvim minoran, kao i za druge teme vezane uz položaj ili život pripadnika nacionalnih manjina u Srbiji. O tome dokle se stiglo s izmjenama i dopunama dva zakona koji reguliraju položaj nacionalnih manjina, o financiranju manjinskih projekata, kao i o proteklom izborima razgovarali smo s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. **Slavenom Bačićem**.

U tijeku je rad na izmjenama i dopunama dva zakona od značaja za definiranje položaja nacionalnih manjina. Jedan je Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, a drugi Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina. Zašto su potrebna ova dva zakona za reguliranje ove oblasti?

Prvi zakon definira osnove sustava prava nacionalnih manjina, među ostalim i manjinsku samoupravu kroz manjinska vijeća, te su na temelju njega nacionalne manjine ubrzo izabrale i svoja manjinska vijeća, a onda je nešto kasnije i manjinska samouprava postala ustavna kategorija. Drugi zakon regulira nadležnosti i izbor tih manjinskih vijeća, kao tijela samouprave nacionalnih manjina.

Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina donesen je još u Saveznoj Republici Jugoslaviji 2002. godine. Već dulje vrijeme se govori o potrebi da se donese novi Zakon, zašto se toliko dugo čekalo?

Tim je zakonom načinjen za ono vrijeme radikalni otklon od dotadašnje miloševićevske kvazimanjinske politike i uspostavljeni su novi standardi, među ostalim temeljeni i na Okvirnoj konvenciji o zaštiti nacionalnih manjina, kojoj su tadašnje savezne vlasti pristupile. O reviziji manjinskoga zakonodavstva već se više godina pričalo i pisalo, osobito kada imamo u vidu da je prvi zakon danas star već 15 godina, a društveni su uvjeti u međuvremenu postali posve drukčiji. S jedne strane, pojavila se ideja o potpunom *noveliranju* manjinske legislative tako što bi se donio novi jedinstveni zakon čak i na razini ustavnoga zakona (kao u Hrvatskoj). Međutim, vlasti su se odlučile za drugi koncept, a to su izmjene i dopune postojećih zakona, pa su te aktivnosti ušle i u Akcijski plan za pregovaračko poglavlje 23, kao i Akcijski plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Vlasti su, dakle, ovom poslu pristupile kao nešto što treba ispuniti kao uvjet za članstvo u Europskoj uniji, a ne zbog strateških opredjeljenja o manjinskoj politici.

Koje su ključne predložene izmjene u ovome Zakonu? Ima li HNV svoje prijedloge?

Većina promjena su zapravo kozmetičke naravi – usklađivanje s činjenicama da više ne postoji SRJ, kao i da je u međuvremenu ratificirana Europska povelja o regionalnim i manjinskim jezicima 2005, doneseni novi Ustav 2006., Zakon o nacionalnim vijećima 2009. godine, kao i odluka Ustavnog suda iz 2014. o proglašavanju neustavnim pojedinih odredaba Zakona o nacionalnim vijećima. Međutim, postoje i doista neke novine. Kao značajniju istaknuo bih da se kao rezultat navedenih akcijskih planova uvodi mogućnost uvođenja upisivanja nacionalne pripadnosti u službene evidencije i zbirke osobnih podataka, budući da su vlasti te mogućnosti još od 1990-ih godina praktično ukinule, a bez toga je nemoguće procjenjivati zastupljenost manjina u javnome sektoru, što je jedan od osnovnih europskih prigovora vlastima spram manjinskih prava. HNV je i preko hrvatskih medija, pa tako i preko *Hrvatske riječi* u prosincu prošle godine pozvao na sudjelovanje u javnoj raspravi o nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, a poziv za prijedloge i sugestije izravno smo uputili i svim vijećnicima. Ne znam je li se netko izravno obraćao Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, u čijoj je ovo nadležnosti, ali uredu HNV-a nije nitko. Kao predsjednik HNV-a podnio sam Ministarstvu nekoliko prijedloga, od kojih su najznačajniji da se pravo na zastupljenost manjina u predstavničkim tijelima izričito regulira kao posebno manjinsko pravo sukladno novim međunarodnopravnim standardima te da se pravo isticanja simbola nacionalnih manjina ne ograničava samo na 4 dana godišnje, tj. dana praznika manjina, već da ovi simboli mogu na zgradama nacionalnih vijeća i ustanova čiji su osnivači stajati tijekom cijele godine, uz državne simbole.

U ovome Zakonu navodi se kako se Osniva Savezni fond za poticanje društvenog, ekonomskog, kulturnog i općeg razvoja nacionalnih manjina koji će sudjelovati u financiranju aktivnosti i projekata iz proračunskih sredstava vezanih za poboljšanje položaja i razvijanje kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina. Je li ikada taj Fond osnovan i funkcionirao prema Zakonu?

Prema nacrtu izmjena i dopuna predloženo je da se ovaj fond nazove Proračunskim fondom za nacionalne manjine. Vlada je prije godinu dana donijela Uredbu o postupku raspodjele sredstava iz Proračunskog fonda za nacionalne manjine, ukupno predviđena sredstva su tek 1,8 milijuna dinara, međutim, fond nije operacionaliziran, tj. natječaj za njihovu raspodjelu nikada nije raspisan.

I u Hrvatskoj i u Mađarskoj država redovito financira značajnim sredstvima kulturne udruge manjina. Može li se usporediti položaj udruga kulture u Srbiji s udrugama u nama susjednim državama? Ima li nekih pokazatelja da će se sredstva za financiranje kulture uvećati i da će Fond za manjine početi funkcionirati?

Posve su drukčiji koncepti financiranja udruga kulture u Srbiji u odnosu na one u Hrvatskoj i Mađarskoj: u Srbiji su iznosi znatno manji, praktički je utjecaj manjinskih predstavnika na raspodjelu sredstava ograničen, a činjenica da Budžetski fond za nacionalne manjine iznosi oko 15.000 eura za sve manjine i multikulturalne projekte dovoljno govori za sebe o ozbiljnosti sustava financiranja manjinskih projekata.

U hrvatskoj zajednici se često stvara vrlo negativno ozračje na neki način zbog toga što država financira samo Hrvatsko nacionalno vijeće, Pokrajina Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsku riječ dok udruge vrlo teško mogu doći do sredstava za rad. Ima li nekih naznaka da će se ovakva situacija promijeniti i da će se u budućnosti i u proračunu Srbije, kao i u proračunima drugih zemalja izdvajati određeni iznos (postotak) za potrebe aktivnosti i projekata udruga nacionalnih manjina?

Glede Hrvatskog nacionalnog vijeća, ono polovicu sredstava koje dobiva koristi za podržavanje različitih projekata iz obrazovanja, informiranja i kulture, pri čemu za udruge kulture ukupno 2 milijuna dinara, što je preko 10 posto proračuna, a isto podržava i organiziranje manifestacija *Srijemci Srijemu* i *Šokci i baština*. Zavod također podupire različite projekte, a svoju informativnu misiju ima *Hrvatska riječ*. U najmanju su ruku politički nepismene ideje da se praktično djelovanje hrvatskih institucija smatra suvišnim i da se one svedu na transfer sredstava različitim hrvatskim udrugama. Pri tome se postojeći sustav raspodjele sredstava po natječajima koje raspisuju resorna ministarstva na republičkoj i tajništvu na pokrajinskoj i lokalnoj razini pokazao kao nedjelotvoran, ne samo zbog često simboličnih iznosa, već i arbitrarnih odluka vlasti i nedostatka partnerskih dijaloga s predstavnicima manjina. Pomoć Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, napose na natječaju kojega raspisuje Veleposlanstvo, također je od pomoći za hrvatsku zajednicu, a iznos namijenjen Hrvatima u Srbiji za ovu godinu je uvećan.

Što se mijenja u Zakonu o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, i koji su prijedlozi za izmjene i dopune od strane HNV-a? Očekujete li poboljšanja u pogledu reguliranja izbora, funkcioniranja, ovlasti, financiranja nacionalno-manjinskih vijeća?

Rad na izmjenama i dopunama ovog zakona tek je na samome početku.

Koliko ste Vi osobno zadovoljni funkcioniranjem HNV-a, u ovome sazivu koji je sada u drugoj polovici funkcioniranja?

Drago mi je da se u susretima s državnim i međunarodnim dužnosnicima HNV prepoznaje kao jedno od najbolje organiziranih manjinskih vijeća. Posebno sam ponosan da su naši predstavnici u Radnoj skupini za izradu nacrtu Akcijskog plana za nacionalne manjine bili najaktivniji uz predstavnike mađarskoga vijeća, a pratimo i provedbu akcijskih planova i dostavljamo alternativna izvješća (shadow reports). Još smo prije 6 godina ustrojili sustavan i transparentan način organiziranja rada i uopće djelovanja, koji smo nastavili nadograđivati do danas. No, to ne znači da nema prostora za poboljšanja, dapače, ali smo limitirani, s jedne strane, materijalnim sredstvima, a s druge strane, općim političkim okruženjem prema nacionalnim manjinama, osobito hrvatskoj, i poštivanju manjinskih prava.

Razumije li se u javnosti (široj i manjinskoj) prava uloga, ovlasti i mogućnosti djelovanja nacionalno-manjinskih vijeća?

Doista je problem razumijevanja uloge manjinskih vijeća od strane pripadnika samih manjinskih zajednica, i to se odnosi na gotovo sva vijeća. Preko svojih službenih internetskih i facebook stranica te *Hrvatske riječi* pokušavamo praktično pokazati što su nadležnosti HNV-a, koje su striktno definirane Zakonom o nacionalnim vijećima i odnose se na kulturu, informiranje, obrazovanje i službenu uporabu jezika. Međutim, teško je javnost, a osobito manjinsku, upoznati s ovlastima manjinskih vijeća, kada je njihovo djelovanje posve nevidljivo u medijima na srpskom jeziku, a s druge strane ona su u najvećem broju slučajeva zatomljena i podcjenjivana u sustavu javne uprave (primjerice, traženje mišljenja u neprimjereno kratkim rokovima, što obesmišljuje manjinsku samoupravu), dok su u velikom broju slučajeva, zbog simboličnih ovlasti, svedena na »fiksus« koji se onda pokazuje svijetu kao osobito dostignuće u području manjinskih prava. U svakom slučaju, ostavimo li po strani nadležnosti koje se odnose na naše unutarnje samoorganiziranje (donošenje statuta, izbora unutarnjih tijela, proračuna, dodjeljivanje priznanja, osnivačka prava nad manjinskim ustanovama i sl.), većina ostalih nadležnosti su simboličke, svode se na davanje neobvezujućih mišljenja i prijedloga prema državnim tijelima, bez mogućnosti donošenja obvezujućih upravnih akata u odnosu s državnim tijelima. No, valja imati na umu da vijeća imaju i izvjesnu političku važnost, jer su legitimni i demokratski izabrani reprezentanti svake manjine kako prema domicilnoj, tako i prema državi matičnog naroda.

Kako komentirate proteklu kampanju (osobito iz kuta pripadnika nacionalne manjine). Jesu li se kandidati po Vama u dovoljnoj mjeri i na pravi način obraćali pripadnicima manjina i isticali svoju buduću ulogu (ako budu izabrani) u pogledu zaštite ljudskih prava i sloboda, među njima i prava nacionalnih manjina?

Nisam zamijetio da su manjine i manjinska prava bili iole ozbiljniji predmet predizborne kampanje.

Kako komentirate rezultate izbora za predsjednika Srbije?

U postojećim okolnostima, rezultat je posve očekivan.

Jasminka Dulić

Uniformiranje medija u cilju izborne pobjede:

Spektar boja TUGE

Bez obzira na to s kakvim su emocijama primili rezultat(e) upravo završenih predsjedničkih izbora, oko jednog pitanja vlada gotovo pa opći društveni konsenzus: iako kratkotrajna, predizborna kampanja bila je žestoka kao rijetko koja do sada. U toj borbi, koja se nerijetko predstavljala kao sudbonosno pitanje o(p)stanka nacije, niti se vodilo računa o sredstvima niti su birani načini zarad ostvarenja cilja: karavani izvanrednih autobusnih linija špartali su od Vojvodine do Sandžaka, proizvodnja sendviča za to vrijeme povećana je neznano puta, »dnevnice« su isplaćivane mimo uobičajene procedure, etiketirani su članovi najuže obitelji protukandidata, a nemali broj anonimnih svjedoka potvrdio je glasine o podmićivanjima, ucjenama ili prijetnjama otkazom zaposlenima u javnom sektoru ukoliko ne prilože »dokaz« o tome za koga su glasovali.

Tito, hartija – svi smo jedna bratija!

Ipak, vrhunac ove neslavne priče predstavljao je posljednji dan kampanje, četvrtak, 30. ožujka, kada je sedam dnevnih listova u Srbiji osvanulo s istom naslovnicom. Stariji čitatelji sjetit će se da je takav »presedan« na ovim prostorima zabilježen jedino kada je umro Tito i kada je počelo bombardiranje NATO alijanse. Ali, uoči izbora, dan uoči predizborne šutnje...? Time se ni Milošević nije služio. A baš mu je svašta padalo na pamet.

Opće je poznata stvar da bivši ministar informiranja, donedavni premijer, a od nedjelje (i) predsjednik države voli medije ili, preciznije rečeno, voli biti u medijima, a još i više od toga – držati ih pod kontrolom. Najbolji dokaz za to on je sam: kao premijer, kao predsjednički kandidat, kao uzoran sin, brižni otac, odgovorni putnik ili savjestan učenik pojavljivao se svakodnevno i svuda, od malih ekrana do velikih plakata, njegujući tako u javnosti nikada zaboravljeni kult Vođe. O nesrazmjernoj zastupljenosti u medijima jednog u odnosu na ostalih deset protukandidata priče su dosegle gotovo legendarnu razinu, a kao primjer za to neka posluži istraživanje BIRODI-ja prema kome je kandidat pod brojem šest čak 120 puta više bio prisutan u medijima u odnosu na tri svoja najjača protivnika (TV N 1, 30. ožujka).

Za ovaj fenomen, međutim, nije toliko bitan On koliko Mi, preciznije novinari. Na stranicama ovog tjednika već je bilo riječi o dugoj i raskošnoj povijesti podaničkog i sluganjskog novinarstva u Srbiji. Ako je netko do sada i pravio razlike u »nijansama« uređivačke politike većine medija u Srbiji, od onih baš ekstremno vulgarno-šovinističkih, pa do onih »umjereno-patriotskih« najbolji demanti toga dali su svi oni zajedno. Istoga dana pokle-

kli su pred moći jednog čovjeka, odričući se ne samo temeljnih postulata novinarstva nego i svoga imena. Dokaz? Pa, prodali su čak i logo svojih novina kako bi ga uklopili u slogan najmoćnijeg među ravnopravnim kandidatima, što inače ne uspijeva čak ni najmoćnijim kompanijama koje zakupe određeni medijski prostor (u minutama ili u vidu tiskanog dodatka, nebitno). Na taj su način *Politika*, *Večernje novosti*, *Dnevnik*, *Blic*, *Kurir*, *Srpski telegraf* i *Alo* pred svoje čitatelje 30. ožujka izašli zapravo sa svojim pravim licem koje ostalim danima manje ili više uspješno šminkaju, od dozirane do predozirane odanosti Vođi.

Slijepi progledali, nijemi progovorili

Naravno, prethodna konstatacija ne odnosi se samo na navedene tiskane medije nego i na elektroničke, a na ruku joj (konstataciji) idu i posljednji prosvjedi mladih u Beogradu i drugim gradovima Srbije. Tako su, recimo, kamere i mikrofoni oba javna servisa: Radio-televizije Srbije (RTS) i Radio-televizije Vojvodine (RTV) prvoga dana bili slijepi i nijemi spram izlaska mladih na ulice, a taj »profesionalni kvar« djelomično je otklonio sam pobjednik izbora, koji je iz Mostara poručio da mu prosvjedi ne smetaju sve dok se odvijaju mirno. S tim u vezi, oba javna servisa u utorak su postupila po »podrazumijevajućem naređenju«: o skupovima su izvijestili brzo, kratko i šturo. Nikome od njih, naravno, nije palo na pamet ozbiljnije se pozabaviti ovom zakašnjelom pojavom i razgovarati sa sudionicima prosvjeda ili napraviti specijalne emisije na tu temu kako bi se pokušalo doći do odgovora ne protiv čega (bolje rečeno: Koga) su mladi nego za što su. Maloprije navedeni tiskani mediji postupili su potpuno isto: dok se *Politika*, recimo u svom »izvještaju« s prosvjeda ograničila samo na reakcije Pobjednika i Trećeplasiranog, koji je u utorak mladima javno poručio da je »svoj posao odradio«, do tle je *Srpskom telegrafu* glavno pitanje tko stoji iza javnog izražavanja nezadovoljstva studenata i srednjoškolaca.

Na sreću, pa u Srbiji postoji *Informer*, koji u izdanju od srijede, pod naslovom »Koga, bre, ovi foliraju?! Zna se ko stoji iza protesta u Beogradu!«, otkriva ovu veliku misteriju...

Z. R.

Nekad i sad

STARE ŠKOLE u sjećanjima

Čitavo se blago sjećanja i priča otkriva uz stare fotografije iz okolnih sela. O selima u prošlosti, u usporedbi s gradom, malo ima zapisa, te je svako svjedočenje o seoskim i atarskim toponimima, pogotovo zabilježeno, vrijedan dokument za budućnost. S takvim podacima Uredništvu se javio **Petar Marcikić**, reagirajući na popis naziva starih škola u đurđinskom ataru, objavljenom uz fotografiju iz vremena gradnje suvremene škole u Đurđinu 1961. godine. Bilo je pet atarskih škola – potvrdio je Marcikić – *Kopilova, Šokčić, Milodanović*, na Pavlovcu i *Mukić* (a ne *Čovićeva*, kako je prema dostupnim informacijama navedeno u tekstu u prošlom broju novina). Marcikić je pohađao niže razrede osnovne škole u *Mukićevoj školi*, koja se nalazila na istoj udaljenosti od 8 kilometara i od Đurđina i od Starog Žednika, ali je teritorijalno pripadala đurđinskom ataru. Salaš Marcikićevih bio je 4 kilometra udaljen od ove škole, u pravcu Karađorđeva. Ni objekta *Mukićeve škole* više nema, te je do danas ostala sačuvana jedino zgrada *Šokčićeve škole*.

Iz razrušenog đurđinskog atara, od 1962. godine djeca su pohađala nastavu u centralnoj školi u selu. Stara fotografija iz vremena izgradnje škole potječe iz bogatog školskog albuma, i prikazuje detalj objekta u izgradnji s dvorišne strane. Nije poznato tko su motociklisti na slici, ali ćemo, možda, saznati nakon objavljivanja ove fotografije, nastale prije 55 godina.

Na ovoj lokaciji, u dvorištu škole, danas postoji razgranati hrast.

K. K.

Malo GOLUBARENJA

»**G**olub je u običnu govoru lakovjeran čovjek, ali poetičnije i simbol ljubavi. U drevnoj Kini, prema osnovnom ritmu godišnjih doba, koja je izmjena yina i yanga, kobac se preobražava u goluba, a golub u kopca, pri čemu je golub bio simbol proljeća i pojavljivao se u travnju na dan proljetnog ekvinoxija... Jedva je i potrebno podsjetiti da je golubica simbol Duha Svetog: personificirala ga u prikazima Trojstva. Ona je Duh Božji koji lebdi nad vodom neodređene praiskonske materije. Bijela je golubica simbol čistoće, a prema evanđelju je simbol bezazlnosti. Nakon epizode Noine korablje, golubica donosi maslinovu grančicu mir i sklad... Da bi se okajalo neznanje i nemar, žrtvuje se golubica« (*Rječnik simbola*, Nakladni zavod MH, 1982. str. 168-9.). Štovani čitatelji, vjerojatno se sjećate ili poznajete sliku golubice mira koja u svom kljunu nosi maslinovu grančicu (ima ih skoro u svakoj crkvi). Pedesete godine prošlog vijeka **Pablo Picasso** je nacrtao crtež nazvan »Golub mira«, postao je i amblem Pokreta za mir. Tada je bjesnio Hladni rat, atomska bomba je postala dostupna tadašnjim vesilama i Pokret za mir je nastao kao reakcija ljudi na ova događanja. I danas je slična situacija: ratovi, naoružanje na sve strane, gomila izbjeglih ljudi, kao da je »golubica mira« odletjela na drugi planet.

Grad golubova

Suboticu slobodno možemo nazvati gradom golubova. Kada sam bio klinac, u susjedstvu je bio jedan strastan golubar, koji je svake večeri tjerao svoje jato golubova da lete. Tjerao ih je ili dozivao specijalnim načinom zviždanja, koji sam ja nazivao »golupčarski zvižduk« i bio sam jako sretan kada mi je prvi put uspjelo zviždati na taj način. No, vremena se mijenjaju, više ne umijem zviždati na taj način, ali još uvijek mi ostaje zviždalka. Možda će i zatrebati. U mom susjedstvu sada nitko ne drži golubove. Nekad je u gradu kod *Népköra* postojala i *Golupčija peca*, a bogami i *bife* na *peci*. Jedno izvjesno vrijeme to nam je bilo omiljeno sastajalište, jer je pivo bilo najjeftinije. Tu sam često slušao *golupčarske* priče o »poštašima« i »prevrtačima ili forgošima« i ostalim vrstama golubova. U krugovima ljubitelja golubova smatralo se najvećim uspjehom ako su uhvatili i priključili svom jatu goluba »stranca« ili »dođoša«, koji je napustio svoje jato i zalutavši tražio je novo, jer golubovi vole da su u društvu. Skoro da zaboravim: u blizini nekadašnje *Golupčije pece* kod Vatroga-

Golubarnik na sve četiri strane

saca, stajala je i čuvna *Golubova škula* u kojoj su svoje osnovno znanje stjecali mnogi kasnije viđeniji žitelji milog nam grada, npr. moj otac. Naravno, i tu je postojala jedna čuvana *mijana*, koja se kasnije pretvorila u lokalnu ilegalnu kockarnicu. Neki su tu izgubili svoju imovinu, a drugi su dobili prve novce za otvaranje biznisa, diskoteke itd. Eto, štovani čitatelji, što mi sve pada na pamet povodom golubova, a vjerujte nije to sve.

Nova vrsta golubova – političari

Svojevremeno su nogometaše subotičkog *Spartaka* nazivali i *plavim golubovima*, mada se od nogometaša traži borbenost, žar borbe, a ne miroljubivost. Oni su se često dojmili kao golubice, možda je iz tog razloga subotički nogomet tonuo sve dublje i dublje. To što danas igraju u tzv. *Super ligi* ne znači ništa. Kakva liga, takav i nogomet. Koncem XX. vijeka golubovi su se pojavili i u politici. Naime, na parlamentarnim izborima 1996. godine i u našem gradu SPS je krao glasove i »šakom i kapom«. Političke mete su bili SVM i DSHV, koji su u koaliciji vodili ovaj grad. Socijalisti su tada stvorili jednu »pridruženu stranku« koju su nazvali *Golubovi Subotice*, koji su bili »građanski orijentirani« (ja bih radije rekao »građanistički«) nasuprot dvije spomenute »nacionalističke stranke«. Poslije mnogo političkih gnjavaža ova »golupčija stranka« je postala jedna od vladajućih u gradu, a njen istaknuti član, tada koliko se sjećam još Hrvat, postao je drugi dogradonačelnik. Od tog doba postao je u gradu najveći »golub prevrtač« koji i danas leti.

Preletači

Nakon 2000. godine »kada je sjašio Kurta i...«, neki pak to nazivaju »revolucijom«; »golubovi prevrtači« postali su »golubovi preletači« iz jedne stranke u drugu i skupljali se oko najjačeg goluba. Po pravilu preleću i golubovi i golubice. S nekim liderima događalo se i to da se od kopca pretvore u golubicu mira, a neki fosilni jastrebovi lete svoje posljednje krugove. Nisu se prilagodili svjetskim političkim događanjima; npr. svaki dobar golub treba znati balansirati na žici, jer očito građani baš takve vole. Ali, ne zaboravimo da dosta njih voli i goluba(e) preletača(e). Ali po kineskom on se u budućnosti može pretvoriti u kopca(e) ili u klauna! Tko zna što nam donosi sutrašnji dan. Eto, štovani čitatelji, to je sve što mi je palo na pamet povodom događaja od 2. travnja u Republici Srbiji.

Održana 54. sjednica **Hrvatskog nacionalnog vijeća**

Usvojen **FINANCIJSKI PLAN** za 2017.

Četrnaest točaka našlo se na dnevnom redu 54. sjednice Hrvatskog nacionalnog vijeća koja je održana prošloga petka, 31. ožujka, u sjedištu Vijeća u Subotici. Jedna od središnjih točaka bila je financijski plan za 2017., koji je većinom glasova usvojen. Po riječima predsjednika Izvršnog odbora HNV-a **Darka Sarića Lukendića**, prihodi su planom predviđeni na razini prošle godine, što iznosi oko 20,4 milijuna dinara. S republičke razine planirano je 12,9 milijuna dinara, AP Vojvodine 3,1 milijun za redovitu i 1 milijun za razvojnu djelatnost, Grada Subotice 581 tisuća dinara, a oko 2,7 milijuna dinara planira se ostvariti iz natječaja po različitim osnovama. I rashodi su u većini slučajeva planirani na razini prošlogodišnjih. Prema područjima djelovanja, najviše sredstava bit će opredijeljeno za područje obrazovanja (5,8 milijuna), potom kulture (3,2 milijuna), informiranja (1,59 milijuna), te službene uporabe jezika i pisma (62.000).

»Glede proračunskih prihoda, nema većih odstupanja. Prihodi iz Republike i Pokrajine su vrlo malo, simbolično, veći u odnosu na ono što smo prošle godine ostvarili na prihodovnoj strani. Ostaje da vidimo u kojoj će mjeri tijekom godine doći do odstupanja na pojedinim pozicijama gdje smo planirali prihode s natječaja«, kaže Sarić Lukendić.

Novi član Izvršnog odbora

Na sjednici je donijeta odluka o izboru novog člana Izvršnog odbora HNV-a zaduženog za informiranje. Na tu je dužnost, namjesto **Ivana Ušumovića**, izabran **Željko Šeremešić**, diplomirani pravnik iz Monoštora. Usvojen je i prijedlog odluke o izmjeni Pravilnika o naknadama za rad u tijelima HNV-a. Tom će odlu-

kom dopredsjednici HNV-a namjesto dosadašnjih 2.500 dinara ubuduće imati pravo na naknadu od 5.000 dinara za prisustvo sjednici Vijeća. Podsjetimo, HNV ima četiri dopredsjednika – za Suboticu, Sombor, Podunavlje i Srijem.

Bilo je još odluka koje su se ticale kadrovskih rješenja u tijelima HNV-a. **Branko Ivković** razriješen je članstva u Odboru za informiranje, a **Ivan Ušumović** imenovan za člana toga tijela. **Željko Šeremešić** je razriješen članstva u Odboru za službenu uporabu jezika i pisma, a novi član toga tijela bit će naknadno imenovan.

Prijedlozi po natjecajima

Vijećnici su usvojili i prijedloge odluka za raspodjelu sredstava po trima natjecajima – natjecaju Grada Subotice za dodjelu sredstava u području kulture za 2017. godinu; natjecaju Ministarstva kulture i informiranja za financiranje i sufinanciranje projekata iz područja suvremenog stvarateljstva u Srbiji u 2017. godini (jedna od kategorija – kulturne djelatnosti nacionalnih manjina u Republici Srbiji); te na natjecaju Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice za dotacije organizacijama etničkih zajednica u APV u 2017. godini.

Prijedloge o raspodjeli razmatrao je dan ranije (30. ožujka) i Odbor HNV-a za kulturu, a po riječima predsjedavajućeg Odbora **Zlatka Načeva**, kriteriji za vrjednovanje projekata bili su: kvaliteta programa, brojnost sudionika, održivost projekta, dužina održavanja manifestacije.

Glede natječaja Ministarstva kulture i informiranja, **Darko Sarić Lukendić** je ukazao je na to kako je više od polovice projekata

– 21 od ukupno 40 – već u startu odbijeno, jer njihovi podnositelji nisu ispoštovali jedan od formalnih kriterija da se natječajne prijave predaju u pet primjeraka. Dodao je i da nijedna udruga nije tražila pomoć od HNV-a oko pitanja vezanih za natječajne prijave. S tim u vezi, član IO HNV-a zadužen za kulturu Zlatko Načev je najavio kako će u predstojećem razdoblju biti organiziran seminar za predstavnike udruga na kojem će raditi upravo na popunjavanju prijavnih obrazaca vezanih za konkretne natječaje.

Vijećnici **Josipa Ivanković** i **Vladimir Kranjčević** uputili su primjedbu što su vijećnicima materijali vezani za natječaje dostavljeni samo dan prije sjednice, a po Poslovniku, bi to trebalo biti pet dana ranije. Glede ove primjedbe, Darko Sarić Lukendić je pojasnio kako su dopisi od tijela koja su raspisala natječaje stizala sukcesivno te da je jedina alternativa bila da se svakih četiri-pet dana sazivaju sjednice Vijeća budući da je rok za dostavu mišljenja od pet do sedam dana. Podsjetio je i na to da su vijećnici ranije obaviješteni o tomu da će im navedeni materijali biti dostavljeni naknadno.

Izvješće revizora

Usvojeno je i izvješće licenciranog ovlaštenog revizora o utrošku sredstava republičkog proračuna od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća za 2016. godinu. Riječ je o sredstvima koja Ured za ljudska i manjinska prava u vidu mjesečnih akontacija

doznava nacionalnim vijećima, pa tako i HNV-u, a čije trošenje treba biti usklađeno s godišnjim financijskim planom nacionalnog vijeća. U općenitom nalazu revizije se, među ostalim, navodi kako su, pretežno promatrano na razini materijalnosti, proračunska sredstva iz izvora dotacije Ureda za financiranje nadležnosti HNV-a korištena »sukladno članku 1. Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina i da su ista u cjelini upotrijebljena zakonito, namjenski, efikasno i ekonomično, shodno dozvoljenim namjenama iz članka 113. Zakona.« Reviziju je uradilo poduzeće za reviziju *Finodit* iz Beograda.

Na sjednici je jednoglasno dana suglasnost na izvješće o radu i poslovanju NIU *Hrvatska riječ* za 2016. godinu. Za predstavnika hrvatske nacionalne manjine u Vijeću za međunarodne odnose općine Beočin predložen je **Darko Baštovanić**, MA politologije i MA europskih studija.

HNV je dalo pozitivno mišljenje na imenovanje **Istvána Hullóa**, magistra bioloških znanosti za ravnatelja ustanove Gradski muzej Subotica.

Za razliku od nekih prijašnjih, prošlotjedna sjednica je prošla bez većih i žešćih rasprava o točkama dnevnoga reda. Ipak, zbog nepridržavanja teme u raspravi vezanoj za točku dnevnog reda o raspodjeli sredstava po natječaju Grada Subotice, vijećniku **Ivanu Karačiću** je, nakon dva upozorenja, oduzeta riječ. Sjednici je prisustvovalo 23 od ukupno 29-ero vijećnika.

D. B. P.

Sastanak u Ministarstvu kulture i informiranja

Izmjenom zakona DO RJEŠENJA ZA PROBLEME

Pitanja od značaja za ostvarivanje prava nacionalnih zajednica u području javnog informiranja razmatrana su na sastanku predstavnika resornog Ministarstva kulture i informiranja i predstavnika nacionalnomanjinskih vijeća koji je održan prošloga tjedna u Beogradu. Na sastanku je najavljeno pokretanje procedure za izmjenama Zakona o javnom informiranju i medijima radi otklanjanja problema, nastalih upravo u tom području. Predstavnici vijeća nacionalnih manjina podržali su inicijativu Ministarstva da izmjenama Zakona bude propisan minimalni iznos sredstava koji lokalne samouprave trebaju izdvajati iz svog proračuna za projektno sufinanciranje medija, a koji ne bi trebao biti manji od 1 posto ukupnog proračuna općina i gradova.

Usaglašeno je i stajalište da bi se izmjenama zakona trebali propisati obvezni rokovi za raspisivanje natječaja za projektno sufinanciranje medija od strane lokalnih samouprava, kako bi svi mediji, pa i oni na jezicima nacionalnih manjina, na početku proračunske godine raspolagali sredstvima za realizaciju projekata.

Predstavnici vijeća nacionalnih manjina predložili su da se formira redakcija na manjinskim jezicima u okviru RTS-a i zatražili potporu Ministarstva u praćenju zakonske obveze po kojoj pri-

vatizirani mediji moraju poštovati programsku shemu i nakon privatizacije.

Sastanku je prisustvovao i predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

»Glede natječaja, zatražio sam da se rok u kome nacionalna vijeća dostavljaju prijedlog raspodjele sredstava promijeni s predloženih pet na petnaest dana. Konačan dogovor je da to bude rok od deset dana. Predložio sam i da se natječaj raspisuje po republičkom modelu, odnosno, da se odvojeno raspodjeljuju sredstva namijenjena informiranju na jezicima nacionalnih manjina od sredstava namijenjenih informativnim sadržajima na jeziku većinskog naroda. Ukazali smo također na okolnost da je projektno financiranje dobar model za unaprjeđenje raznovrsnosti informativnih sadržaja na jezicima nacionalnih zajednica, no da istodobno mora biti osiguran stabilan mehanizam redovitog, odnosno programskog financiranja medija na jezicima nacionalnih zajednica. Na ovom sastanku je iznijeta i važna informacija da se na medije koji plasiraju sadržaje na jezicima nacionalnih zajednica ne odnosi ograničenje o *de minimis* državnoj pomoći«, kaže Sarić Lukendić.

D. B. P.

Iz povijesti bunjevačkih i šokačkih Hrvata (XXI.)

Proslava 250. obljetnice DOSELJENJA BUNJEVAČKIH HRVATA

Najveća međuratna manifestacija Bunjevaca-Hrvata nedvojbeno je bila proslava 250. obljetnice dolaska jedne skupine bunjevačkih Hrvata u Bačku, koja je održana u Subotici od 14. do 16. kolovoza 1936. godine.

Odbor za proslavu

Početkom 1936. godine osnovan je »Odbor za proslavu 250 godišnjice dolaska jedne grupe Bunjevca i preuzimanja vlasti u Subotici«. Inicijator i pokrovitelj bio je biskup **Lajčo Budanović**. *Subotička Danica* za 1937. godinu piše: »Za pretsjedinika odbora izabran je naš prokušani narodni borac i vođa bačkih Hrvata presvj. gosp. Blaško Rajić«. Članovi Odbora, bili su i **Ivan Malagurski Tanar, Miroslav Mažgon, Petar Pekić, Mihovil Katanec, Albe Šokčić, Ivana Kujundžić, Kata Taupert**. Tako će taj skup probranih javnih radnika, čijim je radom upravljao **Blaško Rajić**, uspjeti obaviti sve neophodne organizacijske pripreme da dobije dozvolu za održavanje jedne takve svetkovine, da pozove i pripremi smještaj velikog broja gostiju i kao najvažnije: da među Bunjevcima probudi slavljenički duh. Tiskan je proglas – plakat, kao i veliki broj letaka koji su naslovljeni »Bunjevci-Hrvati«, kojima se narod upoznao s ciljevima i razlozima proslave. I lokalni hrvatski tisak pratio je pripreme za proslavu.

Početak slavlja

Iako je održavanje svečanosti planirano na Veliku Gospu i Sv. Roka, od petka 14. do nedjelje 16. kolovoza, već 12. kolovoza počeli su pristizati gosti. Prvi je bio mostarski biskup **Alojzije Mišić**: »Doček je bio srdačan i spontan. Pozdravljen s toplim rije-

čima visoki je gost bio tako ganut, da nije mogao ni riječi izustiti. Svakog je zagrlio kao rođenog sina, zatim je uz klicanje prisutnih sio u auto i pošao subotičkom biskupu«, piše *Subotička Danica*. I dalje: »U petak 14. u jutro neko se posebno čuvstvo razlilo u našim srcima, kada smo na subotičkom glavnom kolodvoru čekali našu dragu braću iz Hercegovine... Najednom se začulo sviranje vlaka. Ispod majšanske čuprije pojavila se velika crna lokomotiva sa dugim redom vagona. I gle! Iz prozora proviruju hrvatske crvenkape, snažne ruke mašu prema nama, grudi su iskičene hrvatskim trobojkama. To su oni! Radosti i međusobnom grljenju nije bilo kraja! Bez ikakvog upoznavanja i predstavljanja izljubili smo se kao složna rođena braća, a suze, koje su se pojavile u očima svijui, jasno su govorile o velikoj sreći, koju smo doživjeli. Na kratki pozdravni govor g. Lajče Dulića odgovorio je u ime gostiju mnogopoštovani otac dr. fra Dominik Mandić direktor klasične gimnazije na Širokom Brijegu.

Pred kolodvorom smo se svrstali u povorku i s braćom iz Hercegovine i Bosne krenuli smo kroz glavne gradske ulice prema katedrali. Kad je 'Hrvatska glazba', stupajući na čelu povorke, završavala gromke hrvatske davorije, sva se Subotica kao od nekog teškog sna trgla, progledala i širom otvorila svoje veliko srce da na njih pritisne glave svojih žuđenih gostiju. A naši ljudi, koji su kao marljivi mravi uvijek zaposleni, na taj glas su ostavili svoj posao, dućane i zvanije i kao radoznala djeca dotrčali da vide one o kojima se toliko govorilo.«

Tijekom dana pristizali su i drugi gosti iz Bosne: predsjednik Hrvatskog kulturnog društva *Napredak* iz Sarajeva dr. **Ante Alapović**, preč. dr. **Ante Čelik**, izaslanici hrvatskog društva *Kranjčević* i mnogi drugi.

Doček dr. Ivana Pernara

Subotička Danica dalje piše: »Kad su na vitkim tornjevima subotičkih crkava 14. na večer zvonila pozdravljenje pred katedralom, crkvama sv. Mihovila, sv. Roka sv. Đurđa i Kalvariji zagrmjeli su mužari javljajući otvorenje grandiozne proslave, kakve još građani Subotice u svome mjestu nisu nikada doživjeli. Na glas zvonja i mužara sav je grad osvanuo u moru svijetla. Radosni su građani rasvijetlili svoje prozore, iskitili ih zelenilom i narodnim čilimima i zastavama. U isto vrijeme mostarska je 'Hrvatska glazba' na trgu sv. Ćirila i Metoda pred katedralom, gdje

Blaško Rajić

se sakupila masa od 20-30 hiljada ljudi, započela svoj koncert, dok su svijetle boje raketa najavile početak velikog vatrometa. Čarobna svijetla iz katedralnog tornja na veliko udivljenje publike prikazala su razne simboličke znakove kao na primjer: brojeve: 250, slova: Buna, boje: crvena, bijela i plava, veliki vatreni mač, križ, Subotica itd. Sve je to izazvalo svečano raspoloženje među ljudima, a trg pred katedralom i pokrajnje ulice sve su se više punile radoznalim svijetom.

dr. Ivan Pernar

Oko 9 sati pošla je ogromna povorka, kakve se u Subotici uopće nikada ne vidi, sa glazbom, bakljadom i hrvatskim zastavama prema glavnom kolodvoru, da dočeka dra. Ivana Pernara, izaslanika Vođe Hrvata dra. Vlatka Mačeka, te ostale goste iz Zagreba. Prostor je pred kolodvorom bio premalen da primi ogromnu masu svijeta. Mnoštvo od kojih 40.000 ljudi, žena i djece nestrpljivo je čekalo onaj radosni čas, kada će ugledati velikog narodnog borca i hrvatskog narodnog poslanika dra. Ivana Pernara.

Oduševljenje i zanos rasli su svakim časom, a kada je dojurio zagrebački vlak i na trgu se pojavio dr. Pernar zrakom se prolomilo takovo urnebesno klicanje kakve mašta jedva može zamisliti. U tom svečanom času na govornicu se uspne presvj. Blaško Rajić, te u općoj tišini progovori: 'Vas, koji dolazite u ime dr. Vlatka Mačeka pozdravljamo od sveg srca i duše. Dolazite da uzveliča-

te slavu Subotice, koja je oduvijek bila slavenska, a od 250 godina je hrvatska. Radujemo se, što nam evo dolaze naša najdraža braća iz Zagreba, tog hrvatskog središta, da s nama proslave ovo slavlje. Dobro nam došli svi a osobito Vi, zastupniče dostojnog vođe sviju Hrvata među koje se ubrajamo i mi Bunjevci!.' Zatim je kratak, vatri i oduševljen govor održao i narodni zastupnik Josip Vuković – Đido, a za njim i sam dr. Pernar: 'Hvala vam, hrvatska bunjevačka braćo, za ovaj doček! Nije vas amo dotjerala sila, nego Bog i duša. Vama, koji ste ovdje starosjedioci, koji ste ovaj hrvatski grad Suboticu podigli, došao sam po želji dr. Vlatka Mačeka. Ne ide pravica i sloboda sama po svijetu, nego se za pravicu i slobodu treba boriti. Ne borimo se zato da bilo kome učinimo nepravdu, nego se borimo za svoje pravo, da unutar ove države budemo slobodni na svojoj hrvatskoj zemlji!.'

Subotička Danica dalje piše kako je završio prvi dan proslave: »U najvećem oduševljenju i neprestanom klicanju povedoše dra Pernara do četveroprežna kola, na koja još sjedoše pretsjednik pripremnog odbora za proslavu presvj. B. Rajić, urednik 'Subotičke Danice', gosp. Ive Prčić i narodni zastupnik g. Josip Vuković. Kola su polako prolazila kroz špalir nepreglednog mnoštva, koje je klicalo bez kraja i konca i kojemu je dr. Pernar duboko ganut odzdravljao. Na čelu povorke nošena je velika hrvatska zastava iza koje je stupala mostarska 'Hrvatska glazba' i svirala razne narodne koračnice.

Uz svirku i besprekidno klicanje dopraćen je dr. Pernar do biskupskog dvora, gdje ga je pozdravio pokrovitelj proslave 250 godišnjice preuzv. gosp. Lajčo Budanović i primio kao svoga gosta. Poslije toga se narod bilo je već 11 sati u noći mirno razišao raznoseći rodoljubne poklike kroz tihu noć po cijelom gradu.»

Slaven Bačić

Povratnici u borbi za egzistenciju

 Verica Dekan

 Braća u prodavaoni

IMA KRUHA i ovdje

Obitelj **Dekan** iz Sonte, *pater familias* **Goran** (47), supruga **Vera** (52), sin **Aleksandar** (24) i **Verin** sin iz prvog braka **Dejan Đanić** (32) prošle godine su se vratili iz daleke Australije. Povučeni nostalgijom vratili su se u rodnu Sontu kako bi tu ostali i mukotrpnim dugodišnjim radom zarađena sredstva uložili u posao koji će im osigurati budućnost i tako neće dopustiti da im se kućno ognjište ugasi. Prošle i ove godine kupili su kuću i stan u selu i salaš sa oranicom u seoskom ataru. U kući čiji su sada vlasnici već od ranije postoje dva lokala, trgovinska radnja i kavana. Prodavaona mješovite robe *Sydney plus d.d.* odnedavno je otvorena, a ugostiteljski objekt temeljito je renoviran i s radom će započeti u predstojećoj sezoni.

Nostalgija je prevladala

Glava obitelji, Goran, prvi je predložio povratak u rodno mjesto. Godine života i rada u dalekoj Australiji sve više su ga pritiskale. I pored zavidnog broja godina koje je tamo proveo, nikako nije uspijevao novu sredinu prihvatiti kao svoj dom. Sve više mu je nedostajao Dunav, rodbina, prijatelji. Konačno je, skupa s obitelji, prelomio i vratio se korijenima. Mladalačka želja za posjedovanjem salaša i okolne oranice još uvijek je tinjala u njemu, a sada je bio u mogućnosti realizirati ju. Poučeni načinom života i rada u razvijenim zemljama Dekanovi su detaljno razmotrili stanje u Sonti, ali i u cijeloj državi i odlučili zarađena sredstva uložiti

u svoju budućnost, u svoj obiteljski biznis. Znali su od početka da je to veliki rizik, ali su vjerovali u svoje mogućnosti. Vjerovali su i da će se situacija u Srbiji iz temelja promijeniti, da će država promijeniti odnos prema onima koji ulažu sredstva u biznis, u razvoj obiteljskih gospodarstava, time i u razvoj svojih sredina. Goran je na sebe preuzeo ono što najviše voli: brigu o salašu. Rijetko je u selu, pa smo ga, u nemogućnosti odlaska do njega zbog blatnjavih atarskih puteva, kontaktirali telefonski.

»Sada sam svoj na svojem, tamo sam gdje se najbolje osjećam. Duša mi je našla mira u prostranstvima našega atara, sada opet uživam u druženju sa sebi sličnima. Drage volje sam u diobi obiteljskih zaduženja preuzeo brigu o salašu, o, kako bi stari rekli, paoršagu, o uzgoju stoke i peradi. I upravo taj dio posla trebao bi biti temelj našeg budućeg obiteljskog biznisa. Nismo izmislili toplu vodu, svuda u svijetu danas su u trendu mala obiteljska gospodarstva, sa zaokruženom proizvodnjom, preradom i vlastitim plasmanom proizvedenoga. Jednostavno, pokušavamo uraditi ono što drugi već uspješno rade. No, ne ide sve glatko. Umjesto da nas motivira i pomogne nam u svemu, jer mi ipak ulažemo vlastita sredstva, država nam silnim administriranjem otežava svaki korak. Iskustva s kompliciranim administriranjem i velikim troškovima vrlo su nam negativna. Ukoliko Srbija želi privući obitelji poput naše, mora pojednostaviti i znatno pojeftiniti sve potrebne procedure, jer nisu svi uporni poput nas. Znam više onih koji bi se drage volje vratili, ali su već u startu odustali upravo zbog navedenoga.«, kaže najstariji Dekan.

Rješenje za željeni način života

Mlađi dio obitelji, Dejan i Aleksandar, skupa s majkom Verom, ubrzano pripremaju potrebne papire za otvaranje ugostitelj-

U vrijeme kad mnogi iz Srbije odlaze trbuhom za kruhom, obitelj Dekan i Đanić iz Australije se vratila u Sontu i sredstva mukotrpno zarađena na zelenom kontinentu ulaže u biznis

skog objekta, a od siječnja im je u radu i prodavaona svježega mesa i prerađevina, suhomesnatih proizvoda i mješovite robe *Sydney plus d.d.* Ostali dijelovi plana realizirat će se kad se za njih budu stvorili uvjeti.

»Mnogima je vrlo neobično to što smo se vratili u vrijeme kad većina mlađe populacije sanja o odlasku iz Srbije. Mi smo se na povratak odlučili na temelju iskustava svojeg trinaestgodišnjeg života i rada u Australiji. Otišli smo ranije, pa smo ranije i stekli neki kapital, koji će nam, bar po našoj procjeni, biti dovoljan za započinjanje obiteljskog biznisa u rodnom mjestu. Oni koji odlaze ne bi to trebali raditi bez kvalitetnih informacija o uvjetima života u zemlji u koju idu. Trebali bi dobro odvagnuti mogućnosti koje im se pružaju tamo i ovdje. Svi će kroz nekoliko godina shvatiti da živjeti vani nije tako lako kako odavde izgleda. Skupe su nekretnine, visoke su stanarine, nisu ni dažbine zanemarive. Iskusili smo koliko je Australija odlično uređena država, ali sve to ima svoju cijenu.«, govori nam Dejan.

»Sa sredstvima kojima smo raspolagali, odnosno našom ušteđevinom, ovdje pokrećemo puno jači biznis nego što bismo mogli u Australiji. Prodavaonu razrađujemo, restoran namjeravamo otvoriti početkom ljetne sezone, a formiranjem potrebnog stočnog fonda na salašu namjeravamo otvoriti i mesnicu i tako zaokružiti naš biznis.«, dodaje Aleksandar.

Namjeravaju ostati u Sonti

Dekanovi i Đanićevi u posao nisu ušli sa željom za brzim bogaćenjem. Planovi su im dugoročni. »Nadam se da će se u Srbiji poboljšati poslovni ambijent i da će državna administracija u budućnosti raditi onako kako radi u naprednim zemljama. Ukoliko bih povukao paralelu između Australije i Srbije, bespogovorno bih se opredijelio na investiranje ovdje. Prije svega, tamo za pokretanje biznisa moraš uložiti puno veća sredstva. Pretpostavljam da je to zbog osjetno manje kupovne moći u Srbiji. Lošija strana je to što je u Srbiji administriranje znatno sporije nego u Australiji, pa je potrebno puno više vremena da se uloženo počne vraćati.«, priča Dejan.

»Već prigodom planiranja kakav bismo biznis mogli pokrenuti, uzeli smo u obzir kupovnu moć lokalnog stanovništva. Odabrali smo upravo ono što je ljudima najpotrebnije, a to je roba široke potrošnje i prehrana. U uvjetima ograničenih mogućnosti potrošnje možemo se lišavati svega, ali jesti moramo. Za salaš smo se opredijelili, misleći na budućnost. Tu bi nam trebala biti osnova eko proizvodnje, a razmišljamo i o uplivu u vode etno turizma. No, za ovu godinu prioritet nam je ustabiliti trgovinsku i ugostiteljsku djelatnost. Moramo ići korak po korak, jer se držimo one stare pučke izreke: sve što je brzo, to je i kuso. Ambiciozni smo i spremni na uporan i ustrajan rad, svjesni da nam nitko ništa neće pokloniti.«, dodaje Aleksandar. »Neuspjeha se ne plašimo, jer vjerujemo u sebe i svoje radne navike, a u krajnjem slučaju, ukoliko bi nešto pošlo po zlu, još uvijek imamo i australsko državljanstvo, pa se na zeleni kontinent možemo vratiti kad god poželimo. No, nadamo se da do toga neće doći i da ćemo imati lijepu budućnost u našoj Sonti.«

Ivan Andrašić

Tjedan u Bačkoj

Bilo JEDNOM

Prije nekoliko godina na stranicama ovih novina pisala sam tekst o drogeriji koja na istom mjestu postoji neprekidno sada već 115 godina. Drogerija je osnovana 1902. godine i pod imenom *Fehér* radila je do početka Drugog svjetskog rata. Poslije Drugog svjetskog rata drogerija je nacionalizirana, ali je nastavila raditi na istom mjestu i istu djelatnost, ali sada pod imenom *Elida*. Onda je propalo državno poduzeće koje je bilo vlasnik drogerije, ali je posao nastavio jedan od uposlenika **Vinko Janković**. Drogerija je nastavila raditi pod isti imenom, doduše više ne na samom glavnom sokaku, već u nekadašnjem magacinskom prostoru nekadašnjeg dućana, ali je asortiman nekadašnje *Elide* sačuvan. No, mijenjali su se uvjeti na tržištu, domaće kozmetičke kuće su propadale, otvarale su se velike drogerije, pa je nekadašnji *Elidin* asortiman sveden na sportsku opremu. Nažalost, više neće biti ni toga, jer Vinko razmišlja da stavi ključ u bravu i odustane od nemoguće borbe, a to je opstanak na tržištu. I tako će sa somborskog glavnog sokaka nestati još jedna prepoznatljiva somborska trgovina, ugušena u naletu jednoličnih prodavaonica tenisica, kineskih cipela, turske odjeće, jeftinog nakita, banaka i naravno kafića i ljetnjih bašti. To što su u *Elidi* kupovale generacije i što se često dešavalo da kupci kažu »dolazio sam ovdje s ocem ili djedom kupiti prve kopačke ili loptu« ostat će samo u pričama koje će Vinko prepričavati kada se u nekom društvu ili neobveznom susretu netko prisjeti i somborske drogerije. Ili kada se svojih dječjačkih dana prisjeti netko od prolaznika kome će za oko zapasti izlog u kome umjesto košarkaških i nogometnih lopti, sportskih dresova sada vrište kineske majice.

Strah me je da tako iz centra grada uskoro ne nestane i posljednji tašner. Svi drugi su već odavno odustali, što svojom, što voljom drugih, ali u oba slučaja nemajući više snage voditi uzaludnu borbu. Jer sve treba biti uniformirano, po mogućstvu za što kraću uporabu i sve treba donijeti dobru zaradu, ali brzo.

I sjeti me sve ovo na priču o starim obrtima u Somboru. Ponose se Somborci time što srazmjerno broju stanovnika imaju najviše obrtnika čiji proizvodi imaju certifikat da su proizvodi starog zanata. Gdje su oni, gdje su njihovi proizvodi? Koliko njih je uspjelo opstati u poduzetništvu? Zar nije njima mjesto u nekom prostoru na glavnom sokaku da svi vidje njihovih ruku djela, da probaju, kupe...

Z. V.

Koliko granični prijelazi utječu danas na život u Srijemu?

PREDNOST ili MANA?

Pogranična mjesta su po mnogo čemu privilegiranija u odnosu na mjesta koja nisu u pograničnoj zoni, a i nude im se različite mogućnosti. Samo je pitanje uolikoj mjeri predstavnici pograničnih mjesta znaju to iskoristiti, kaže Dejan Bulatović

Šid, kao pogranična općina, po svom geografskom položaju ima sve preduvjete da bude jedan od naprednijih gradova, s obzirom na blizinu autoceste Beograd – Zagreb, željeznice, graničnih prijelaza Batrovci i Tovarnik, koji povezuju Srbiju s Hrvatskom. Pored njih, granica usmjerena ka Hrvatskoj (prema Iloku), nalazi se i u mjestima Berkasovu, Sotu i Ljubi. Iskorištavanjem svih mogućnosti koje se pružaju pograničnim mjestima, u smislu sudjelovanja u prekograničnim projektima i razmjeni dobara i usluga, koristi od toga bi mogli imati i ostali gradovi u Srijemu. No, je li u stvarnosti tako? Koliko god da se neposredna blizina graničnih prijelaza činila kao pogodnost za razvoj pograničnih općina (u smislu gospodarstva, trgovine, razmjene usluga i dobara), građani ipak smatraju kako je u većini slučajeva blizina granice više mana nego prednost i da oni umjesto koristi, u sadašnjim uvjetima više imaju štete.

Podijeljena mišljenja

No i pored toga, neki od njih ipak smatraju da su pogranična mjesta u blagoj prednosti u odnosu na druge gradove:

»Blizina granice povoljno utječe na naš život. Svakodnevno se odvija promet roba i usluga na ovom terenu, veći promet kapitala, a samim tim i veći promet ljudi. Sve bi to trebalo utjecati na bolju kvalitetu života stanovnika koji ovdje žive i na njihov standard. Pitanje je jedino koriste li se svi ti preduvjeti u dovoljnoj mjeri«, navodi **Goran Tučev** iz Šida, pa nastavlja: »U sadašnjim uvjetima nam je nepovoljna situacija jedino s migrantima, koji su u najvećem broju smješteni kod nas u općini, a upravo iz razloga što je granica s Hrvatskom blizu. Međutim, oni nama ne smetaju, a mislim da svi zajedno, i gospodarstvo i ekonomija u ovoj općini, imaju koristi od toga. No, i pored svih prednosti, smatram da se bolje živjelo u vrijeme kada nisu postojale granice i granični prijelazi. Svako zatvaranje cesta i otvaranje novih

granica prave smetnje u odvijanju normalnog ljudskog života. Tako da ipak mislim da se mnogo bolje živjelo onda kada granice nisu uopće postojale«.

Svakodnevno kroz Adaševce i Šid prođe više stotina teretnih kamiona i šlepera, koji s autoceste prođu kroz ta mjesta kako bi došli do graničnih prijelaza:

»Uplašen sam za sigurnost svoje djece i često ljut što se vozačima teretnih vozila dozvoli da prolaze kroz naše mjesto. Možda netko ima koristi od toga, ali građani sigurno ne. Jer, osim toga što nam je ugrožena sigurnost, zbog svakodnevnog treskanja ceste i velikog tereta koji ti kamioni prenose stradaju nam kuće čiji zidovi stalno pucaju«, kaže **Saša Balić** iz Adaševaca.

Oni nešto stariji Šiđani danas se sa sjetom sjećaju vremena kada granice nisu postojale:

»Dok smo živjeli u zajedničkim republikama i pokrajinama, išli smo gdje god smo htjeli bez ikakvih ograničenja. Sada gdje god bi htjeli poći, pa i u najbližu nam susjednu Hrvatsku, traže nam putovnicu ili propusnicu. Što se tiče trgovine, kod nas dolaze kupovati ljudi iz Hrvatske, ali mislim da mi kao pogranična općina nemamo baš neke velike koristi od toga, jer oni kupuju samo ono što je dosta jeftinije, a sve ostalo imaju u svojim supermarketima. Mi u Hrvatsku ne idemo kupovati, jer nemamo novca za to. Dok je prije to bilo svugdje isto i svi smo imali neke koristi. Svoje proizvode plasirali smo na tržnice u Iloku, Vukovaru, Bačkoj Palanci, a sada nam je to zbog graničnih prijelaza uskraćeno«, kaže **Dura Trkulja** iz Šida.

Mještanima Batrovaca, granica s Hrvatskom je najbliža:

»Nažalost, mi kao mještani Batrovaca ne koristimo punim kapacitetom taj veliki potencijal. Ali svakako da su pogranična mjesta po mnogo čemu privilegiranija u odnosu na mjesta koja nisu u pograničnoj zoni, a i nude im se različite mogućnosti. Samo je pitanje uolikoj mjeri predstavnici pograničnih mjesta znaju to iskoristiti«, navodi Dejan Bulatović.

Tjedan u Srijemu

Na radost sportaša

Protekli tjedan u Srijemu uglavnom je protekao u pripremama za predsjedničke izbore. Nekoliko ministara iz Vlade Srbije posjetilo je gradove u Srijemu, među njima i ministar za sport i omladinu **Vanja Udovičić**. Tijekom obilaska Šida, posjetio je sportsku dvoranu i jedan od najstarijih nogometnih klubova u Vojvodini, NK *Radnički*. Iz proračuna Općine Šid godišnje se izdvaja oko 3 posto sredstava za sport, što je iznimno velika suma, ali bez lažne skromnosti to je i opravdano. Za Šid se slobodno može reći da je jedna od rijetkih malih općina u kojoj radi preko 50 sportskih klubova. Posjet ministra Udovičića bio je prigoda da predstavnici sportskih klubova razgovaraju s njim, izlože mu svoje probleme u nadi da će Ministarstvo imati sluha za njih. A uglavnom su ti problemi financijske prirode. Uglavnom zbog nedostatka novca, uspješni mladi sportaši nemaju odgovarajuće uvjete za rad niti mogućnosti da otputuju na natjecanja u udaljenije gradove. Većina članova sportskih klubova svoje treninge održava u sportskoj dvorani koja je stara preko 40 godina. U vrijeme dok je ova sportska ustanova egzistirala kao javno poduzeće nešto se i ulagalo u nju. No, vrijeme je učinilo svoje. Velebni sportski objekt, koji se nalazi u neposrednoj blizini centra grada, uskoro će, ukoliko se ne poduzme nešto, postati samo stara zgrada koje će se sjećati stariji Šidani koji su najljepše trenutke u sportu proveli u njoj. Ono što je urgentno da se uradi jest popravka krova koji prokišnjava tijekom jeseni i zime. Dotrajala sjedala, nemogućnost zagrijavanja prostora, s obzirom na to da je prilikom izgradnje bilo predviđeno grijanje na naftu (koju je nemoguće osigurati), stari i nefunkcionalni toaleti i tuš kabine... Mladi sportaši, i pored neodgovarajućih uvjeta za rad, treniraju u sportskoj dvorani u Šidu. Više od polovice kako rukometnih, košarkaških, nogometnih tako i stolnoteniskih klubova, održavaju svoje treninge u tom objektu. I pored svih problema koje imaju, postižu dobre, a neki čak i zavidne rezultate na mnogim dosadašnjim sportskim natjecanjima. Posjet ministra Udovičića ulio je nadu ovim mladim ljudima, jer je ostalo obećanje da će resorno Ministarstvo uložiti napore i pomoći da se sportska dvorana uskoro adaptira. Očekivanja su da će se najprije krenuti od krova, zamijene dotrajale ploče a vremenom i ostalo. Daleko od toga da je ovaj sportski objekt jedini u Šidu kojem je potrebna sanacija. Ima ih nekoliko. Ali za početak dovoljan je i ovaj jedan. Ukoliko bude istinito i ne bude se sve svelo na predizborna obećanja, sportska ustanova u Šidu neće završiti samo u sjećanjima sportaša veterana, a mladi sportaši će konačno imati prostor kakav i zaslužuju.

S. D.

(Ne)iskorištene mogućnosti

Prekogranični projekti su svakako jedna od mogućnosti kroz koje se pospješuje suradnja, napose pograničnih općina sa susjedima, kroz zajedničke lokalne i regionalne projekte, koji za cilj imaju jačanje veza među ljudima, održivi razvoj, razvoj turizma, ali i sprječavanje organiziranog kriminala s kojim su pogranične općine najčešće suočene. Hrvatska je privukla i utrošila najviše sredstava kroz prekogranične projekte. U tom smislu, ona prednjači u odnosu na ostale države u regiji:

»Vjerujem da su i ostale, napose pogranične, općine prepoznale mogućnost i priliku da kroz projekte prekogranične suradnje realiziraju prioritetne ciljeve, koji prevladavaju okvire lokalnih proračuna i da sve više postaju svjesni činjenice kako je ulog koji se od njih očekuje neznantan u odnosu na ono što dobijaju«, navodi iz Ureda za lokalno-ekonomski razvoj Općine Šid **Branimirka Riđošić**: »U okviru projekta prekogranične suradnje, Općina Šid je 2. rujna 2016. godine potpisala prvi ugovor s delegacijom Europske unije u Srbiji, kojom se odobravaju sredstva u iznosu od 471.955 eura za realiziranje projekta *Odgovor na izvanredne situacije – SADA*, čija je svrha obuka jedinica civilne zaštite s obje strane granice Srbije i BiH. U tijeku je realiziranje i prvog prekograničnog projekta s hrvatskim gradom Vinkovci, gdje je nositelj projekta Srijemska Mitrovica, a općina Šid je partner«.

Kao nositelji prekograničnih projekata gdje su partneri gradovi u Srijemu najviše je onih ostvarenih s gradovima u Hrvatskoj. Među njima je i projekt *Jačanje turističkog prometa u lokalnim sredinama* čiji je nositelj LAG *Bosutski niz* iz Nijemaca, a također jedan od uspješnih sklopljenih prekograničnih projekata hrvatske i srpske strane je projekt *Stvaranje društva bez otpada*, sklopljen između JKP-a *Komunalije* iz Srijemske Mitrovice i JP-a *Unikom* iz Osijeka. I pored za sada još neiskorištenih mogućnosti koje pruža blizina granice, predstavnici lokalnih samouprava u Srijemu ističu kako imaju dobru suradnju sa susjedima, kao i da granice nisu problem kada je želja za tim obostrana.

S. Darabašić

Studijska ekskurzija

UČENICI iz Subotice u posjetu

Učenici Politehničke škole u Subotici od 30. ožujka do 2. travnja bili su u posjetu Dubrovniku. Zahvaljujući inicijativi i organizaciji ravnatelja Obrtničke i tehničke srednje škole u Dubrovniku **Dinku Mandiću** uspostavljena je suradnja i povezivanje dvaju odjela arhitektonskih tehničara iz Subotice i iz Dubrovnika.

Učenici su u organizaciji Hrvatskog nacionalnog vijeća, a pod vodstvom **Jasne Vojnić**, ravnateljice škole **Ise Planića**, razrednice **Ivane Sekulić** i profesora hrvatskoga jezika **Sanjina Ivašića** uz stručni i službeni dio i predstavljanje škola i gradova, obišli najznačajnije ljepote ovoga bisera Jadrana: dubrovačke gradske zidine, tvrđavu Minčeta, brdo Srđ odakle se pruža spektakularan pogled na grad i okolicu.

»Posjetili su i Muzej domovinskog rata, Ston, solanu, špilju Vjeternica, jeli gurmanske specijalitete, družili se s mladima, uživali u valovima mora i naravno kako bi bili u Dubrovniku, a da nisu prošetali Stradunom«, kaže Jasna Vojnić.

Ova sadržajem i dojmovima bogata studijska ekskurzija, za većinu prvi puta u Dubrovniku, a za neke i prvi puta na moru, označila je samo početak jedne kvalitetne suradnje koja će još godinama i generacijama potrajati.

Za financijsku potporu ovog projekta zaslužni su Dubrovačka biskupija, Ženski đlački dom u Dubrovniku i Dubrovačko-neretvanska županija, gdje ih je dočekaao župan **Nikola Dobroslavić**.

H. R.

etu Dubrovniku

Kalendar manifestacija na sajtu ZKVH-a

SUBOTICA – Na svom redovitom radnom susretu, održanom 11. ožujka u Petrovaradinu u organizaciji HNV-a i ZKVH-a, predstavnici hrvatskih udruga kulture u Srbiji utvrdili su kalendar stalnih manifestacija u 2017. godini koji je odnedavno dostupan na internetskoj stranici Zavoda – www.zkvh.org.rs.

U kalendar su ušle manifestacije koje se redovito održavaju te već imaju ustaljeno vrijeme održavanja u okviru programskih aktivnosti udruga. Kalendar će pomoći bolje planiranje i koordinaciju postojećih kulturnih događaja te izbjegavanje nepotrebnih preklapanja.

Gupčevi folklorci u Beogradu

BEOGRAD – Folklorci HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta nastupili su na petim po redu Međunarodnim susretima folklornih prijatelja u Beogradu, koje organizira KUD *Sveti Sava*. Svake godine u programu sudjeluju i društva nacionalnih manjina iz Republike Srbije. Uz nekoliko kulturno-umjetničkih društava iz Srbije i inozemstva, Tavankučani su se predstavili s dvije koreografije plesova bunjevačkih Hrvata iz Tavankuta.

Članovi *Gupca* su ovom prigodom posjetili Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu gdje su ih primili **Ivan Sabolić** i **Martin Konjevod**. Uz šetnju u večernjim satima središtem Beograda završen je jednodnevni izlet *Gupca* u Beograd.

I. D.

Nazorovci gostovali u Osijeku

OSIJEK – Dramska sekcija HKUD-a *Vladimir Nazor* iz Sombora gostovala je u subotu u Osijeku u udruzi *Šokačka grana*. Gosti iz Sombora prikazali su komediju *Žensko pitanje* **Fadila Hadžića** u režiji **Ljiljane Tomić Markovinović**.

Z. V.

Tekstovi o književnosti Zvonka Sarića

BEOGRAD – U knjizi *Čitanje signala* **Ilije Bakića** koji je kompilacija njegovih tekstova o signalističkoj književnosti, objavljeni su tekstovi o nekoliko knjiga subotičkog književnika **Zvonka Sarića**. U pitanju su prikazi knjiga: *Šinjel do svanuća* iz 2001., *Hvatač duše* iz 2003. te *Neonski zavrtanj* iz 2004. *Čitanje signala* objavljeno je ove godine u nakladi *Everest Medie* iz Beograda i Međunarodne kulturne mreže *Projekat Rastko*.

Uskršnja izložba u Tavankutu

TAVANKUT – U Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu večeras (petak, 7. travnja) u 18 sati bit će otvorena tradicionalna Uskršnja izložba koju priređuju Galerija i mjesno HKPD *Matija Gubec*. U programu će sudjelovati članovi HKPD-a *Matija Gubec*. Izložba će biti otvorena do 12. travnja.

Uskršnja izložba slamarki iz *Gupca* bit će postavljena i u Subotici od 8. do 12. travnja u Vestibulu Gradske kuće, a moći će se pogledati svakoga dana od 10 do 20 sati.

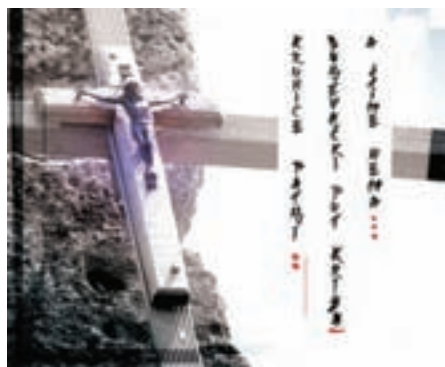
I. D.

Križni put na biciklima

TAVANKUT – Uoči Cvjetnice, sutra (subota, 8. travnja) u 12 sati organizira se polazak na križni put biciklima, uz obilazak križeva krajputaša. Pozivaju se svi zainteresirani da u 11.50 sati budu ispred križa tavankutske crkve, odakle će se krenuti u obilazak. Ovim se obilaskom podržava i projekt *Bunjevački Put križa*.

I. D.

Predstavljanje knjige haiku pjesama Tomislava Žigmanova

MALA BOSNA – Na Cvitnu nedilju, 9. travnja, s početkom u 19 sati, u vjeronaučnoj dvorani župe Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, bit će održano predstavljanje knjige haiku pjesama **Tomislava Žigmanova** *O, čuj puče, hai(=j)ku(=a) o viri s piska*. O knjizi će

govoriti **Ljubica Vuković Dulić**, vlč. **Dragan Muharem** i autor. Predstavljanje se organizira u okviru projekta *Bunjevački Put križa*.

Prepekovo proljeće u Novom Sadu

NOVI SAD – Manifestacija *Prepekovo proljeće*, osma po redu, održat će se ove godine u subotu, 22. travnja, s početkom u 19 sati u dvorani Mali amfiteatar na SPENS-u. *Prepekovo proljeće* jest promocija zbirke pjesama članova Književnog kluba HKUPD-a *Stanislav Prepek* iz Novog Sada nastalih u prethodnoj godini. Tako ova, osma po redu zbirka pjesama ima naslov *Prepekovo proljeće 2016.*, a o njoj će govoriti nositeljica projekta, doktorica književnosti i književna kritičarka **Dragana V. Todosreskov**, te recenzenti zbirke vlč. **Marko Kljajić** i mr. **Pavel Domonji**.

Knjiga će biti predstavljena uz bogat kulturno-umjetnički program u kojem sudjeluju i članovi ostale dvije sekcije ovog Društva, dramske i glazbeno-pjevačke. Ulaz je slobodan.

Predstavljanje romana Otići nekamo Milovana Mikovića

SUBOTICA – Predstavljanje romana *Otići nekamo* **Milovana Mikovića** (Matica hrvatska Subotica, 2017.) koje je trebalo biti održano prošloga tjedna, pomjereno je i održat će u utorak 25. travnja u čitaonici Gradske knjižnice Subotica, s početkom u 19.30 sati. O knjizi će govoriti urednik časopisa *Rukovet* **Boško Krstić**, recenzent **Zlatko Romić**, profesorica književnosti **Klara Dulić** te autor. Moderatorica je **Nevena Mlinko**.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata

Novi Upravni i Nadzorni odbor

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je prošloga tjedna dobio svoj novi Upravni i Nadzorni odbor, objavljeno je na internetskoj stranici te ustanove. Na prvoj, konstitutivnoj sjednici Upravnog odbora, održanoj 28. ožujka, verificirani su mandati predsjednika i članova toga tijela. Novi članovi Upravnog odbora, birani na četverogodišnje mandatno razdoblje su: povjesničarka umjetnosti **Ljubica Vuković-Dulić** – predsjednica (predsjednica Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu), te članovi: mr. oec. **Josip Bako** (poslovno-administrativni tajnik ZKVH-a), službenica **Kata Pelajić** (predsjednica HKUPD-a *Matoš* u Plavni), mr. sc. **Darko Vuković** (prof. na Likovnoj akademiji u Novom Sadu), dipl. pravnik **Željko Šeremešić** (predsjednik KUDH-a *Bodrog* u Monoštoru), profesor muzike **Vojislav Temunović** (potpredsjednik HGU-a *Festival bunjevački pisama* u Subotici), profesor povijesti i dipl. etnolog **Dario Španović** (Srijemska Mitrovica), profesorica razredne nastave **Bernadica Ivanković** (predsjednica *Hrvatske čitaonice* Subotica) i svećenik dr. **Marinko Stantić** (župnik župe Marija Majka Crkve, Subotica).

Prva, konstitutivna sjednica, Nadzornog odbora ZKVH-a održana je 31. ožujka. Novoimenovani članovi Nadzornog odbora na četverogodišnje mandatno razdoblje su: diplomirani pravnik **Branimir Kuntić** – predsjednik (NIU *Hrvatska riječ*), te članovi:

diplomirana ekonomistica **Snežana Nimčević** (Zavičajna galerija *Dr. Vinko Perčić* Subotica) i profesorica komparativne književnosti **Katarina Čeliković** (stručna suradnica za kulturne projekte i programe ZKVH-a).

Nakon konstituiranja, ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov** upoznao je članove Upravnog i Nadzornog odbora s temeljnim dokumentima te radom i aktivnostima te ustanove kulture. Izrazio je nadu da će rad novog Upravnog odbora, kao i članova prijašnjih saziva toga tijela, biti konstruktivan i koristan za Zavod, a time i svih kojima je on namijenjen – prostoru kulture Hrvata u Vojvodini.

D. B. P.

Andriji Bašiću Palkoviću zabranjeno obavljanje bilo kakvih samostalnih aktivnosti u prostorijama HKC-a *Bunjevačko kolo*

Više razloga za »izbacivanje na ulicu«

Upravni odbor HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice donio je na svojoj izvanrednoj sjednici održanoj 23. ožujka odluku prema kojoj se voditelju restorana **Dukat Andriji Bašiću Palkoviću** zabranjuje obavljanje bilo kakvih samostalnih aktivnosti u prostorijama HKC-a *Bunjevačko kolo* zbog promjene pravno-imovinskog statusa Centra. U odluci se navodi i da Bašić Palković vrati ključeve svih prostorija HKC-a koje ima u svom posjedu, te da ima pravo, u roku od 24 sata po prijemu saopćenja, podnijeti zahtjev za vraćanje osobne imovine koja je ostala u prostorijama Centra.

Komentirajući ovu odluku, Andrija Bašić Palković je na svojem facebook profilu objavio kako su članovi UO HKC-a donijeli »sramnu odluku kojom moju obitelj i mene izbacuju na ulicu kao najgore kriminalce«.

Iznenađeni i izazvani, kako navode, neistinitom objavom Bašića Palkovića, Upravni odbor HKC-a izdao je priopćenje u kojem se navode razlozi njihove ranije spomenute odluke.

»Zbog čega su Andrija Bašić Palković i njegova obitelj završili 'na ulici'? To sigurno nije zbog Odluke HKC-a *Bunjevačko kolo*

kako je to Andrija prikazao (a koja je istrgnuta iz konteksta dugotrajnije prepiske, pa zato zvuči tako rogobatno), nego zbog mnogo ozbiljnije odluke državnih tijela o njegovoj deložaciji zbog višemilijunskog duga prema državi i Poreznoj upravi, a koji su posljedica njegovog poslovanja. Zbog čega Andrija Bašić Palković više nije mogao voditi restoran *Dukat*? Izmjenom Zakona o udrugama, HKC *Bunjevačko kolo* je izgubilo pravo na trajno korištenje prostora u Preradovićevoj 4. Korisnik tog prava postaje Grad Subotica koji je navedeni prostor ugovorom iz 2016. godine izdao u zakup HKC *Bunjevačko kolo*. U ugovoru je precizirana stroga zabrana izdavanja makar i dijela prostora u podzakup. Time prestaju bilo kakve mogućnosti da Andrija Bašić Palković dalje obavlja svoju djelatnost na adresi u Preradovićevoj 4.«, navodi se, među ostalim, u priopćenju.

Priopćenje UO HKC-a *Bunjevačko kolo* u cjelovitoj verziji s priloženim dokumentima možete pročitati na facebook stranici Centra.

D. B. P.

Stota obljetnica rođenja skladatelja Rudolfa Bruccija (1917. – 2002.)

Hologram ISTINSKE VELIČINE

Poznatiji po svojim djelima u Europi nego kod nas, što potvrđuju i odlikovanja mnogih predsjednika država za doprinose u kulturi, Brucci ima veliki glazbeno-kulturološki značaj za Novi Sad, Vojvodinu, Srbiju i nekadašnju Jugoslaviju

Akademik, skladatelj, jedan od osnivača Vojvođanske akademije nauka i umetnosti (VANU), redoviti član Srpske akademije nauka i umetnosti (SANU), utemeljivač, profesor i prvi dekan Akademije umetnosti u Novom Sadu, osnivač Muzičkog centra Vojvodine – to su konture koje u širokim potezima ocrtavaju značaj i veličinu skladatelja **Rudolfa Bruccija**. Talijanskog podrijetla, rođen u Zagrebu 30. ožujka 1917., ovaj skladatelj je utisnuo veliki pečat u glazbenoj kulturi Novog Sada, Vojvodine, Srbije, Jugoslavije. U povodu stotinu godina od njegova rođenja, u Novom Sadu je krajem ožujka započela proslava te obljetnice koja će biti obilježena nizom manifestacija cijele ove godine. Festival *Rudolf Brucci* posvećen 100. godišnjici rođenja ovog velikana započeo je na dan njegova rođenja, u četvrtak, 30. ožujka, koncertom njegovih najpoznatijih djela koji je Vojvođanski simfonijski orkestar priredio u novosadskoj Sinagogi. Orkestrom koji je izveo Bruccijeve skladbe *Simfonija Lesta*, *Koncert za trombon i orkestar br. 2* i *Treća simfonija* dirigirao je šef dirigent Filharmonije iz Irkutska u Rusiji **Ilmar Lapinsch**. Festival, koji se planira održavati svake druge godine, otvorio je pokrajinski tajnik za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama **Miroslav Štatkić**.

Osim spomenutog festivala, u povodu Dana Srpskog narodnog pozorišta 28. ožujka održana je i svečana akademija na kojoj je Rudolfu Brucciju, čija je glazba izvođena u gotovo svim svjetskim metropolama, posthumno dodijeljeno najviše priznanje ove institucije – Zlatna medalja *Jovan Đorđević*, koju je primio njegov sin **Rudolf Brucci** mlađi. Jubilej je obilježen i znanstvenim skupom pod nazivom *Život i djelo Rudolfa Bruccija – skladatelj u procjepu između estetika i ideologija* koji je u četvrtak i petak, 30. i 31. ožujka, održan u Matici srpskoj. O različitim aspektima Bruccijevog stvaralaštva govorilo je dvadesetak skladatelja, muzikologa i istraživača iz Srbije, Hrvatske i Velike Britanije čiji će radovi biti objavljeni u posebnoj zborniku.

Svestrani glazbeni djelatnik

Studij kompozicije na beogradskoj Akademiji, kao jedini student **Petra Bingulca**, a koji je bio student poznatog francuskog skladatelja **Vincenta d'Indya**, Brucci je započeo u svojoj tridesetoj godini, nakon čega se usavršavao u Beču kod dodekafonista **Alfreda Uhla**. Poznatiji po svojim djelima u Europi nego kod nas, što potvrđuju i odlikovanja mnogih predsjednika država za doprinose u kulturi, Brucci ima veliki glazbeno-kulturološki značaj za Novi Sad, Vojvodinu, Srbiju i nekadašnju Jugoslaviju. Kao glazbeni djelatnik, od 1950. godine djeluje u Novom Sadu, gdje je ostavio dubok trag na glazbenoj sceni sudjelujući u osnivanju nove zgrade opere i radeći na osnivanju filharmonije i srednje glazbene škole *Isidor Bajić* na čijem je čelu bio dva desetljeća. Bio je jedan od osnivača Vojvođanske akademije nauka i umetnosti i nakon njenog utapanja u Srpsku akademiju, zalagao se za njezino ponovno osnivanje. Sedamdesetih godina 20. stoljeća Brucci je presudno utjecao na uspon Akademije umjetnosti u Novom Sadu čiji je bio i prvi dekan i gdje je predavao kompoziciju i orkestraciju. Zaslugom Rudolfa Bruccija je 1978. formiran Muzički centar Vojvodine koji je objedinjavao operu, balet, filharmoniju, komorne ansamble, koncertnu poslovnicu. Ipak, ova institucija se ugasila po njegovom odlasku u mirovinu 1983. godine. Bio je korepetitor i ravnatelj Opere Srpskog narodnog pozorišta.

Značajan skladateljski pečat

Brucci je skladatelj vrijednog opusa, od djela s folklorističkim impulsima do skladbi skladanih suvremenim tehnikama u kojem preteže orkestralni i simfonijski sastav. Bruccijev glazbeni jezik je duboko ukorijenjen u glazbenu tradiciju Balkana i bal-

kanskog susjedstva, od jedinstvene istarske ljestvice do bugarskih ritamskih struktura. Njegov skladateljski opus nije velik, ali je gotovo svako djelo ostavilo značajan pečat u suvremenoj glazbi. O tome svjedoči i nagrada *Grand prix* belgijske kraljice **Elizabete** koju je za *Simfoniju Lesta* dobio na međunarodnom natjecanju skladatelja u Bruxellesu 1965. godine. Napisao je kantate *Vojvodina* na stihove **Miroslava Antića** i *Srbija* na stihove **Oskara Daviča**, vrhunske partiture za komorne formacije, balet *Katarina Izmailova*, *Demon zlata*, *Kirka*, i opere *Prometej* i *Gilgameš* za koju je prijevod načinio petrovaradinski skladatelj i književnik **Stanislav Prepek**.

Subotička je publika djelomično imala prilike upoznati djela Bruccija na koncertima Subotičkog tamburaškog orkestra.

Godina izvođenja Bruccijevih djela

Naredni koncert u okviru Festivala *Rudolf Brucci* bit će održan u Novom Sadu 12. travnja kada će nastupiti gudački kvartet *TAJJ* i Komorni orkestar Zavoda za kulturu Vojvodine, a 25. svibnja su na repertoaru Bruccijeve skladbe za harmoniku. Također, u okviru Festivala će 20. svibnja u SNP-u premijerno biti izveden Bruccijev balet *Katarina Izmailova*. Tijekom proljeća u planu je i gostovanje Temišvarske filharmonije koja će predstaviti Bruccijev

Koncertino za orkestar i Metamorfoze B-A-C-H, kao i vojvođanska turneja Zrenjaninskog komornog orkestra s komornim djelima Bruccija. U nizu predviđenih programa u okviru Festivala svoje snage će udružiti SNP, Vojvođanski simfonijski orkestar, novosadska Akademija umjetnosti, Muzička škola *Isidor Bajić*, AKUD *Sonja Marinković*, Zavod za kulturu Vojvodine.

U povodu obilježavanja obljetnice rođenja, planirana je i suradnja s filharmonijama u Zagrebu, Budimpešti i Podgorici, kao i niz komornih nastupa u skoro svim vojvođanskim gradovima. Tijekom travnja i svibnja će na sceni SNP-a, u Gradskoj kući i u *Studiju M* biti održan niz koncerata posvećenih stvaralaštvu Bruccija. Ovi programi dio su predstavljanja Novog Sada kao Europske prijestolnice kulture 2021. godine.

Nela Skenderović

Građu vezanu za Bruccijevu ostavštinu skladateljev sin poklonio je Matici srpskoj u Novom Sadu. Prema pisanju novosadskog *Dnevnika*, uglavnom se radi o muzikalijama, odnosno notnom i pratećem materijalu, mada ima i dosta pisama, dokumenata, kao i fotografija. Građa se obrađuje u Rukopisnom odjelu Matice srpske. Inače, pod okriljem Matice uskoro bi se trebala pojaviti i knjiga o Rudolfu Brucciju, čiji je autor upravo dr. **Nemanja Sovtić**, inače asistent na Katedri za muzikologiju i etnomuzikologiju novosadske Akademije umjetnosti.

U Subotici priređena priredba s ciljem promocije nastave na hrvatskom jeziku

Budi svoj – budi među najboljima

Mogućnost obrazovanja djece na hrvatskom jeziku u Srbiji postoji već 14 godina unatrag, a tu opciju dio roditelja odabire za svoju djecu. Redovita nastava na hrvatskom jeziku odvija se u nekoliko škola na teritoriju Grada Subotice. Kako je nedavno počeo upis u osnovne škole, u subotu je u Hrvatskom kulturnom centru *Bunjevačko kolo* u Subotici

održana priredba koja je za cilj imala upravo promociju nastave na hrvatskom jeziku. Priredbu čiji je slogan bio *Budi svoj – budi među najboljima*, zajednički su organizirali Hrvatsko nacionalno vijeće, Udruga *Naša djeca* iz Subotice i Hrvatska katolička udruga za zaštitu prava djece i mladeži *StopA*.

Iskoristiti mogućnost

»Dragi roditelji, upisom djeteta u hrvatski odjel pružate mu mogućnost da bude svoj i da bude među najboljima. To vam mogu potvrditi i prisutni ravnatelji škola kao i nastavnici«, rekla je ovom prigodom predsjednica udruge *Naša djeca* **Nevenka Tumbas**. »Kao nastavnica matematike, mogu vam posvjedočiti da je postotak djece na natjecanjima matematike na hrvatskom nastavnom jeziku mali, 4-5 posto od ukupnog broja natjecatelja, ali na svim razinama odnose prva, druga, treća mjesta ili pohvale. Zaista su među najboljima. I to godinama! I nije to slučaj samo u matematici, nego i u biologiji, hrvatskom,

tamburaša Hrvatske glazbene udruge *Festival bunjevački pisama* otpjevali dvije pjesme – *Ne dam da mi moje gaze* i *Ja nosim radost u srcu*.

Na kraju programa nastupili su gosti iz Kutjeva u Hrvatskoj, tamburaški sastav *Garavuš* s tamburaškim pomlatkom iz Kutjeva i Požege. Osim gostiju iz Hrvatske koje je doveo kutjevački župnik i veliki prijatelj Udruge *Naša djeca* vlč. **Marjan Đukić**, priredbi *Budi svoj – budi među najboljima* nazočila je i skupina od desetak Hrvata iz Slovačke, članova udruge *Hrvatski grob* iz Bratislave. S gostima iz Hrvatske ovdašnji Hrvati imaju

srpskom jeziku, engleskom jeziku, geografiji, sportu, glazbi».

Dodala je i da su djeca u hrvatskim odjelima sretna i zadovoljna. Sva djeca pohađaju katolički vjeronauk. Kako je napomenula, žive svoju vjeru, drže običaje, čuvaju tradiciju.

»Država Srbija nam daje mogućnost obrazovanja na materinskom jeziku. Dozvolite svojoj djeci da nauče svoj materinski jezik, da budu ponosni na ono što jesu, da nauče voljeti svoje, a poštivati sve druge oko sebe. To se uči u hrvatskim odjelima«, poručila je Nevenka Tumbas.

Suradnja sa sunarodnjacima

U sklopu promocije prikazan je film *Sol života*, nastao u produkciji udruge *Naša djeca*. U filmu se dokumentiraju brojne aktivnosti vezane za rad te udruge s djecom koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Tijekom večeri nastupila su djeca iz vrtićkih hrvatskih skupina te hrvatskih odjela. Oni su u pratnji

redovitu suradnju, a i gosti iz Slovačke su tu bili u uzvratnom posjetu, jer su djeca iz Vojvodine ranije boravila kod njih. Naime, jedna od aktivnosti Udruge *Naša djeca* jest suradnja s Hrvatima u matici i drugim zemljama, posredstvom koje ovdašnji mladi Hrvati imaju prilike putovati te upoznavati se i povezivati sa svojim sunarodnjacima.

D. B. P.

Studenti iz Osijeka na terenskoj nastavi u Baču

Slavonski dijalekt izvan hrvatskih granica

Studenti Filozofskog fakulteta iz Osijeka u okviru izbornog predmeta Slavonski dijalekt obavili su terensko istraživanje u Baču. Prof. dr. sc. **Ljiljana Kolenić**, s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta kaže da studenti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta *Josipa Jurja Strossmayera* u Osijeku na studiju hrvatskoga jezika i književnosti mogu izabrati izborni predmet Slavonski dijalekt, a u sklopu tog predmeta predviđeno je i terensko istraživanje.

»Slavonski dijalekt, u narodu poznatiji kao 'šokački', prostire se u Hrvatskoj u Slavoniji i Baranji, ali i izvan hrvatskih državnih granica ima mjesta koja govore slavonskim dijalektom. Preko Dunava, u Srbiji, upravo u Bačkoj nekoliko mjesta još čuva i njeguje svoj govor. Među tim je mjestima i Bač (uz Monoštor, Bereg, Vajsku, Plavnu, Sontu). Svake godine studenti III. godine izbornoga predmeta Slavonski dijalekt odlaze na terensko istraživanje jednoga mjesta u kojem se govori 'šokački'. Ove smo godine pod vodstvom doc. dr. sc. **Silvije Čurak**, koja je nosite-

ljica predmeta Slavonski dijalekt, posjetili Bač u Bačkoj«, kaže za *Hrvatsku riječ* profesorica Kolenić. Studenti su snimali kazivače, izvorne govornike toga arhaičnoga hrvatskoga dijalekta, a kao seminarsku obvezu imaju opisati gramatičku strukturu govora koji su snimili (fonologiju, morfologiju, sintaksu), ali posebno i leksik koji je najbolje očuvan.

»Na temelju snimljenih govora studenti će donijeti zaključke o stupnju očuvanosti slavonskoga dijalekta u Baču, gramatici i rječniku te će napisati *Rječnik Bača* u Bačkoj. To im je ujedno i ispitna zadaća ove godine. Osim snimanja izvornih govornika, iskoristila se prigoda da se posjete i kulturne i povijesne znamenitosti Bača, župnu crkvu, franjevački samostan, tvrđavu«, kaže profesorica Kolenić.

Domaćini studentima iz Osijeka bili su **Stanka i Stjepan Čoban** iz udruge *Tragovi Šokaca* iz Bača i vlasnici Etno kuće *Didina kuća*.

Z. V.

TJELESNA žudnja je pobjediva!

Vrijeme je pripreme za Uskrs koji se ove godine slavi 16. travnja i po julijanskom i po gregorijanskom kalendaru. U Katoličkoj Crkvi traje korizma, dok je u Pravoslavnoj Crkvi u tijeku Veliki ili Časni post. Nešto više o Velikom postu, njegovom smislu i načinu na koji se drži govori nam otac **Dragan Stokin** iz Subotice.

Koji je smisao Velikog posta?

Osnovna, praktična korist posta, napose Velikog, jeste izgrađivanje i utvrđivanje samovlasnosti u odnosu na tjelesne i biološke porive. Čovjek kršćanin se inače trudi da vlada sobom, suzdržavajući se od onog što je loše. U razdoblju posta, ovo samoodvladavanje je naglašeno. Stavljajući svoju osobnu odluku iznad onoga što je tjelesna žudnja, čovjek ovladava svojom prirodom, postaje ikona Božija, zadobija način postojanja koji u predukusu projavljuje slobodu ličnosti u odnosu na tvar. U razdoblju posta se naglašeno stavlja u fokus da u mom životu, ako sam kršćanin, ne odlučuje nešto što je biologija ili nešto što je tijelo, nego odlučujem osobno ja! Često je pitanje za vrijeme posta: »Jel' smiješ ovo jesti?« Ma, smijem ja sve, ali neću! Međutim, samovlasno odnošenje prema hrani i tjelesnim užicima kao svojevrsna projava, provjera i jačanje karaktera nije sve što post jeste. Nažalost, ljudi obično stavljaju naglasak na tjelesni karakter posta – što se jede, a što se ne jede..., ali mnogo je važnije ono što se događa u Crkvi. To ljudi stave sa strane, a mnogo je bitnije od same hrane jer tek uz bogoslužjenje, uzdržavanje od tjelesnog, od onoga što jeste potencijalna samoobmana da je raj ovdje, pojavljuje se puni smisao toga što post sobom nudi. Za vrijeme Velikog posta dolazi do neke vrste suštog istjecanja onoga što je najbitnije. Kao kroz neko sabirno sočivo, kroz bogoslužbene tekstove i radnje, se pojavljuje sav kršćanski, vrijednosni odnos prema svijetu. Sve ono što je zemaljsko je prolazno, darovano od Boga na izvjesno vrijeme i mi to možemo upotrijebiti i zloupotrijebiti.

Što se smije jesti za vrijeme Velikog posta?

Veliki post je najstrožiji post. Za vrijeme posta vijernici se suzdržavaju od hrane životinjskog podrijetla, odnosno mesa, sira, jaja, mlijeka... Jede se kuhano povrće na vodi, dok je ulje dozvoljeno samo subotom i nedjeljom. Riba se može konzumirati samo na Blagovijest i Cvjetnu nedjelju. Svim ostalim danima posti se »na vodi«, posebno strogo srijedom i petkom. Na Veliki petak se ne jede i ne pije ništa, a na Veliku subotu se jede bareno povrće, kuhano na vodi. Prva dva dana Velikog posta se ništa ni

ne pije ni ne jede.

S obzirom na to da je Veliki post tjelesno veoma zahtjevan, koliko ljudi ga drži?

Puno ljudi ozbiljno pristupa Velikom postu. Od onih koji dolaze u crkvu gotovo mogu reći da svi u potpunosti poste cijeli post. Otprilike 300 ljudi sigurno posti što ja znam. Svako tko se nađe blizu onoga koji posti nema šanse, a da ne vidi plodove. A vidi ih i sam čovjek koji posti. Sav problem suvremene civilizacije izaziva jedna zablude da tjelesna žudnja jeste nešto što je jače od čovjeka. To je besmisleno. Danas je potpuno normalno da ljudi ne žive od hrane, nego žive da bi dobro jeli, čine preljub. Normalno je da se djevojka zaljubi u djevojku, u djeda... To je odraz toga da se ne određujemo u smislu zrelog osobnog opredjeljenja prema životnom smislu i istinskim vrednotama, nego naprosto čovjeka nosi njegova žudnja, slijepi poriv, sve se događa stihijski. Kad čovjek otposti post, onda vidi da ta tjelesna žudnja za nečim nije nepobjediva.

Je li Veliki post obavezan za sve vjernike?

U Crkvi ništa nije obvezno. Ništa se ne nameće u smislu zakona i forme, već način Vašega postojanja određuje što jeste i što niste. Možete li Vi kupiti kartu za Beograd i da nikada ne uđete u autobus, a da pri tome tvrdite da ste putnik? Jeste li vi putnik? Naravno da niste. Stoga, je li onaj koji ne posti kad Pravoslavna Crkva posti dio nje? Nije! Crkva je tijelo Kristovo, ona ima određeni način postojanja i Vi ili postojite onako kako Ona postoji u tom razdoblju ili ne postojite! Postoje izvjesni izuzeci što se tiče posta kod ljudi koji zaista ne mogu postiti, odnosno kojima bi post štetio. Post je tu da izgradi čovjeka, a ne da ga razradi! Onima kojima bi post štetio svećenici imaju blagoslov razriješiti ih posta u mjeri koja je potrebna. Izvjesna odstupanja se javljaju kod starijih, bolesnih osoba, žena trudnica, djece mlađe od 20-tak godina... Oni poste sve kuhano na ulju, možda srijeda i petak na vodi, a subota i nedjelja na ribi. Nekima se razrješava da i preko tjedna jedu ribu, ako rade teže fizičke poslove. Ima raznih slučajeva i zato je jako važna i ispovijed, da svećenik zna psihofizičko stanje, da zna čime se bavite, koliki napor ulažete te da bi mogao rasuditi i pomoći Vam da sami odredite mjeru posta zajedno s njime. Ima jedna lijepa definicija koju je pokojni patrijarh **Pavle** rekao: »Onaj koji posti manje nego što može iz drskosti svoje bit će poražen za drskost svoju. Onaj koji posti više nego što može je gord i bit će poražen za gordost svoju!«

Kada je utemeljen ovakav post? Je li se on mijenjao kroz stoljeća?

Tek je u IV. stoljeću izdefiniiran Veliki post na 40 dana, pa su onda uređivana pravila posta u smislu vrste i količine hrane itd. I logično je da u prvim kršćanskim stoljećima post sam po sebi i nije bio nužan kao institucija. U prvim stoljećima nije bilo potrebe za takvim naknadnim naporom, jer kršćanima je uvijek visio život o koncu zato što su kršćani. Post je jedna vrsta samoodricanja, odnosno projave ili vrsta uspinjanja ili ekstatičkog iskupljenja iz egocentra k Bogu gdje se pojavljuje da sve ono što je zemaljsko jeste od drugostupanske važnosti i da zemaljsko uživanje i zadovoljenje strasne žudnje k nečemu nije ostvarivanje samoga raja. U zemnom životu se ljudi često varaju, te se događa da u utoljenju strasne žudnje dožive pseudoraj. Čovjek svim svojim bićem čezne da dostigne punoću zadovoljstva, blaženstvo raja. Za to ga je Bog i stvorio. Stvorio ga je za božansko postojanje, za savršenu sreću, za blaženstvo. Međutim, kardinalna je istina da bez Boga i Njegovoga blagoslova nema raja. To je najelementarnija istina koju svatko može opitovati tijekom svoga života. Kad Boga postavimo na Njegovo mjesto, sve dođe na svoje mjesto. Hrana postaje tvar od koje živimo, a ne za koju živimo. Odnos muža i žene u ovome razdoblju ne određuje nagon i žudnja. U ovom razdoblju strasni porivi su potpuno potisnuti. Supružnički odnos u ovome razdoblju dostiže punoću projave slovesnog karaktera zrele ljudske ličnosti, ljubav bez strasti. Isto je u svakom drugom odnosu. Najkraće rečeno: čovjek postaje ikona i podobije Božje, u najvećoj mogućoj mjeri, koja je moguća u ovome relativnom postojanju.

J. Dulić Bako

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Putem KRIŽA do uskrsnuća

Pred nama je Veliki tjedan, tjedan muke Gospodinove. To je vrijeme kada još intenzivnije razmišljamo o žrtvi koju je za nas podnio Božji Sin. A sve je započelo slavnim ulaskom u Jeruzalem. Došao je u ovaj grad kako bi ispunio Božji naum spasenja i umro. No, kod samog ulaska činilo se kako možda ipak tako neće biti. Ljudi su ga dočekali prepuni oduševljenja. Ipak, on se nije dao zavarati ovim kratkim trenutkom slave, znao je da je ovo oduševljenje prolazno i da će taj isti narod vrlo brzo jednako jako vikati »Raspni ga!«

Prihvaćena Očeva volja

Židovski glavari, Pilat, Herod, svi su se složili i osudili Isusa. Svijet ih je u tome podržao. Pilat se malo odupirao, tražeći čvršće dokaze za njegovu krivicu, ali je na kraju ipak pokleknuo pod pritiscima. A mi danas, čitajući Kristovu muku, ostajemo u čudu kako su olako i brzo osudili nevinog čovjeka poput najgoreg zločinca. I čini se kao da je zlo izvojevalo pobjedu nad dobrim, kao što nam se čini bezbroj puta u životu, jer Krist je umro, pokopan i na njegov grob je navaljen kamen. Gotovo je! Ali, to nije bio kraj. Čovjekova riječ nikada nije posljednja, već Božja. Kamen na grobu nije završetak, iako se to ljudskom oku tako čini. Bog je od toga učinio novi početak već treći dan uskrisivši svoga Sina.

Isusova smrt izgledala je kao svaka druga smrt osuđenika zbog pobune protiv Rima. Ipak, bila je drugačija. Ne po nepravdi, niti po ljudskoj okrutnosti, prevrtljivosti i dvoličnosti, jer nažalost mnoge su smrti i onda i danas bile time obilježene. Drugačija je po činjenici da je u smrt predan onaj koji je izvor života. On, Božji Sin, odlučuje postati u svemu nama sličan, osim u grijehu, pa tako i u umiranju. Njegova ljubav prema čovjeku ide do granica ljudske logike, ide do muke i smrti, do tame groba. Dok umire, moli za svoje mučitelje, a svoju svemogućnost ne koristi da kazni one koji ga muče, već ide u smrt da bi nas sve spasio.

Njegov prividni poraz, pad pod teretom križa i smrt Bog će preokrenuti u proslavu. Tako će okrutnost, mržnja, zlo doživjeti poraz, a ljubav će trijumfirati u uskrsnuću. No, za taj trijumf bila je potrebna poslušnost volji

Očevoj. Isus, Sin, ljubi svoga Oca i poslušan mu je, zato se predaje u ruke ljudi, iako zna da mu oni neće biti zahvalni za dobro koje im je učinio nego će mu okrutno suditi izmišljajući razloge kako bi ga pogubili. Božji plan bila je ta smrt za naše otkupljenje, no nije Bog unaprijed odredio Heroda, Kaifu, Pilata, Judu i ostale koji su pridonijeli Isusovoj smrti. Oni su se sami pronašli u tim ulogama. Njihove riječi i djela pomogle su Isusu da ispuni volju Očevu. Oni ga osuđuju, a on šuti, ali ta šutnja govori više nego sve njihove riječi. U križu koji mu dosuđuju on vidi put ispunjenja onoga za što je poslan, jer se volja Očeva ispunjava ovdje na zemlji, po ljudima kojima smo okruženi. Sve se događa »da se ispune Pisma«, Božje obećanje dano prije više vjekova, zacrtano u njegovom spasenjskom naumu. Poniženje, izdaja, mučenje, nepravdom suđenje, smrt, dio su našeg spasenja. Ali, ne samo to. Nakon toga dolazi uskrsnuće i proslava. Jedno s drugim su neraskidivo povezani.

Prigriliti križ

Kristova muka i smrt očituju snagu Božje ljubavi. Kao Sin Božji mogao je izbjeći trpljenje i obuzdati snagu ljudske zloće, no on se u svojoj poslušnosti Ocu predaje ljudima u ruke, koji, zaslijepljeni grijehom ne prepoznaju u njemu iščekivanog Mesiju. Krist odabire put poniženja, odbačenosti, trpljenja, put apsurdna u kojem čovjek ranjava Boga. No, Otac ga ne ostavlja u poniženju nego ga proslavlja uskrsnućem i tako daje potpuni smisao pret hodnom apsurd. Krist, kao što kaže sv. Pavao, »ponizi sam sebe« (Fil 2,8) i tako iskaza posluš i vjernost svome Ocu. Kroz to poniženje zadio nam je otkupljenje i naučio nas da naša poniženja i trpljenja podnosimo strpljivo, te ih kao žrtvu prikazujemo Gospodinu. Otpor i ljutnja koji se u nama javljaju zbog trpljenja i jad zbog nemoći da ispravimo podnesenu nepravdu, kao vjernici trebamo preobraziti u dar Gospodinu, u žrtvu za njega, svjesni žrtve koju je on za nas podnio. Nadahnuti Kristovim križem trebamo prigriliti svoj križ i nositi ga strpljivo sve dok je to volja Očeva. To je put vjere koji nam je pokazao Krist, put koji nas vodi do Božje proslave, koja je iznad svih ovozemaljskih očekivanja.

Mini intervju:

Biljana Dulić,
slamarka iz Đurđina

Sve se može!

Đurđinčanka, rodom iz Mirgeša, **Biljana Dulić** slamarstvom se bavi već 20 godina. Ukrase od slame počela je praviti još kao dijete te je kao djevojka, a sada i supruga i majka troje djece nastavila njegovati svoj kreativni izričaj. Za izradu predmeta od slame kaže da je dugotrajan proces, ali da ništa nije teško ako se ima ljubavi, strpljenja i volje.

Tko Vas je naučio raditi sa slamom?

U drugom razredu osnovne škole sam krenula na slamarsku sekciju koju je vodila **Marija Vojnić**. Sudjelovala sam i na kolonijama slamarki u Tavankutu tri godine kao pomladak, a nakon toga osam puta kao redoviti sudionik.

Što pravite od slame?

Od slame pravim sve što mi padne na pamet – čestitke, slike, perlice, nakit, ukrašavam kutije i jaja... Više puta sam izrađivala slike, odnosno krune i perlice za bandaša i bandašicu za *Dužijancu* u Mirgešu, pravila sam perlice za goste u svojoj svadbi itd.

Koji Vam je najdraži uradak što ste napravili od slame?

Najdraža stvar što sam napravila od slame mi je perlica za kosu koju sam pravila sebi kada sam bila bandašica u Mirgešu. Osim perlice, veoma mi je drago i posebno mjesto zauzima u mom srcu i labuđe jaje iz kog se labud izlegao, a ja ga pronašla, sastavila, zalijepila i ukasila slamom.

Za slamarke vrijedi stereotip da su žene koje žive same, a Vi pored muža, imate i troje male djece. Kad stignete još i izrađivati ukrase od slame?!

Istina, prije nego što sam se udala i rodila troje djece imala sam vremena za slamarstvo, ali uvijek kažem da se sve može kad se hoće. Uvijek najlakše nađem vremena za rad sa slamom kad imam dobru motivaciju, odnosno kad nekome nešto poželim pokloniti, ili kad dobijem narudžbu. Prošle godine, iako sam bila trudna, pravila sam perlice za svadbu od 250 gostiju, što mi je bio veliki izazov, ali sam uspjela!

Imate li još neki hobi osim slamarstva?

Za neki drugi hobi baš i nemam vremena, ali volim se u vrijeme adventa zabaviti s pravljenjem božićnih ikebana.

J. D. B.

KUŽIŠ?!

Martina Horvacki,
učenica Politehničke škole

HRVATSKI samo na satu hrvatskoga!

Martina Horvacki ima 19 godina i učenica je Politehničke škole, smjera za fotografa. Osnovnoškolsku naobrazbu stekla je na hrvatskome jeziku, a ove godine završava i srednju školu, također na hrvatskome jeziku. Martina živi u Đurđinu s roditeljima i bratom **Mariom**, te sestrama **Marinom** i **Josipom**. U slobodno vrijeme voli fotografirati i praviti kolače.

Osnovnu školu Martina je završila u školi **Vladimir Nazor** u Đurđinu. Kao najljepše sjećanje iz ovoga dijela školovanja Martina ističe druženje s prijateljima iz razreda:

»Iako nas je bilo samo troje u razredu, nikada to ne bih navela kao manu, već kao prednost. Jako smo se lijepo družili i pomagali, a imali smo prijatelje i iz drugih, srpskih odjela.«

Martina kaže da će joj u lijepom sjećanju ostati i brojna putovanja u Hrvatsku na koja je išla kao učenica hrvatskoga odjela – Cres, Prvić, Novi Vinodolski i Selce.

Nakon završene osnovne škole Martina nije bila sigurna koju srednju školu bi upisala te je, kako kaže, djelimično na njezin izbor škole utjecala i želja da nastavi školovanje na hrvatskome jeziku. S obzirom na to da je oduvijek voljela fotografirati te da je te godine kada je upisivala srednju školu bio ponuđen na hrvatskome jeziku smjer za fotografa u Politehničkoj školi, opredijelila se za njega. Kako kaže, sa sadržajem nastave je zadovoljna, ali ono što joj je bilo čudno u početku je činjenica da nitko od nastavnika ne predaje na hrvatskome jeziku:

»Mi kao da ne idemo u hrvatski odjel. Hrvatski jezik se kod nas jedino može čuti na satu hrvatskoga jezika. Također, nitko od nas ni ne traži da odgovaramo ili pišemo kontrolne na hrvatskome jeziku. To mi je u početku bilo čudno, jer sam se u osnovnoj školi naučila izražavati i učiti na hrvatskome, ali sad sam se već navikla.«

Martina kao prednosti pohađanja nastave na hrvatskome jeziku u srednjoj školi navodi opet putovanja u Hrvatsku na prvome mjestu, refundirana sredstva za autobusne mjesečne karte, besplatnu člansku iskaznicu za knjižnicu itd.

Martina u slobodno vrijeme voli usavršavati svoju struku – fotografirati. Najviše voli fotografirati prirodu, jer se pred njom osjeća slobodnije nego pred ljudima. Iako za školu često mora obrađivati fotografije, kaže da su joj najdraže one »bez filtera«, prirodne. Osim fotografiranja, Martina rado i kuha, a svoje ukućane najviše voli razveseliti nekom novom vrstom kolača.

J. D. B.

Nataša Miladinović-Radmilović, Miro Radmilović: *Pisma Ignjata Junga* (Edicija Sirmium, br. 6. Izdavači: Blago Sirmiuma, Srijemska Mitrovica i Udruženje za kulturu življenja OKO Sremska Mitrovica, 2015.)

BLAGO u Srijemu

Raskošno opremljena knjiga od skoro četrsto strana osim tekstova sadrži i mnoštvo ilustracija, zemljovida u boji ili crno-bijele originalne crteže

Srijem je poznat iz antike kao dio provincije *Pannonia*, i u doba kasnorimskog carstva dio ove provincije zvao se *Pannonia Secunda*, čiji je glavni grad bio *Sirmium*. Grupa entuzijasta, kulturnih radnika i zaljubljenika u svoj grad 2002. godine u Srijemskoj Mitrovici osnovala je znanstvenu ediciju po imenom *Blago Sirmiuma* u cilju predstavljanja kulturne baštine Sirmijuma/Srijemske Mitrovice. Za dvije godine društvo je preraslo u neprofitnu nakladničku kuću pod istim imenom koja objavljuje i dve edicije: *Arheologica* i *Nomus*. Nedavno mi je dospjela u ruke jedna vrlo raskošna i sistematski urađena knjiga ovog nakladnika, čiji me je naslov, *Pisma Ignjata Junga*, u prvi mah pomalo zbunio. Naime, obično se objavljuju pisma nekih manje ili više poznatih književnika, umjetnika ili političara. Baveći se istraživanjem razvoja srednjovjekovnih gradova na tlu Vojvodine, ime **Ignjata Junga** mi je bilo poznato kao čovjeka koji se bavio arheologijom, koji je živio u Srijemskoj Mitrovici i koji je prosvjedovao zbog rušenja ostataka rimskog akvadukta. Ovaj antički vodovod je dovodio s izvora na Fruškoj gori svježu pitku vodu u rimski »carski grad« *Sirmium*. Materijal je odlukom vlasti iskorišten za popločavanje puta za Mandelos. (Kao da u blizini nije bilo dovoljno prirodnog kamena). Ignjat Jung je iz prosvjeda zbog ovakvog barbarskog čina 1908. godine napustio svoju rodnu Mitrovicu i odseelio se u Zagreb. Reklo bi se da je moje znanje o njemu vrlo oskudno. Zahvaljujući autorima **Nataši Miladinović-Radmilović** i **Miru Radmiloviću** dobio sam mnogo zanimljivih podataka ne samo o liku i djelu Ignjata Junga, nego i o povijesti današnje Srijemske Mitrovice, rimskog *Sirmiuma*, ali i srednjovjekovnog *Sanctus Demetriusa* ili *Zavasenthdemetera*, kako su je zvali Mađari.

Osnovno o knjizi

Raskošno opremljena knjiga od skoro četrsto strana, koja osim tekstova sadrži i mnoštvo ilustracija, zemljovida u boji ili crno-bijele originalne crteže, objavljena je 2015. godine u čast »pionira i utemeljivača arheologije Sirmiuma Ignjata Junga povodom sto godina od njegove smrti«. U predgovoru autori

kažu: »Nadamo se da će ova knjiga biti korisna svim budućim istraživačima Sirmijuma.... bilo da su po svom obrazovanju arheolozi, povijesničari, antropolozi ili etnolozi, kao i širem čitalačkom krugu, zainteresiranom za teme o životu ovog grada kroz povijesna razdoblja«. Istina, moja struka nije spomenuta, ali sam zato s puno pažnje i zainteresiranosti prelistao ovu reklo bi se bibliofilsku knjigu (tiskano je svega 200 primjeraka). Knjiga se sastoji zapravo iz tri veće tematske cjeline. Prva se bavi djelima i suvremnicima Ignjata Junga i ovaj dio sadrži i bogatu bibliografiju i izvore crteža, zemljovida i raznih dokumenata. Druga dva dijela su nazvani *Appendixi*, to jest dodaci opet raznoraznih do-

kumenata, koji trebaju pokazati u širem obimu teme vezane uz problematiku istraživanja Mitrovice od antike zaključno i sa srednjim vijekom. Dio nazvan *Appendix II.* je zapravo jedna bogata zbirka povijesnih zemljovida, ali sadrži i pet vrlo važnih tzv. sumarnih karata koje je izradio jedan od autora publikacije Miro Radmilović.

Bazilika srijemskog biskupa

Pozornost mi je najviše privukao jedan višeslojni objekt pronađen u Mačvanskoj Mitrovici (ipak se ja bavim i poviješću arhitekture). Moram priznati da tijekom svojih istraživanja ni u srpskoj ni u hrvatskoj, odnosno mađarskoj literaturi nisam naišao na rekonstruiranu osnovu ove u konačnici srednjovjekovne bazilike u kojoj je stolovao srijemski biskup od svog (novog) ustoličenja od XIII. stoljeća. Oko ove bazilike otkopano je i veliko, također višeslojno groblje, koje dokazuje kontinuitet življenja (i smrti) na ovim prostorima. Zapravo, ovo je dokaz o postojanju dva susjedna grada u srednjem vijeku. Jedan je bio civilni i zvao se *Zavasenthdemether* po mučeniku sv. **Dimitriju**, a drugi je bio vjerski centar, sjedište biskupa i zvao se *Sancti Ireneo*, po drugom mučeniku **Irineju**. Tu se nalazio i kaptol, kao i kovnica novca. Ova dva grada razdvajala je Sava. Ovo možemo usporediti sa srednjovjekovnim Zagrebom, samo tamo je bio Gradec i Kaptol koje je razdvajao nekadašnji potok. Svakako preporučam da pregledate ovu publikaciju (ako dođete nekako do nje), jer vrijedi truda i vremena listati je. Uživat ćete, kao što sam i ja uživao.

Szabó Zsombor

Idemo li večeras u kazalište (54)

Ganutljiva strana tragikomike bohempluka

Priprema: Milovan Miković

Radeći scensku postavku *Uličnih svirača*, redatelj **Milan Tutorov**, tragom svojih redateljskih namisli, među ostalim će za-bilježiti: »Pročitati Ulične svirače otprilike je tako, u sasvim suvremenom smislu usporedbe, kao odigrati bez prekida i naizmjenice nekoliko dobrih starih folkstota, tanga i rumba. Po tome reklo bi se, da nam predstoji jedan period vedrih proba s mnogo glazbe i pjesme, i ako bi trebalo da vas ovom svojom eksplikacijom pored ostalog uvedem i u atmosferu komada, onda kako ne znam svirati, trebao bih recimo bar dio ovoga svoga objašnjenja odzvijdati. Ulični svirači su odista tek dronjavi apostoli glazbe s periferije Beča.

Utopljeni u glazbu

Ti ljudi toliko vole glazbu i žive s njom, toliko se utapaju u nju, toliko su, da se tako izrazim, impregnirani njome, da se ne mogu razumjeti, ako se ispusti iz vida utjecaj glazbe na njihove psihe. Evo što jedan između njih govori o tome, u trenutku ushićenja: »Sa muzikom ti je kod nas kao sa elektricitetom, samo obrnuto. Ljudi je nose, tu u sebi, pa je sviraju, duduču, pjevaju i zasipaju njome prirodu, dok se ova ne prepuni muzikom, pa se sve rastapa kao putar na vrućini. Sreća, nesreća, pa i sve moguće banalnosti, sve se to rastopi u muziku. Glazba je za njih zanos svete službe, zanos u kome se sve drugo, zaboravlja. Kaže se: »Tko pjeva zlo ne misli. Upravo tom izrekom objašnjava se dobar dio načina mišljenja ljudi koji u *Uličnim sviračima* nose naslovne uloge.

Lakrdija, povremeno, ipak ganutljiva

Po svom osnovnom žanru djelo je komedija s glazbom. Ono nema ni naročite težine, ni dubine. Ukoliko i ima izvjesnih tragičnih momenata autor na njima nije osobito insistirao. Napisano je dakle, lako i lepršavo, ali životno istinito štivo, s tragikomičnim momentima i s jednom nenametnutom i baš zato duboko istinitom notom humanosti. U tragikomici bohempluka uličnih svirača, u njihovoj objektivnoj bijedi ima nečeg klaunovskog tj. isto toliko lakrdijaškog i smiješnog, koliko i ganutljivog. Po svojoj temperaturi u osnovi djelo je pisano toplo i srdačno, pa je zbog toga simpatično. Istovremeno, baš zbog toga, ono me (napisao je redatelj Milan Tutorov) u crtežu podsjeća na neke suvremene grafike i ilustratore, koji unose mnogo iskrene topline u svoje površne i ovlaš naznačene skice i deformacije. Moji utisci u odnosu na raspoloženje u koje autor dovodi čitatelja, tj. mi ćemo nastojati da u to raspoloženje dovedemo našeg budućeg gledatelja – a to znači u odnosu na osnovnu atmosferu komada mogli bi se definirati na taj način, što će se reći da je ona kontrastno bučna i blaga. Bučno, to je raspojasni bohempluk, glazba, pijanstvo, plima seksa i čulnog, lepet razmahanih krila, za tre-

nutak intenzivno oživjelih iluzija i ambicioznih maštanja. Blago – to je topla ljudska

ljubav, opet glazba, otrežnjenje i mamurluk, iščezle iluzije i maštanje spuštenih krila svedene na trijeznu svakodnevnu uobičajenost i sivkastu realnost. I konačno blaga je i tiha, nesebična i istinita radost umjetnika, radost samozaborava i izgradnje u svojoj umjetnosti. Tema *Uličnih svirača* je, dakle, bohempluk.

Od subotičke scene – do bečke realnosti

Ono što je autor mislio o toj temi i što je istovremeno bila njegova osnovna pobuda u stvaranju, što ga je pokrenulo da napiše taj komad moglo bi se formulirati približno ovako: Istiniti umjetnici, makar se našli na dnu života, dobri su i plemeniti ljudi. U njihovoj emotivnosti ima nečeg bezazlenog djetinjeg, lako se uzbude, sve kod njih bukne, razgori se i – prođe. Osjećanja se brzo mijenjaju, pojave se, planu i – prođu, a ostaje humana plemenita osnova. Dakle, osnovna ideja djela jeste: Istiniti umjetnici i oni sa dna su plemeniti, nesebični ljudi, jer prepunim srcem izgaraju u životu kao svijetla krijesnica u blatu i mraku. Cijela radnja našeg komada odigrava se za 24 sata. Počinje, recimo, u srijedu navečer, a završava se u četvrtak navečer. Trojica uličnih svirača: Link, Fisterer i Venuš vraćaju se te večeri, recimo te srijede sa svoga svakodnevnoga posla, pa najavljuju svoj dolazak svirajući, kao što im je to običaj, serenadu mamici Brandi, svojoj domaćici, koja je istovremeno Linkova nevjenčana životna suputnica, a i anđeo čuvar sve trojice. Malo nakon toga, Fisterer te večeri slučajno nalazi etui s draguljima pa tako postaju vlasnici velikog imutka, milijuna koji su u izgledu, što raspaljuje ambicije u razuzdanu igru mašte. Opijeni tom igrom i vinom, njima sad smeta skromna, dobra Fani – mamica Brandi pa je prisiljavaju da ih napusti. Sutradan, nađeni dragulji predani su policiji, Fani se vratila, a s njom i tiha sreća u sirotinjski dom uličnih svirača. Tako se zbilo na subotičkoj sceni, a u bečkoj stvarnosti – tko zna?« [N. p., 9-10., 1952./53.],

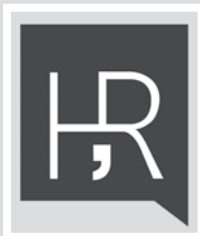
Komad s glazbom *Ulični svirači*, komediju u tri čina, napisali su: **Paul Šurek** i **Hans Lasman**. U Subotici ju je režirao Milan Tutorov, a glazbu je skladao **János Dovát**. Uloge su tumačili: **Katarina Bačlija** (Fani Frandi), **Mihajlo Jančikin** (Link), **Miloš Jojkić** (Venuš), **Žarko Velicki** (Fisterer), **Marko Tasić** (Kristufek), **Vesna Krstulović** (Kati) i **Petar Novaković** (Policajac). Scenograf je bio: **Ivan Formin**. Događa se u Beču.

Izdajem apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com	Uzimam zemlju u zakup, Klisa, Stari i Novi Žednik, Mala Bosna, Subotica. Plaćam 12 meteri po jutru. Tel.: 064 305 14 88	Izdajem apartman Silver u Zadru za 2 (+1) osobe s opremljenom kuhinjom i kupaonicom, klimatiziran, TV, Wi-fi. Na raspolaganju je vrt sa sjedećom garniturom i roštiljem. Osiguran parking. Mogućnost dodatnog ležaja ili kuniće. Udaljeno 5 min autom od plaže (Borik) te 10 min od centra grada. U neposrednoj blizini nalazi se nekoliko većih shopping centara. Cijena apartmana iznosi 40 eura/dan. Kontakt HR: Juraj 00385955110573, e-mail: phohnjec.ph@gmail.com, Kontakt SRB: Andrej 0641583637
Prodaje se apartman od 36 m ² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.	Povoljno prodajem protočni bojler sa 4 grejača od 24 kilovata i limene radijatore s 200 rebara različitih dimenzija. Tel.: 062 8687964.	Potrebno udomljavanje 3 mace na jednu godinu – sterilizirane, cijepjene. Potreban ambijent kuća s dvorištem, može i u Zemunu. Želim biti u kontaktu s osobama koje mi žele pomoći u ovome. Tel.: 065 2672086 Rupić.
Prodajem perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetskom krevetnom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.	Prodaje se veći i manji (skoro nekoristišten) trajno žareći štednjak. Tel.: 024 528682.	Prodaje se kuća u Bačkom Bregu na 11 ari placa, održavana s nusprostorijama, uknjižena, bez tereta. Tel.: 064 1535064, 025 809156.
Prodajem stroj šivanje marke Bagat s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.	Prodajem lijepu komfornu kuću s etažnim grijanjem na čvrsto gorivo na placu od 2 motike i 5 motika bagremove šume u produžetku placa. Treba pogledati. Može i zamjena za dvosoban stan uz dogovor. Tel.: 064 1759512.	PRODAJEM sitno rađene neuramljene vilerove goblene: Dan-noć i Monaliza, kao i kompletan materijal za Pastirsku idilu. Tel.: 024-730-270 ili 063-713-1828.
Prodajem ručno štrikaći stroj Empisal skoro nov – stolni. Katarina Turkal. 025 5742 136.	Hitno trebam majstore za regips kod renoviranja moje dvije kuće na Jadranskom moru u Hrvatskoj – Zadar, s hrvatskom ili mađarskom putovnicom. Tel.: 063 7668808 Nikola – nikola.vujic933@yahoo.com	Prodajem crjepanu kaljavu peć, braon boje 136/82 cm i šivaći stroj bagat <i>singericu</i> . Tel.: 024 4527499, mob.: 064 1839591.
Izdajem garsonjeru u Zemunu. Povoljno za dva člana ili studenta. Lokacija Zemun Tel.: 011 3077036.	Žena sa iskustvom prima čišćenje kuća-stanova može i kuhanje i čuvanje starih osoba. Tel.: 062 1941729.	Tražim kupca za vikendicu u Vrboskoj, otok Hvar, prizemnica pod pločom, 52 m ² , suvlasništvo parcele 500 m ² prilaznog puta 105 m ² . Papiri uredni. Cijena: 65.000 eura. Tel./viber: 063 7139337, e-mail: meridijan12@gmail.com.
Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.	Na Radanovcu prodajem peterosobnu kuću na placu od 2 motike, etažno grijanje, gradski vodovod, telefon, autobusno stajalište udaljeno 500 m. Plus 5 motika bagremove šume. Može zamjena za poljoprivredno zemljište u Hrvatskoj ili okolici Subotice. Tel.: 064 1759512.	Ozbiljna žena 50-tih godina primila bih na dvorbu stariju osobu za plaću. Može i u Hrvatskoj. Tel.: 064 0730793.
Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.	Naprodaj IMT sijačica za žito 23 reda i OLT sijačica GAMA-18 s lulama širine 2,25 m, sadilica za kukuruz OLT sa 4 reda, dvobrazni plug LEOPARD 12 coli u vrlo dobrom stanju i prikolica čutaka. Tel.: 532-570 ili 528-682.	Ozbiljna žena, Hrvatica 50 godina želi upoznati muškarca do 65 godina. Može i iz Hrvatske. Samo ozbiljni. Tel.: 064 0730793.
Tražim ozbiljnu žensku osobu za dvorbu bračnog para u Svetozar Miletiću za nekretninu. Tel.: 00385 32832310	Odielo za prvu pričest, haljine za maturalne svečanosti i vjenčаница od čipke iz uvoza na prodaju. Tel.: 060 1554743.	Prodajem razna bunjevačka ruva od paje, sukna, sefiri, rojtoš, peržijan, plišane i druge marama, muške čizme, čakšire i šubaru, kaput s peržijanom i slično. Naprodaj pregače ponjave, astal i stolice, tepisi i slično. Kalajsane kačice za mast i mesnate svinje. Tel.: 024 528682.
U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.	Prodaje se stan na Radijalcu od 52 m ² . Tel.: 069 2887213.	
Starija kuća (4 sobe, ručao, 2 kupaone, kuhinja, ostava) + sporedna zgrada (ljetna kuhinja, soba, kupaona) se prodaje ili mijenja za Zagreb (stan ili kuća) – centar. Tel.: 024 754760 ili 064 2394757.		
Izdajem stan na Srednjacima, Zagreb, 25m ² , topla voda, centralno grijanje, interfon. Tel.: 063 596840 i 024 547204.		

Besplatni mali oglasi uz kupon iz *Hrvatske riječi* VAŽI DO 11.4.2017.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

AKCIJA!

SG

internet

već od
649 din

SUBOTICA KARADORDEV PUT 2 TEL: 024/555765 WWW.TIPPNET.RS

Završen je kviz *Čitam i skitam*

Podijeljeno 253 NAGRADE

1, 2, 3... i tako do 253. Toliko je bilo nagrada u okviru IX. kviza Gradske knjižnice Subotica nazvanom *Čitam i skitam*. Lijepa znamenka, a još ljepši darovi koje su nam osigurali brojni sponzori, prijatelji knjige i čitanja. Završna svečanost i javno izvlačenje održano je 3. travnja u čitaonici subotičke knjižnice točno u podne. Znete li da je tom prigodom obilježen i 212. rođendan **Hansa Christiana Andersena**, najpoznatijeg pisca bajki koji je bio dan prije (2. travnja)? Svi knjižničari i pisci za djecu znaju za ovaj nadnevak, jer ga u svijetu proslavljaju kao Međunarodni dan knjige za djecu. Stoga već devetu godinu zaredom završnica kviza bude uvijek na ovaj dan ili prvi radni dan.

Program je započeo himnom kviza koju su otpjevali članovi zbora OŠ *Ivan Milutinović*. Baš su nas razgalili svojom izvedbom i poznatim stihovima:

Čitaj skitaj, knjigu pitaj
pođi s njom na putovanje,
družite se na tom putu,
jer ti knjiga daje znanje.

Budući da je tema kviza bila narodna književnost u programu su sudjele i učenice odsjeka za tradicijsko pjevanje Glazbene škole u Subotici koje su nam pokazale kako se narodni tekst može krasno i otpjevati.

A onda je uslijedilo ono što smo svi čekali: izvlačenje nagrada. Bilo je uzbudljivo. Nizale su se sve bolje i bolje

nagrade od paketa slatkiša, grickalica, odjeće, ulaznica za kazalište, kino, ZOO vrt, USB memorije, odjeće, obroka, školskog pribora, jednodnevna ekskurzija... i naravno bicikl. U kvizu je sudjelelo više od tisuće djece pa nismo svi mogli dobiti nagradu, ali njih 253 je doma otišlo s nekim darom. Mi ostali posudili smo knjigu na Dječjem odjelu i tako sebe počastili dobrim štivom. A za okrepu svi smo dobili sokiće, jer je bilo naporno.

Uspješno je završen još jedan kviz *Čitam i skitam*, a naredni, jubilarni deseti, kažu, bit će još spektakularniji!

Jedva čekamo!

Radio drama na susretu *Flâneura*

Obilježena **PRVA** **GODIŠNJICA** **ČITATELJSKOG** **KLUBA** za tinejdžere

Umjesto najavljenog druženja sa spisateljicom **Željkom Ze-
lić**, koji iz zdravstvenih razloga nije mogla doći, tema ožuj-
skog susreta članova čitateljskog kluba *Flâneuri* u subotič-
koj Gradskoj knjižnici bila je radio drama. U ugodnom ambijentu,
uz čaj i kekse, mladi čitatelji poslušali su radio dramu *Umorstva u*

Ulici Morgue **Edgara Allana Poea** nakon čega su razgovarali o po-
slušanom. Ova kratka horor priča napisana je davne 1841. godine
i smatra se jednom od prvih kriminalističkih priča, za koju su neki
kritičari čak tvrdili da je posve promijenila povijest književnosti.
Ovim susretom *Flâneuri* su obilježili i svoju prvu godišnjicu.

Pripreme za **USKRS**

Naši prijatelji iz III.h razreda OŠ *Matko Vuković* iz Subotice se
već pripremaju za predstojeći blagdan Uskrsa. Vrijeme je
lijepo, svugdje sve već pupi, počinje rasti, budi se priroda
pa su i đaci sa svojom učiteljicom **Anom** živnuli. Sada već uobi-
čajeno pozvali su u goste kreativne mame/bake **Josipu Dević** i
Ružicu Kozma. Pogledajte što su uz njihovu pomoć izradili.

Vrijedni su bili i mališani u vrtiću *Marija Petković Biser* u Alek-
sandrovu, koji su, pripremajući se za Uskrs, izradili prekrasan
pano posvećen ovom milosnom korizmenom dobu.

U OŠ *Ivan Milutinović* održali su tradicionalni Uskrsni vašar. Ša-
reni stolovi puni dječjih uradaka i delicija učinili su da ovaj doga-
đaj bude lijep i bogat.

Uskoro ulazimo u posljednji veliki tjedan, a kako se ti pripre-
maš za Uskrs?

Pošaljite nam i vaše fotografije... kako se vi pripremате za naj-
veći kršćanski blagdan – Uskrs.

Zasijalo i u Subotici

SUBOTICA – U srijedu, 29. ožujka, zasijali su reflektori na Gradskom stadionu u Subotici. Svečani čin pokretanja novog osvijetljenja pripao je **Bogdanu Labanu**, gradonačelniku Subotice.

»Projekt, koji je počeo još davne 2009. godine, uspjeli smo realizirati u roku od osam mjeseci. Krenuli smo praktično s mrtve točke, uz investiciju koja nije bila mala, od oko 60 milijuna dinara. Danas vidimo da je Subotica grad koji može sudjelovati u svim ligama, nadamo se i u ligama Europe. Ipak, primarno je bilo da skinemo anatemu koju smo imali, da jedno vrijeme nismo mogli organizirati mečeve u našem gradu, nego smo to morali u Novom Sadu«, istaknuo je Laban.

Kada već govorimo o nogometu, *Spartak* je proteklog vikenda poražen na gostovanju u Beogradu, *Crvena zvezda* bila je bolja s 2:1. Slijedi duel protiv *Metalca* u nedjelju na Gradskom stadionu u Subotici, u 17 sati.

Nogometaši *Bačke 1901* ostvarili su pobjedu. U 19. kolu Sprske lige bili su bolji od *Vršca* na gostovanju s 2:1. U Vojvođanskoj ligi *Subotica* je s 2:5 poražena od *Poleta* iz Karavukova, a *Tavankut* s 0:2 od *Potisja* iz Kanjiže.

D. V.

Vaterpolistima Kup Srbije

SUBOTICA – vaterpolisti *Spartak Prozivke* napravili su pravo malo iznenađenje na finalnom turniru Kupa Srbije za igrače do 15 godina. Prvo su odigrali neodlučno s *Crvenom zvezdom* 6:6, zatim su s 12:2 svladali *Vojvodinu*, a u meču koji je odlučivao o prvom mjestu, ekipa koju vodi trener **Nemanja Andrić** bila je bolja od *Partizana* sa 7:5 (1:1, 2:2, 3:1, 1:1).

Za subotičku momčad su igrali: **Zeljковиć, Szabó, Ratković, Ivković, Varkulja, Konatar, Tonković, Saulić, Kókai, Bedić, M. Stojanović, J. Stojanović, Perez, Dukić, Jarić i Nedeljković.**

D. V.

Dva poraza Sončana na startu

SONTA – Na gostovanju u Laliću u prvoj utakmici nastavka prvenstva Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci 2. razred nogometaši *Dinama* iz Sonte teško su poraženi od ekipe *Panonije* rezultatom 5:1 (2:0). Iako su Sončani djelovali tehnički potkovanije, domaćini su im uspješno parirali fanatičnom borbenašću i brzinom. Do vodećeg zgoditka *Panonije dinamovci* su imali blagu terensku inicijativu, a stvorili su i nekoliko izglednijih situacija pred vratima domaćina. Lalićani su u prednost došli zgoditkom iz opravdano dosuđenog jedanaesterca, kojem su, u istoj akciji, prethodila dva gruba previda linijskog suca, oba na štetu *Dinama*. U nastavku utakmice bilo je upitno jedino koliko će lopti završiti u mreži Sončana, a konačni rezultat postavio je **Duraković** počasnim zgoditkom iz slobodnjaka u posljednjim trenucima meča. U 13. kolu Sončani su zabilježili novi poraz od 1:2 (1:0), ovoga puta na svojem travnjaku. U novom šokačkom derbiju nadigrao ih je *Dinamo 1923* iz Berega, koji je u prethodnom kolu bio slobodan. Sončani su utakmicu započeli odlično. Napadali su, stvorili nekoliko poluprilika, a već u 18. minuti atraktivnim zgoditkom golgetera Durakovića došli su u minimalnu prednost, s kojom se i pored više stvorenih prigoda, otišlo i na odmor. U drugom poluvremenu vidjela se druga slika na travnjaku. Borbeni Berešci preuzeli su igru u svoje ruke, a već u 47. minuti **Praštalo** je poravnao rezultat. Gosti su i dalje napadali i stvarali prigode, Sončani se pritiska oslobađaju tek po isteku cijeloga sata igre. Kad su se navijači ponadali da će domaćini još koji put zatresti mrežu sigurnog **Magdalenića, Radičev** je u 84. minuti strahovitim šutom s 25 metara očistio paučinu iz desnog gornjeg kuta vratara **Kuruca**, za konačnu pobjedu i nova 3 boda. U narednom kolu Sončani su slobodni, a Berešci će dočekati fenjeraša Telečku.

I. A.

Gradska uprava Subotica, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, temeljem članka 10. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Sl. glasnik RS*, br.135/04 i 36/09) objavljuje:

OBAVIJEST O DONIJETOM RJEŠENJU DA NIJE POTREBNA IZRADA STUDIJA PROCJENE UTJECAJA NA ŽIVOTNI OKOLIŠ

za projekt »Stanica za opskrbu vozila svijetlim gorivima i tekućim naftnim derivatima«, na katastarskoj parceli 11080/5 KO Donji grad, ulica (46.076273°, 19.676841°), nositelja projekta PETROL DOO BEOGRAD, Patrijarha Dimitrija br.12V, Beograd-Rakovica.

Zainteresirana javnost ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objavljivanja obavijesti u sredstvima informiranja. Tekst rješenja se u cijelosti može preuzeti na internet adresi:

http://www.subotica.rs/documents/zivotna_sredina/Resenja/501-70-2017.pdf

Gradska uprava Subotica, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, temeljem članka 10. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Sl. glasnik RS*, br. 135/04 i 36/09) objavljuje:

OBAVIJEST O DONIJETOM RJEŠENJU DA NIJE POTREBNA IZRADA STUDIJE PROCJENE UTJECAJA NA ŽIVOTNI OKOLIŠ

za projekt »Kanalizacijska mreža u Ulici 51. divizije (od Nevesinjske ulice do Ulice Jovana Mikića)«, na katastarskoj parceli 19067, 19068/10, 19066/8, 19058, 19054, 19050/5, 15885, 15898/1, 15969, 15816/2, 15817/11, 15816/1, 15812/7, 15811/4, 15811/9, 25495/1, 15886/11 i 15886/6 KO Novi grad, u Ulici 51. divizije, od Nevesinjske ulice do Ulice Jovana Mikića, nositelja projekta JKP *Vodovod i kanalizacija Subotica*, Trg Lazara Nešića 9/a.

Zainteresirana javnost ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objavljivanja obavijesti u sredstvima informiranja. Tekst rješenja se u cijelosti može preuzeti na internet adresi: http://www.subotica.rs/documents/zivotna_sredina/Resenja/501-86-2017.pdf

Sportašica bez premca – Dijana Šefčić

26 TITULA

prvaka države

Uspjeh **Dijane Šefčić**, sportašice Atletskog kluba *Spartak*, zasigurno je bez premca, bar u državnim okvirima. Na Zimskom prvenstvu Srbije, održanom proteklog vikenda u Senti, Dijana se 26. put okrunila naslovom najbolje bacačice kugle u državi. Rezultat je to kojeg sigurno druge natjecateljke teško mogu sustići. Ako se zna da se ovim sportom počela baviti s 23 godine, onda su njeni rezultati s natjecanja još učinkovitiji.

»Jeste, kasno sam se počela baviti atletikom, a ta starosna dob je vrijeme kad se mnogi odlučuju povući iz sporta, tako je bilo onda, tako je i sad. U početku me je, iskreno, bilo malo sramota pojaviti se na natjecanjima. Bila sam najstarija, a i imala sam smiješan rezultat od 8 metara, što je naravno, bilo daleko od odličja«, prisjeća se naša sugovornica svojih početaka.

Upornost

Kako kaže, ostala je u sportu, zahvaljujući jednoj svojoj osobini.

»Po prirodi sam dosta tvrdoglava i uporna, pa rekoh tada sebi da pokušam još malo, svakako ništa ne gubim. Sve se promijenilo kada je pala prva medalja. Osjećaj je bio nestvaran, nekoliko dana nisam dolazila sebi, nisam vjerovala da mogu do takvog rezultata i onda, na koncu, ipak shvatiš da vrijedi ono što činiš.«

Naravno, nije svaka medalja došla bez muke. U sportu, kao i u životu, ima i uspona i padova, dilema, samoprovjeravanja, samokritiziranja...

»Svaka državna medalja ima svoje vrijeme, svoju priču, svoju muku i radost. Drago mi je što sam uspjela osvojiti toliko titula, jer samo ja znam koliko je uopće bilo teško doći do toga. Napose ako nemaš neku veću potporu, nego se moraš snalaziti sam.«

Dijana ističe da na početku nije imala velikih ambicija. Jednostavno, voljela je sport i to je bilo dovoljno. Nakon dvije godine treniranja postala je državna prvakinja, uslijedile su medalje sa velikog IAAF natjecanja u Szombathelyu, pa bronca s Kupa Europe.

»Učinila sam nešto što nekome ne pođe za rukom ni poslije više godina treniranja. Jedne godine sam imala 13 pobjeda na 17 natjecanja i prozvali su me čudom u Atletskom savezu. Onda su i ambicije počele rasti. Rekla sam sebi da mogu još bolje.

Naredne godine sam sam bila viceprvakinja Balkana, potom je stigla medalja s Kupa Europe, i to zlatna. Bacila sam normu za Prvenstvo Europe, sedam puta sam popravljala osobni rekord te godine. Skoro svake godine, evo već je 14 sezona iza mene, imam više od 10 pobjeda. No, javnost to ne zna, jer se ne volim hvaliti. Uvijek se šalim kad me netko upita o broju pobjeda, kažem da se više ne broji poslije stotke.«

Poboljšani uvjeti za trening

Kao krunu karijere Šefčićeva smatra moment kad je okrunjena kao najbolja sportašica Subotice (2006. godine), a u samom vrhu tog izbora bila je više puta. Na koncu razgovora ona dodaje da su godine prošle brzo.

»Sve je proletjelo brzo, ni ne stigneš se okrenuti, a već imaš milijun uspomena. Ne kajem se zbog ovog izbora, iako su uvjeti bili dosta loši, pogotovo do prije dvije godine kada je došla nova uprava u *Spartak*. Bilo je situacija i da sam radila sama, bez trenera, ali eto, ako želiš nešto dovoljno, možeš uspjeti. Žalim samo što mi tada nije bila pamet kao danas, jer bi sve moglo biti još bolje. Evo ove godine ćemo dobiti novu atletsku stazu, poboljšavaju se uvjeti... Šteta što se godine ne mogu vratiti, idem dalje, u nove pobjede. Vjerujem da u svakom sportu ima i uspona i padova, tako je i kod mene. Tisuću puta sam pomislila da ću odustati, ali je uvijek bilo ono, što ako ću se poslije kajati? Nastavljam dalje, ako mi Bog da zdravlja, ili bar dok me netko ne pobijedi. Vidjet ćemo.«

D. Vuković

Nema naslijednice

Trenutačno se ne vidi tko bi mogao zamijeniti Dijanu Šefčić na tronu najbolje bacačice kugle u Srbiji.

»Nema mnogo djece koja su gladna za atletikom, iako je ona 'kraljica sportova'. Većina bira društvenije sportove, košarku, nogomet... Ovdje se sam boriš na terenu, teže je tako nego da imaš potporu drugih. Ne vidim zamjenu, jer ni ne vidim da netko ima toliku želju. Da li će me netko zaobići po broju titula, ne znam. Upravo se spremam da u Savezu provjerim da li sam apsolutni rekorder u našoj državi po broju odličja sa atletskih natjecanja, a velike su šanse za to. Ako netko misli da je ovo što radim lako, evo, neka proba, ovo je slobodna zemlja. Uvijek ima ljubomornih koji bi htjeli da te skinu, ali ne znaju, osim ako se povučem.«

Na *challengeru* sa Suzanom

Na posljednjem odigranom bowling *challengeru*, od ukupno 50 prijavljenih igrača, pobjedu je odnijela **Suzana Đanić**. Riječ je o pojedinačnom bowling natjecanju koje organizira *Bowling Stones* Sombor. Ovo je drugi po redu *challenger*, od četiri, koliko će ih, uz finalni, biti odigrano ove godine, a interesantno je da je Suzana pobijedila i na prvom.

Suzana se aktivno bavi bowlingom devet godina, uspješno sudjeluje u bowling *Biznis lige* već osmu sezonu, a nerijetko sudjeluje i na pojedinačnim natjecanjima i raznim turnirima.

»U bowling centar dolazim od kada je otvoren u Somboru. Sjećam se da sam te prve godine sudjelovala na turniru povodom 8. ožujka i pobijedila. Tada je uslijedio poziv da se priključim jednom timu u *Biznis lige Bowling Stones* i od tada ne prestajem bacati kuglu«, kaže Suzana Đanić.

Uz navedene osvojene *challengere* Suzani je posebno drago prvo mjesto na prvenstvu Vojvodine u parovima, kao i nagrada za najboljeg igrača *Biznis lige Bowling Stones* za prošlu sezonu.

Sve je u broju izbačenih kugli

»U Somboru ne postoje bowling treneri, bar ne službeni, i uglavnom se sve svodi na savjete iskusnijih igrača i na što veći broj izbačenih kugli. Gledam da što češće odem u kuglanu. Minimalno tri puta tjedno tre-

niram, a u vrijeme trajanja *Biznis lige* imamo i utakmice svake nedjelje, tako da su to neka četiri treninga u tjednu. Naravno, vježbam i u teretani«, nastavlja sugovornica i dodaje: »Ovo mi je osma sezona kako igram *Biznis ligu Bowling Stones* i treća ekipa do sada. Prve dvije sezone sam igrala za druge, a od treće do prošle sezone sam ja pravila ekipu za Gradsku upravu. Moram priznati da mi je možda najinteresantnija ekipa ova u kojoj sada igram, jer nju čine samo žene i to žene koje odlično pariraju muškim natjecateljima. U prvom dijelu sezone bile smo plasirane među prve tri ekipe ali nam je onda jedna igračica otišla u inozemstvo i teško nadoknađujemo njen izostanak. No, mi ne odustajemo, ostalo je još malo do kraja ove sezone i dat ćemo sve od sebe.«

Prva liga na čekanju

»Što se tiče planova vezanih za bowling, trenutno im se ne mogu prepustiti, jer sam se posvetila doškolovanju i to mi je, uz obitelj, prioritet. Već drugu sezonu za redom morala sam odbiti ponudu *Bowling Stones* ekipe da igram za njih prvu bowling ligu Srbije, ali im se svakako namjeravam pridružiti kada završim s ispitima.«

Na kraju, Suzana je dodala da planira nastaviti s bowlingom u okviru *Biznis lige*, da pobijedi na što više pojedinačnih turnira i uživa u čarima koje bowling donosi.

Gorana Koporan

Škola trčanja i u Subotici

Za AKTIVNI, zdrav ŽIVOT

Ovoga vikenda u Subotici počinje *Škola trčanja Srbija*. Riječ je o programu trčanja koji traje sedam mjeseci, realizira se u šesnaest gradova Srbije i namijenjen je svima koji žele trčati, da istrče željenu kilometražu ili utrku.

Školu trčanja Srbija pokreće *Trčanje.rs* s lokalnim partnerima u 15 gradova Srbije. *Trčanje.rs* je najveći regionalni sajt posvećen rekreativnom trčanju, zdravim životnim stilovima i aktivnom životu. Od 2013. godine do sada, kroz njihovu beogradsku *Školu trčanja*, prošlo je preko 3.000 polaznika. Od ove godine plan je da se trči u još 15 gradova, a jedan od njih je i Subotica.

U svakom od gradova s polaznicima će raditi treneri, stručna lica koja će osmišljavati i voditi treninge namijenjene svima

koji se žele baviti rekreativnim trčanjem. U Subotici polaznike *Škole trčanja Srbija* trenirat će dva trenera: **Ildikó Fabó**, diplomirani trener biciklizma, i uspješna triatlonka i **Szilvia Keszeg**, liječnica specijalistica sportske medicine.

»Program *Škola trčanja Srbija* traje od travnja do studenoga 2017. godine. Treninge ćemo raditi tri puta tjedno na otvorenom, utorkom i četvrtkom od 19 sati i nedjeljom od 9 sati. Primarna lokacija treninga je Dudova šuma, a planirani su i treninzi iznenađenja. Osim trčanja, na svakom treningu pokrivamo i cijelo tijelo, posebno osmišljenim vježbama snage. Fokus treninga neće biti na atletici, nego na koristi koju trčanje, u kombinaciji s vježbama snage, unosi u život«, kaže Ildika Fabó.

Svi zainteresirani se mogu dodatno informirati na *trcanje.rs/subotica* ili prigodom upisa koji će biti u subotu, 8. travnja, na Učiteljskom fakultetu na mađarskom nastavnom jeziku, Strossmayerova 11, Subotica.

Gorana Koporan

Razigrani SPORTAŠI

Sportska sekcija HKUD-a *Vladimir Nazor* iz Sombora jedna je od aktivnijih sekcija, a jednom godišnje svi članovi, bez obzira sudjeluju li na šahovskim ili stolnotenisačkim turnirima ili veslačkim natjecanjima okupe se na zajedničkoj sportskoj večeri. Prigoda je to da se uruče priznanja najboljim i najaktivnijim članovima, ali i najave nove sportske aktivnosti. Pročelnik sportske sekcije **Pavle Matarić** zahvalio je svim članovima na doprinosu koji daju u radu ove sekcije, koja aktivno radi od osnutka udruge, prije više od 80 godina.

Šahovska titula u rukama dame

Sportska večer priređuje se u završnici šahovskog turnira *Memorijal profesor Franja Matarić*. Ovogodišnji turnir, koji se održava 26 godina, okupio je najveći broj sudionika, čak 30. Prvi puta pobijedila je jedna žena, a titula je pripala **Simani Matković**, članici ženskog tima Somborskog šahovskog kluba, koji se natječe u najvišem rangu, Prvoj ligi Srbije. Simana se kao favorit turnira izdvojila već nakon nekoliko odigranih kola.

»Jeste da su mi još poslije trećeg-četvrtog kola čestitali na pobjedi, ali opuštanja nije bilo do posljednjeg kola. Konkurencija je bila solidna. Meni su najviše muke zadali **Zoran Čota**, od koga sam izgubila, zatim prošlogodišnji pobjednik **Josip Ivkić**«, kazala je Simana.

Drugo mjesto osvojio je **Marin Ilić**, a treće Josip Ivkić.

»Zadovoljan sam drugim mjestom i kažem da sam sam sebe iznenadio, jer bilo je ovdje igrača boljih od mene«, kazao je Ilić koji je prve šahovske poteze povukao u rodnom Bregu.

S ponosom kaže da šahovski klub u tom mjestu postoji više od 80 godina. Suradnja s *Nazorom* nekada je bila redovita, a kako kaže Ilić poslije nekoliko godina pauze ta suradnja bit će nastavljena. Najmlađi sudionici turnira bili su braća **Paštrović**, desetogodišnji **Nenad** i osmogodišnji **Nemanja**. Dobro su se nosili sa starijim i iskusnijim sudionicima turnira i zabilježili i nekoliko pobjeda. Sportskoj večeri Nenad nije nazočio zbog rekreativne nastave, ali je zato mlađi Nemanja ponosno primio zahvalnicu kao najmlađi sudionik. Još ponositiji je bio djed **Ivan Paštrović** koji je i sam prije 40 godina sudjelovao i pobjeđivao na šahovskim turnirima u *Nazoru*.

»Drago mi je što sam poslije 40 godina ponovno u Hrvatskom domu i što sam u prilici podržati svoje unuke i nadam se da će za nekoliko godina oni vratiti titulu u obitelj Paštrović«, kaže Ivan Paštrović, koji je početkom 70-tih godina bio dva puta pobjednik šahovskih turnira u Hrvatskom domu.

U igri sa svojim unucima djed Ivan drži se taktike svoga oca koji mu nikada nije dopustio da pobijedi sve dok stvarno nije bio bolji. Za braću Patrović njihov trener **Josip Dekić** ima samo riječi hvale, ali kaže da je za ozbiljnije titule pred njima naporan višegodišnji rad.

»Oni za svoje godine igraju odlično. Naravno, potreban je dugotrajan rad od sedam-osam godina i tek onda se mogu očekivati rezultati. Drago mi je da su sudjelovali na ovom turniru, gdje su se borili protiv starijih što je u biti jako teško«, kaže Dekić, koji je i trener prvoligaša ženskog šahovskog tima Somborskog šahovskog kluba.

Zagreb, Korčula, Metković...

I dok su šahisti okončali svoje turnire, za *Nazorove* veslače sezona tek počinje. Ovih dana u kanal će porinuti neretvansku lađu na kojoj će trenirati za predstojeća natjecanja, a prvo će biti krajem svibnja i to na zagrebačkom Jarunu.

»Novo u našem kalendaru je Korčula, natjecanje na koje smo pozvani prvi puta. Drugi puta bit ćemo sudionici natjecanja na Jarunu. Očekuje se ove godine oko 20 ekipa, a za to natjecanje i mi se ozbiljno spremamo. Tu je i Bezdan, gdje smo bili i prošle godine, kao i već redovita natjecanja Vukovar – Ilok, i naravno *Maraton lađa* na Neretvi. Na Neretvu idemo sa željom da svoj prošlogodišnji rezultat, a podsjetit ću bilo je to 19. mjesto u konkurenciji 33 momčadi, još popravimo«, kaže kapetan veslačke ekipe **Gašpar Matarić**.

»Prve i druge godine bilo smo na maratonu na Neretvi prava atrakcija. Bili su to naši počeci, ali smo svake godine bili sve bolji i pokazali smo da smo ozbiljni sudionici. Naročito smo se dobro pokazali prošle godine kada smo na brzinskoj utrci bili 11. Bio je to razlog što su članovi naše ekipe doslovno razgrabljeni za gostovanja na TV i radio postajama. Dok smo bili oko 30 mjesta, bili smo samo egzotika i ništa drugo«, kaže **Tomislav Vuković**.

Za veslačka natjecanja sprema se i **Petar Keresteš** koji je prošle godine na *Maratonu lađa* na Neretvi stjecajem okolnosti bio u ulozi paričara. No, pokazao se dobro, pa će mu ta odgovorna zadaća pripasti i ove godine.

»Za mene kao neiskusnog paričara sve je jako bitno, ali prije svega oslanjam se na ekipu. Kažu da su zadovoljni i nadam se da me neće mijenjati. Do sada sam bio na četiri maratona, spremam se i za peti i to je već postao kao neki ritual«, kaže Petar.

Z. Vasiljević

U NEKOLIKO SLIKA *Prosvjedi*

Iz Ivković šora

SAMO GLEDAM....

piše: Branko Ivković

Pitam se, čeljadi, al zaozbiljno vam divanim, jel je ovaj svit skroz očo jel fali kandar doktora za glavu, lipo ne znam... Prija ovog vokšovanja svit kugod da je skrenio s puta, zabatalili i poso redovit, i josag se na vrime ne namiriva, na njivu se ne ide... svi samo glede u kojikake plokate po varoši, po banderama. Ovi pedig samo trpaje u sandučad raznorazni papira, al da su bar kaki, neg sve niki klizavi, svileni, gospocki... Ne mož čovik s njim ama baš ništa uradit... a ni propalit ne mož, samo niki tinja i ode u ništa kugod da je lažan. Periša veli ode di diskutujemo da je lažan neg dašta, kugod da je lažno i to što je na njim obećano. Hm, kugod da ja ne znam. Zato nisam ni tio ić čuvat škatulje, dosta je od komendije za Branišu. Posli mi samo svit pribacivo, ko »jeto, ti si dobio bar satnicu, a nas ste slagali za ovo pa za ono«. Ta ja nisam nikog slago, čeljadi moja nesvaćena. Ja sam samo kadgod divanijo šta su meni obećali, a obećali su uvik tušta. Nije ovaj bio ništa gori neg ovi do sad. Hoo, imadu i ovi dosad putera na prusluku, joj-joj; nisu oni nevinašca. Sad su svi kadgodašnji politikuni niki bizmis meni kod bajage. Imadu po više firmi na imenu, pa na ženi, pa na baći pa na nani... Doduše, nisam još čuo da su mećali na svekrovino ime kaku vridnost, razumim i zašto ha-ha. Nego, triba nama fajn sad ranit da nadoknadimo tu glasačku furiju kako gospocki divane na televizoru. Sad tek počima drćanje, očel povećat porez, jal kaki drugi obcig izmislit kugod što uvik izmisle a mi siroti plaćamo. Nije, ne-ne, ne-mojte divanit da nije moguće. Ta još kako je moguće, borme, još kako. Ta koliko se samo slikovalo pa lipilo na sve i na svačeg, pa ponovo lipilo kad ovi iz druge bande naprave od plakata komendiju, pa ondak platit čuvara da to sačuva. A bilo je koji kaki encedenata, kako vele gospocki. Šta lipo ne kažu da su se tamo kod plakata počeli voštit već tu zavrću jezikom. Da-da, borme to sve triba poisplaćivat, a tek toliki kruz i salamu, ho-ho... pa dnevnice. A vamo poskupilo nam gorivo i to fajn... Triba kogod platit toliko vozanje po državi, čeljadi moja, a to ćemo borme mi platit. Dobro mi veli moj rođo Joso, ovaj isto iz Ivković šora, sve su oni to izvadili na veresiju, pa kad se završi tek ondak će platit. A veresija nosi uvik i skuplju cinu, čovik riskira pa se malkoc i nadogradi, na priliku kugod ove sad gospoje veštačke nokte, samo će malo, al kad i nalipe borme skoro mož ugarit s njima toliki su dugački... Ugarenje vam ono kad se na lito plitko uzore strnika da se samo privrne i poguši trava. E, da mi samo sad prileć pa jedno po godine prispavat, baš da vidim kako bi se osiće jel bi mi bilo štogod čudno.. Veli ova moja da bi to bila razlika samo ta da mi svinjak cigurno ne bi bio opravljen, a i došlo bi još dva frtalja poreza. Hmmm, moždar je i u pravu. Iđem se ja rišit pajdaša pa nastavit kopat za stupove. Ajd zbogom, čeljadi moja.

Bać Ivin štodir

Više boli DUŠA neg SRCE

piše: Ivan Andrašić

Bać Iva se svaki dan otkako došlo proliće, jal špaciro, jal biciglo. U dušu mu se uselila velika dragost. Voljijo se divanit sa svakima što ji zno trefit, ni gleda ko je ko i ko je šta. Uvijek zno reć, valja svakoga prislušat, pametni nisu baš uvijek i najpametniji. Koliko samo veliki mudrolija zno čut o kakoga staroga čeljadeta, što jedva znalo i krsta dat. Prvać se krenijo na nikaku koferenciju. Veli otiće pišice, ni tako daleko, a vrime lipo, ne mož bit lipše. Ide polako, ne žuri se, krenijo se dosta rano, imade još tri ftrtla sata do koferencije. Nusput trefijo Jozu, taj kadgoda trukovo u novina, a otkako ošo u penziju, čita sve što mu dojde do ruka. Lipo se ispozdravljali, bać Iva se baš obradovo što se trefili, pa malo sili u bircuz, veli odande za dram može stignit na koferenciju. »Bome, pajto, zno sam da si uvijek voljijo oko žencki, al vaj put si baš pritiro. Evo, čak i u jedni žuti novina u najveće varoši natrukovano o tebe.«, veli mu Joza, obešenjački se naškobi i pruži mu nikake šarene novine. Oma našo to što tražijo, Joza već zabiložijo di je. Čito, čito, pa odjedamput pribliđijo, sve mu ni bilo dobro. Natrukovano i da je švaler o jedne što isto trukovala u novina i divanila na radijonu, al i da je ustaša i da se znade da radi protiv ve države, a da ga, ne zna se zašto, čuva vlast. Ni baš oma sve dobro razumijo, pa pročito još jedamput, pa još jedamput. Svaki put mu sve više dutnjalo u ušima. Stalo ga i u srcu probadat. Tijo ništa reć, al samo odmanijo rukom, digo se i uputijo se u abolantu. Ni čaj ni popijo. Joza samo dugo gleda za njim. Nikako se dovuko do abolante, doktorica ga oma uzela na red i izmirila mu pritisak. Samo duboko izdanila, dala mu jedniu medecinu da oma pogricka i pripisala mu dvi nekije, veli pritisak mu jako naraso, svašta bi š njim moglo bit. Oma ji i dobijo, pa moro tamo sidit skoro sat vrimenta. Ope mu izmirili, pa moro sidit još jedno ftrtalj sata. Onda mu istom bijo kako triba. Polako ošo doma, zaboravijo i na koferenciju. Njegova oma primetila da š njim ni kako triba. Sijo za sokoćalo, oma našo to što pročito u novina. Pročitali zajedno. Ope mu se oči zamutile, ni zno ni kud bi pogleda. »No, tako štogoda, kako ću projt sokakom, ka to svit pročita? Šta će mi samo naše cure kazat? Kako š mi ti potli voga gledat? Bome, tužiću ji, nema mi druge neg po zakonu dokazat koliko su se nalagali.«, veli bać Iva njegove i sagne glavu. Ope mu počelo izdaleka dutnjat u ušima. Latijo i popijo dvi medecine, misli se vada će se o nji malo smirit i zaspat. Ka su legli, njegova ga pogladila po obrazu. »Ja bi rekla da si možda kadgoda lanijo štogoda što se komugod u naše varoši ne dopada, pa da je tima novinama iz najveće varoši to naizmišljavo i dojavijo kogod koga jako dobro znadeš. A možda bi oni i voljijo da ji tužiš, pa da se još nekoliko godina povlaćite po sudu, a ko zna šta bi dotle još mogli natrukovat?«, veli njegova i pricvrli se nuz njega. Ositijo nikaku toplinu u srcu i mokro na obrazu, a brzo i zaspo.

MISLI

Arthur Schopenhauer: Prijatelj svih nije ničiji prijatelj.
Edmund Burke: Nikad ne možeš planirati budućnost preko prošlosti.

Bob Marley: Moj strah je taj koji mi daje hrabrost.

KVIZ

Gaja Alaga

Tko je bio Gaja Alaga?

Gdje je i kada rođen?

Kada je doktorirao, te postao redoviti profesor?

Po čemu je najpoznatiji u fizici?

Na kojim sveučilištima u inozemstvu je predavao?

Što još svjedoči o njegovu znanstvenom ugledu?

Kada i gdje je umro?

Umrro je 1988. u Zagrebu.
 ne dužnosti.
 Za svoj rad primio je mnoga priznanja, a obavljao je i mnogobroj-
 Uppsali.
 U New Yorku, Parizu, Münchenu i Uppsali.
 boma pravila, odnosno Alagina pravila.
 Po otkriću pravila čestitnog ponašanja, poznatih i kao Alagina iz-
 Prirodoslovno-matematičkog fakulteta 1966.
 fesor postao 1961., a redoviti profesor u Zavodu za teorijsku fiziku
 Doktorirao je 1955., za docenta je izabran 1958., izvanredni je pro-
 Roden je 1924. u Lemešu.
 Nuklearni fizičar svjetskoga renomea, profesor i akademik.

VICEVI

Pita Pero Ivicu:

Što bi volio – da si glup ili lijep?

Ivica: Glup.

Pero: Što glup?

Ivica: Pa ljepota je prolazna.

Koja je razlika između srpske i grčke tragedije?

Za razliku od grčke, koja je zasnovana na mitu, srpska je zasnovana na mitu i korupciji.

FOTO KUTAK

Susjedi

**PETAK
7.4.2017.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Imam problem
09:27 Heartland , serija (R)
10:17 Neobični vlakovi :
Brazil, dok. serija
11:17 Riječ i život: Blagoslov,
a ne teret
12:00 Dnevnik 1
12:25 Voli me zauvijek
13:10 Fotografija u Hrvatskoj
13:27 Hrvatsko podmorje :
Vis 1, dok. serija
14:00 Kod doktor
14:45 Normalan život
15:30 Znanstveni krugovi
16:00 Hanna, slušaj svoje
srce - telenovela
17:00 Vijesti u 17
17:20 Hrvatska uživo
18:05 Bonton: Ispitivanje o
intimi
18:10 Manjinski mozaik
18:30 Moj HRT
19:00 Dnevnik 2
19:45 Tema dana
20:02 Ljeta u Indiji , serija
21:00 Hrvatska za 5
21:50 Otkrivamo Hrvatsku:
Podvelebitski kanal,
dokumentarna serija
22:20 Dnevnik 3
22:50 Eurojackpot
23:00 Živjela Francuska,
francuski film
00:35 Planet terora, američki
film
02:15 Koža u kojoj živim,
španjolski film
04:10 Heartland , serija (R)
04:55 Skica za portret
05:00 Voli me zauvijek

05:53 Regionalni dnevnik
06:35 Pipi duga čarapa
07:00 Juhuhu
08:56 Moja životinjska
obitelj
09:02 Ubojice između
polova, dok serija
09:30 Školski sat: Šećer -
koliko slatko je
preslatko?
10:00 Karolinzi i Hrvati:
Dalmatija
10:30 Gem, set, meč - serija
11:05 Paul O'Grady i
ljubav prema psima ,
dokumentarna serija
11:30 Ubojstvo, napisala je

12:25 Maryna
umirovljenička služba,
dokumentarna serija
13:35 Tragom zla, njemački
film
15:10 Najbolje vrtnje kućice
16:00 Regionalni dnevnik
16:40 Ledeni planet:
Grenland - putovanje
ispod leda,
dokumentarna serija
17:35 Split: Dizanje utega,
EP - do 90 kg (Ž), prijenos
19:10 Ljubav u zaleđu, serija
20:00 Umorstva u
Midsomeru, serija
21:40 #nemoj nikome reći
22:15 Murjak, američki film
00:00 Split: Dizanje utega,
EP - do 94 kg (M), snimka
00:50 Tragom zla, njemački
film
02:20 Noćni glazbeni program

**SUBOTA
8.4.2017.**

05:59 Klasika mundi: Joseph
Haydn - Sedam
posljednjih riječi našeg
Spasitelja na križu, Cadiz
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:07 Divljak, američki film -
ciklus klasičnog vesterna
10:38 Uvijek otvoreni
11:11 Kućni ljubimci
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira
13:15 Duhovni izazovi
13:50 Prizma
14:40 Ratovanje u moderno
doba, dok. serija
15:40 Gradionica vrtova:
Nikola i Lina
16:10 Zdrav život
17:00 Vijesti u 17
17:20 Kulturna baština
17:40 Lijepom našom: Poreč
19:00 Dnevnik 2
19:45 Tema dana
20:00 LOTO 7/39
20:05 A strana, zabavno-
glazbena emisija
21:40 Dnevnik 3
22:15 Začin za brak, američki
film
00:00 Divljak, američki film -
ciklus klasičnog vestern
01:30 Ljudi iz sjene, serija (R)
02:25 Ljudi iz sjene, serija (R)
03:20 Reprizni program
05:10 Ratovanje u moderno
doba, dok. serija
06:05 Veterani mira
06:50 Prizma

05:43 Regionalni dnevnik
06:25 Pipi duga čarapa
06:50 Juhuhu
08:46 Moja životinjska obitelj
08:52 Ubojice između
polova
09:20 4Teens, serija za mlade
10:15 U Hestonovu svijetu
11:20 Vrtlarica
11:55 Tajna povijest
britanskog vrta: 19.
stoljeće
12:55 Magazin EL
13:50 Luka i prijatelji
14:20 Umorstva u
Midsomeru
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Sjedni, odličan
17:05 Split: Dizanje utega,
EP - preko 105 kg (M)
19:25 Garaža: TransAdriatic
quartet
20:00 Na rubu, američki film
21:45 Nepoznato o
poznatome, dok. film
23:30 Motel Bates , serija
00:20 Ludnica u Clevelandu
00:40 Uvijek je sunčano u
Philadelphiji
01:10 Noćni glazbeni program

**NEDJELJA
9.4.2017.**

07:55 Petorica protiv kuće,
američki film
09:20 Pozitivno
09:50 Biblija
10:00 Pula: Cvjetnica -
procesija i misa
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:35 Skica za portret
15:48 Ovo je opera: Giacomo
Puccini: Madame
Butterfly
17:00 Vijesti u 17
17:15 Sve zbog jednog
dječaka, serija
18:00 #volimnedjelju
19:00 Dnevnik 2
19:45 Tema dana
20:00 LOTO 6/45
20:10 Ne dao Bog većeg zla,
hrvatski film
22:05 Dnevnik 3
22:40 Prije sumraka,
američki film
00:05 Nedjeljom u dva
01:05 Neporeciva krivnja, (R)

01:50 Neporeciva krivnja, (R)
02:35 Petorica protiv kuće,
američki film
03:55 Reprizni program

06:08 Regionalni dnevnik
06:35 Pipi duga čarapa
07:00 Juhuhu
08:30 Čudnovate zgode iz
prirode
09:20 Detektiv Murdoch
11:00 Ciglu po ciglu - Bryk
preuređuje
11:20 Vrtlarica
11:55 Nećemo reći
mladenki, zabavno-
dokumentarna serija
12:55 Veličanstveni kolači
Fione Cairns
13:50 Lidijina kuhinja : Tri
jela od tjestenine koja
griju dušu,
dokumentarna serija
14:20 (Re)kreativac
14:50 Magazin LP
15:25 Dadilja na tajnom
zadatku, kanadski film
16:55 Košarka, PH (M): Jolly -
Split, prijenos
18:40 Istarska rivijera,
reportaža
19:00 Vatra u Lisinskom
2016. - acustic, snimka
20:00 Zajedno protiv
zločina, serija
21:00 Doc Savage: Čovjek
od bronce, američki
film
22:35 Crna guja, serija
23:05 Sinovi anarhije , serija
00:00 Detektiv Murdoch
01:30 Dadilja na tajnom
zadatku, kanadski film
02:55 Noćni glazbeni program

**PONEDJELJAK
10.4.2017.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Imam problem
09:27 Heartland , serija (R)
10:17 Plodovi zemlje
11:11 Treća dob
12:00 Dnevnik 1
12:20 Voli me zauvijek
13:10 Skica za portret
13:21 Hrvatsko podmorje :
Vis 2, dok serija
13:53 Bonton: Ispitivanje o
intimi
14:00 Kod doktora
14:45 Društvena mreža
16:00 Hanna, slušaj svoje

srce - telenovela
17:00 Vijesti u 17
17:20 Hrvatska uživo
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik 2
19:45 Tema dana
20:00 Labirint
20:40 Motrimo vas -
građani pod nadzorom
21:42 Otvoreno
22:34 Dnevnik 3
23:01 Vrijeme
23:07 Mali noćni razgovori
23:52 Ray Donovan , serija
00:42 Zakon i red:
Zločinačke nakane
01:27 Boja strasti, serija
02:12 Boja strasti, serija
02:57 Heartland, serija (R)
03:47 Kod doktora
04:32 Skica za portret
05:05 Otvoreno
05:50 Voli me zauvijek

06:03 Riječ i život
06:35 U vrtu pod
zvijezdama, serija
07:00 Juhuhu
09:02 Ubojice između
polova
09:30 Školski sat: Nagradni
projekt Zanemarena
baština
10:05 Sedam vrhova: Yukon
- tragom zlatne groznice
10:30 Gem, set, meč - serija
11:05 Sjedni, odličan
11:35 Ubojstvo, napisala je
12:25 Najbolji britanski
vrtovi, dok. serija
13:35 Kad srce progovori,
američki film
15:10 Najbolje vrtnje kućice
16:00 Regionalni dnevnik
16:40 Tajne dvorca s
Ruth, Peterom i Tomom
- dokumentarna serija
17:45 Dobre namjere, serija
18:25 Sve će biti dobro
19:10 Ljubav u zaleđu, serija
20:00 Stadion
21:00 TV Bingo
21:45 Nijanse plave, serija
22:35 Mućke, serija
23:50 Završni udarac, serija
00:35 Kad srce progovori,
američki film
02:05 Noćni glazbeni program

**UTORAK
11.4.2017.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti

09:05 Imam problem
 09:27 Heartland , serija (R)
 10:17 Neobični vlakovi :
 Norveška
 11:17 Glas domovine
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Voli me zauvijek
 13:21 Hrvatsko podmorje
 14:00 Kod doktora
 14:45 Društvena mreža
 16:00 Hanna, slušaj svoje
 srce – telenovela
 17:00 Vijesti u 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:45 Tema dana
 20:00 Mjesto koje zovem
 dom, serija
 20:55 Global
 21:45 Otvoreno
 22:37 Dnevnik 3
 23:10 Neobični vlakovi :
 Norveška
 00:05 Ray Donovan , serija
 00:55 Zakon i red:
 Zločinačke nakane
 01:40 Boja strasti, serija
 02:25 Boja strasti, serija
 03:10 Heartland, serija (R)
 04:00 Kod doktora
 04:45 Skica za portret
 05:00 Otvoreno
 05:45 Voli me zauvijek

05:53 Regionalni dnevnik
 06:35 U vrtu pod zvijezdama
 07:00 Juhuhu
 08:56 Moja životinjska
 obitelj
 09:02 Ubojice između
 polova
 09:30 Školski sat: Put u Rim
 10:00 Ciak junior: Pod
 sretnom zvijezdom

10:15 Notica: Orgulje
 10:30 Gem, set, meč - serija
 11:05 (Re)kreativac
 11:35 Ubojstvo, napisala je
 12:25 Najbolji britanski
 vrtovi
 13:35 Beskrajna baština
 ljubavi, američki film
 15:10 Mijenjam dom, (R)
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:40 Stadion
 17:40 Dobre namjere, serija
 18:25 Sve će biti dobro
 19:10 Ljubav u zaleđu, serija
 19:55 Glazbeni spotovi
 20:05 Žene, povjerljivo!
 21:00 Moja grčka avantura,
 američki film
 22:35 Doktorica Foster, serija
 23:35 Mučke serija
 00:50 Završni udarac , serija
 01:35 Beskrajna baština
 ljubavi, američki film
 03:05 Noćni glazbeni program

SRIJEDA 12.4.2017.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 09:05 Imam problem
 09:27 Heartland , serija (R)
 10:17 Neobični vlakovi :
 Australija
 11:17 Eko zona
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Voli me zauvijek
 13:12 Informativka: Policija
 13:21 Hrvatsko podmorje
 14:00 Kod doktora
 14:45 Društvena mreža
 16:00 Hanna, slušaj svoje
 srce - telenovela
 17:00 Vijesti u 17
 18:10 Potjera

19:00 Dnevnik 2
 19:45 Tema dana
 20:00 LOTO 7/39
 20:05 Potrošački kod
 20:40 Pola ure kulture
 21:15 Iza zavjese
 22:00 Otvoreno
 22:52 Dnevnik 3
 23:25 Neobični vlakovi :
 Australija
 00:20 Ray Donovan , serija
 01:10 Zakon i red:
 Zločinačke nakane
 01:55 Boja strasti, serija
 02:40 Boja strasti, serija
 03:25 Heartland, serija (R)
 04:15 Kod doktora
 05:00 Otvoreno
 05:45 Voli me zauvijek

05:53 Regionalni dnevnik
 06:35 U vrtu pod zvijezdama
 07:00 Juhuhu
 08:56 Mali prerijski psi
 09:02 Ubojice između
 polova, dok. serija
 09:30 Školski sat:
 Jednostaničari i
 višestaničari
 10:15 Navrh jezika: Ime
 10:30 Gem, set, meč - serija
 11:05 Luka i prijatelji
 11:35 Ubojstvo, napisala je
 12:25 Najbolji britanski
 vrtovi, dok. serija
 13:40 Ukradeno dijete,
 američki film
 15:10 Mijenjam dom, (R)
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:40 Ledeni planet:
 Himalaja - dom snijega
 17:35 Dobre namjere, serija
 18:15 Sve će biti dobro
 19:00 Ljubav u zaleđu, serija
 19:45 Glazbeni spotovi

20:35 Nogomet, LP -
 prijenos utakmice
 23:20 Mučke, serija
 00:35 Završni udarac , serija
 01:20 Ukradeno dijete,
 američki film
 02:45 Noćni glazbeni program

ČETVRTAK 13.4.2017.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 09:05 Imam problem
 09:27 Heartland , serija (R)
 10:20 Neobični vlakovi :
 Hong Kong
 11:16 Tebi se, Gospodine,
 utječem
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Voli me zauvijek
 13:15 Hrvatsko podmorje
 13:51 Kod doktora
 14:35 Jezik za svakoga
 14:45 Društvena mreža
 15:35 Prometej
 16:00 Hanna, slušaj svoje
 srce - telenovela
 17:00 Vijesti u 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:45 Tema dana
 20:00 Šifra, kviz
 20:55 Hrvatska moj
 izbor: Steve i Stjepan
 21:20 City Folk 2016.:
 Amsterdam
 21:50 Otvoreno
 22:42 Dnevnik 3
 23:15 Romano Bolković - 1
 na 1, talk show
 00:00 Ray Donovan , serija
 00:50 Zakon i red: UK , serija

01:35 Boja strasti, serija
 02:20 Boja strasti, serija
 03:05 Heartland, serija (R)
 03:55 Kod doktora
 04:40 Skica za portret
 05:05 Otvoreno
 05:50 Voli me zauvijek

05:53 Regionalni dnevnik
 06:35 U vrtu pod
 zvijezdama
 07:00 Juhuhu
 08:56 Mali prerijski psi
 09:02 Ubojice između
 polova, dok. serija
 09:30 Školski sat: Režija
 10:00 Čarobna ploča
 - Putujemo Europom:
 Jugoistočna Europa
 10:15 EBU dokumentarni
 film: DJ Bram,
 nizozemski dok. film
 10:30 Gem, set, meč - serija
 11:05 Pozitivno
 11:35 Ubojstvo, napisala je
 12:25 Pokaži mi svoj vrt
 13:35 Mršavi.ideal.com,
 američki film
 15:10 Mijenjam dom, (R)
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:40 David Suchet na
 tragu svetog Petra: Rim
 17:45 Dobre namjere, serija
 18:25 Sve će biti dobro
 19:10 Ljubav u zaleđu, serija
 20:00 Planet Zemlja II:
 Planine, dok. serija
 21:00 Nogomet, EL
 23:00 Završni udarac, serija
 23:45 Nogomet, EL - sažeci
 00:05 David Suchet na tragu
 svetog Petra: Rim
 01:05 Mršavi.ideal.com,
 američki film
 02:35 Noćni glazbeni program

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svjetonik* nedjeljom od 16.30 sati. Polusatne emisije emitiraju se utorkom i subotom u terminu od 14.15 sati na Trećem programu Radija Novi Sad.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Fortuna subotom od 16 do 17 sati na frekvenciji 106,6 MHz.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

Televizijska emisija *Glas domovine* ima stalnu rubriku o Hrvatima u Srbiji, a emitira se na HRT1 utorkom od 11.17 sati. Radijski program *Glasa Hrvatske* emitira se 24 sata dnevno i preko interneta se može pratiti u cijelome svijetu. Konkretno informacije o Hrvatima iz Srbije, koje nema nijedan drugi medij u Hrvatskoj, mogu se slušati i u radijskoj emisiji *Na valovima staroga kraja* ponedjeljkom u 10.05 u trajanju od 45 minuta, te u velikoj trosatnoj emisiji pod naslovom *Hrvatima izvan domovine*, četvrtkom u 20.15, koju prenosi i Prvi program Hrvatskoga radija. Pomoću nove multimedijске usluge HRTi u stvarnome se vremenu u cijelome svijetu može gledati i cjelokupni Četvrti program HTV-a. Taj se televizijski program sve više profilira kao program namijenjen međunarodnoj javnosti i Hrvatima izvan Hrvatske.

Iskoristi svoje pravo

– obrazuj se na hrvatskome!

Poštovani članovi i simpatizeri Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, građani hrvatske nacionalnosti!

Dragi roditelji, vrijeme je upisa u prve razrede osnovnih škola. Od školske 2002./03. godine u prosvjetnom sustavu Srbije odvija se nastava i na hrvatskom jeziku. Pravo na obrazovanje na vlastitom jeziku država garantira Ustavom, a dodatno je uređeno zakonima. Dakle, nastava na hrvatskome legalna je u punom kapacitetu.

Dragi roditelji, upisom svoje djece u nastavu na hrvatskome ostvarujemo naša prava.

Upisom djece u nastavu na hrvatskome svjedočimo da nam je stalo do našega imena i nacionalnog identiteta.

Upisom djece u nastavu na hrvatskome očitujemo odgovornost kada je u pitanju naša budućnost.

Upisom djece u nastavu na hrvatskome vodimo brigu o budućnosti vlastite djece.

Školske 2017./18. godine proslavit ćemo 15. obljetnicu nastave na hrvatskome, kvalitetne nastave čiji učenici osvajaju prestižne nagrade na svim natjecanjima, kvalitetne nastave koju izvide stručni i pozivu posvećeni nastavnici, kvalitetne nastave koju prate brojni dodatni izvannastavni sadržaji, kvalitetne nastave koja odrastanje vašeg djeteta čini lijepim i ugodnim, kvalitetne nastave koju je do sada već upisalo više od 1000 djece.

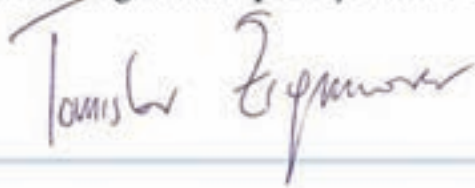
Poštovani članovi i simpatizeri Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, građani hrvatske nacionalnosti, upišimo svoju djecu u nastavu na hrvatskome. Potičimo i ohrabrujmo i druge. Pokažimo tako zauzetost za svoja prava.

Upisom djece u nastavu na hrvatskom pokažimo interes za našu budućnost!

Aktivno i angažirano potičimo, ohrabrujmo i pratimo našu djecu!

U takvoj vjeri,

Tomislav Žigmanov, predsjednik DSHV-a

DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Spremni za put...

Najbrže i najjednostavnije
do polise putnog osiguranja

FILIJALA SUBOTICA - Karađorđev put 38, tel. 024 555 867

**MILENIJUM®
OSIGURANJE**

www.webshop.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA
I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI
dshu.rs

INFORMIRANJE NA HRVATSKOME!

1998., 2002. i 2009.

OSNUTAK Hrvatskog uredništva Radio Subotice,
OBNOVA rada NIU „Hrvatska riječ“ i
POČETAK televizijskog programa na RTV-u

p	u	s	č	p	s	n
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

1 Hugo, Teodora, Božica
2 S. EDRIC (Gibici), Franja Pusić, Dragoljub
3 Rikard, Cvetko, Radko, Rado
4 Jolita, Ziga, Dragoljub
5 Vinka, Feri, Berislav, Miro
6 Vilim, Čičko, Rado, Peter
7 Ivo de la Salle, Herman, Greta
8 Stjepan, Kati, Katica
9 CVETKOVIĆ, 7. ulica, Miro, Kati, Stjepan
10 Zvezdana, Anđelija, Stjepan
11 Stjepan, Stjepan, Katica
12 Jolita, Vinka, Dragoljub, Rado
13 Veliki četvrtak, Martin, I. papa, Ivo
14 Veliki petak, Miro, Stjepan
15 Veliki subota, Stjepan, Anđelija
16 USKRS (Paski), Ivo, Stjepan, Rado
17 Veliki ponedjeljak, Rado
18 (Veliki ponedjeljak)
19 Katica, Ivo, Stjepan, Miro
20 Marijan, Stjepan, Dragoljub
21 Anđelija, Stjepan, Rado
22 Stjepan, Kati, Teodora
23 S. EDRIC (Gibici), Ivo, Stjepan, Rado
24 Fidelis, Vinka, Stjepan
25 Miro, Ivo, Stjepan
26 Kati, Stjepan, Rado
27 Stjepan, Kati, Stjepan
28 Stjepan, Kati, Stjepan
29 Katica, Stjepan, Rado
30 S. EDRIC (Gibici), Ivo, Stjepan, Rado

14., 15., 16. i 17. Uskrsni blagdani za
katoličke i pravoslavne vjernike (od
Velikog petka zaključno s ponedjeljkom,
drugim danom Uskrsa) - neradni dani
22. Dan sjećanja na žrtve holokausta,
genocida i drugih zločina u
Drugom svjetskom ratu - radni dan

travanj / april
2017.